

V Bruseli 20. marca 2023
(OR. en)

7568/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0079(COD)**

**COMPET 234
IND 123
MI 213
POLCOM 49
RELEX 367
RECH 95
IA 46
CODEC 412**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	17. marca 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 160 final
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 160 final.

Príloha: COM(2023) 160 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 3. 2023
COM(2023) 160 final

2023/0079 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2023) 360 final} - {SWD(2023) 160 final} - {SWD(2023) 161 final} -
{SWD(2023) 162 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Suroviny sú prvým článkom všetkých priemyselných hodnotových reťazcov. Toto nariadenie sa zameriava na neenergetické, nepoľnohospodárske suroviny, ktoré majú význam pre hospodárstvo EÚ a ktorých dodávky sú vystavené vysokému riziku spojenému s dodávkami. Tieto kritické suroviny sú často nevyhnutnými vstupmi v celom rade strategických sektorov vrátane energie z obnoviteľných zdrojov, digitálneho priemyslu, vesmírneho a obranného sektora a zdravotníctva. Ťažba a spracovanie kritických surovín môžu mať zároveň negatívne vplyvy na životné prostredie v závislosti od použitých metód a procesov, ako aj sociálne vplyvy.

V prípade mnohých kritických surovín sa EÚ takmer výlučne spolieha na dovoz. Dodávatelia tohto dovozu sú často vysoko koncentrovaní v malom počte tretích krajín, a to vo fáze ťažby aj spracovania. Napríklad 97 % horčíka získava EÚ z Číny. Prvky ťažkých vzácnych zemín, ktoré sa používajú v permanentných magnetoch, sa rafinujú výlučne v Číne. 63 % svetovej produkcie kobaltu, ktorý sa používa v batériách, sa ťaží v Konžskej demokratickej republike, zatiaľ čo 60 % sa rafinuje v Číne. Táto koncentrácia vystavuje EÚ značným rizikám spojeným s dodávkami. V minulosti už došlo k prípadom, keď krajiny využili svoje silné postavenie dodávateľa kritických surovín proti krajinám, ktoré od nich nakupujú, napríklad zavedením vývozných obmedzení.

Vzhľadom na celosvetový prechod na energiu z obnoviteľných zdrojov a digitalizáciu našich hospodárstiev a spoločností sa predpokladá, že dopyt po niektorých z týchto kritických surovín bude v nadchádzajúcich desaťročiach rýchlo stúpať. Očakáva sa, že celosvetový dopyt po lítii, ktoré sa používa na výrobu batérií na účely mobility a uskladňovania energie, sa do roku 2050 zvýši až 89-násobne. Dopyt EÚ po prvkoch vzácnych zemín, z ktorých sa vyrábajú permanentné magnety používané vo veterných turbínach alebo v elektrických vozidlách, by mal do roku 2050 vzrásť šesť- až sedemnásobne. Dopyt EÚ po gáliu, ktoré sa používa na výrobu polovodičov, by mal do roku 2050 stúpnuť 17-násobne. Predpokladaný nárast dopytu možno do určitej miery zmierniť nahradzaním materiálov a zvyšovaním materiálovej efektívnosti a obehovosti, neočakáva sa však, že by tieto kroky nastolený trend zvrátili. Aktuálne hrozí, že súčasné a plánované kapacity nebudú schopné uspokojiť viac než 50 % predpokladaného dopytu po kobalte, a očakáva sa, že budúci dopyt po prvkoch vzácnych zemín bude rásť rýchlejšie než kapacity¹. V tejto súvislosti mnohé krajiny prijali politiky na aktívne zabezpečovanie dodávok kritických surovín, čím sa zvýšila konkurencia v oblasti zdrojov.

Narušenie dodávok základného tovaru počas krízy COVID-19 a energetická kríza vyvolaná ruskou útočnou vojnou voči Ukrajine poukázali na štrukturálne závislosti EÚ v oblasti dodávok a ich potenciálne škodlivé účinky v čase krízy. Keďže kritické suroviny majú kľúčový význam pre zelenú a digitálnu transformáciu a pre využívanie v obrannom a vo vesmírnom priemysle, narušenie ich dodávok by malo významné nepriaznivé účinky na priemysel v EÚ. Ohrozilo by to fungovanie jednotného trhu a poškodilo konkurencieschopnosť EÚ a zároveň by to ohrozilo zamestnanosť a tvorbu pracovných miest a ovplyvnilo pracovné podmienky a mzdy. Okrem toho bez bezpečných dodávok kritických surovín nebude Únia schopná splniť svoj cieľ zameraný na zelenú a digitálnu budúcnosť.

¹ Carrara, S. a kol.: *Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU – A foresight study* (Analýza dodávateľských reťazcov a prognóza dopytu po materiáloch v strategických technológiách a sektoroch v EÚ – výhľadová štúdia), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2023, doi:10.2760/386650, JRC132889.

Iniciatíva v oblasti surovín z roku 2008 a akčný plán pre kritické suroviny z roku 2020 poskytli rámec pre iniciatívy na posúdenie kritickosti rôznych surovín, medzinárodnú diverzifikáciu, výskum a inovácie a rozvoj výrobných kapacít kritických surovín v EÚ. Zavedené opatrenia pomáhajú zaistiť bezpečnejšie dodávky. Napríklad strategické partnerstvá uzavreté s tretími krajinami, ako sa uvádza v akčnom pláne, pomáhajú diverzifikovať zdroje dodávok surovín prostredníctvom ďalšej integrácie hodnotových reťazcov surovín EÚ s reťazcami tretích krajín bohatých na zdroje.

Neregulačné opatrenia však nepostačujú na zaistenie prístupu EÚ k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín. V súčasnosti neexistuje žiadny regulačný rámec zameraný na štrukturálne znižovanie rizík spojených s dodávkami naprieč spektrom kritických surovín. Po prvé, keďže neexistuje spoločný rámec na zabezpečenie odolnosti hospodárskych subjektov a ich pripravenosti na vznikajúce problémy, priemysel je naďalej nadmerne vystavený riziku narušenia dodávok. Po druhé potenciál na zvyšovanie kapacít EÚ v oblasti ťažby, spracovania alebo recyklácie sa stále nevyužíva v dostatočnej miere. Poznatky členských štátov o ložiskách nerastných surovín často pochádzajú z čias, keď kritické suroviny neboli takými vyhľadávanými zdrojmi ako v súčasnosti. Rozvoju projektov v oblasti kritických surovín niekedy bráni hlavne zložitý prístup k financovaniu, zdĺhavé a zložité povolenie konania a nedostatočné prijatie zo strany verejnosti, ako aj potenciálne obavy týkajúce sa životného prostredia. Po tretie právne predpisy o nakladaní s odpadmi nevytvárajú dostatočné stimuly na zvyšovanie obehovosti kritických surovín (ďalej len „ich obehovosť“) ani na rozvoj trhu s druhotnými surovinami. A napokon neexistujú dostatočné stimuly na oznamovanie a obmedzovanie negatívnych vplyvov kritických surovín uvádzaných na trh EÚ na životné prostredie.

V tejto súvislosti sa týmto návrhom sledujú tieto ciele:

- posilniť rôzne fázy európskeho hodnotového reťazca kritických surovín,
- diverzifikovať dovoz kritických surovín do EÚ s cieľom znížiť strategické závislosti,
- zlepšiť schopnosť EÚ monitorovať a zmierňovať súčasné a budúce riziká narušenia dodávok kritických surovín,
- zabezpečiť voľný pohyb kritických surovín na jednotnom trhu a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia zvýšením ich obehovosti a udržateľnosti.

Toto memorandum sa týka len súčasného návrhu nariadenia. Celková strategická vízia posilnenia dodávok kritických surovín v Európe prostredníctvom opatrení v rámci EÚ aj mimo nej je vysvetlená v oznámení pripojenom k tomuto návrhu.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti**

Tento návrh je v súlade so stratégiou Európskej zelenej dohody a s európskym právnym predpisom v oblasti klímy. Cieľom tohto návrhu je pomôcť vytvoriť v EÚ kapacity, ktoré bude potrebovať na splnenie svojich cieľov v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov, rozvoja strategických výrobných technológií, ako sú polovodiče, a na dosiahnutie našich cieľov klimateckej neutrality.

Tento návrh je reakciou na Vyhlásenie z Versailles z roku 2022, ktoré prijala Európska rada a v ktorom sa zdôraznil strategický význam kritických surovín pre zaručenie otvorenej strategickú autonómie EÚ a európskej zvrchovanosti. Je zároveň v súlade s uznesením Európskeho parlamentu z novembra 2021 o stratégii EÚ v oblasti kritických surovín a so závermi Konferencie o budúcnosti Európy. Napokon sa týmto nariadením plní záväzok znížiť

závislosť EÚ od kritických surovín, ktorý vyjadrila predsedníčka von der Leyenová vo svojom prejave o stave Únie v roku 2022. Dosiahlo by sa to prostredníctvom diverzifikácie a zabezpečenia udržateľných domácich dodávok kritických surovín identifikovaním strategických projektov v celom dodávateľskom reťazci a vytváraním strategických zásob. Pred oznámením o akte o kritických surovinách bol v máji 2022 v oznámení o pláne REPowerEU a spoločnom oznámení o analýze nedostatku investícií do obrany a ďalšom postupe avizovaný legislatívny návrh týkajúci sa kritických surovín.

Zatiaľ čo tento návrh sa zameriava na budovanie kapacity EÚ v oblasti dodávok kritických surovín, v oznámení pripojenom k tomuto návrhu sa vysvetľuje základná stratégia na zabezpečenie sektora dodávok kritických surovín, ktorá zahŕňa neregulačné opatrenia na diverzifikáciu externých dodávok z krajín mimo EÚ a na podporu výskumu, inovácií a zručností. K nariadeniu sú pripojené výsledky posúdenia kritickosti vykonaného Komisiou, zodpovedajúce informačné dokumenty o kritických a strategických surovinách (pozri podrobnejšie vysvetlenie na s. 15), ktoré sú predmetom tohto návrhu, a najnovšia výhládová štúdia. Návrh sa predkladá spoločne s aktom o emisne neutrálnom priemysle, ktorý, ako sa uvádza v oznámení s názvom Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti, v EÚ podporí priemyselnú výrobu kľúčových technológií.

Tento návrh je v súlade s oznámením Komisie z mája 2021 o aktualizácii priemyselnej stratégie EÚ z roku 2020, v ktorom sa identifikujú oblasti strategických závislostí, ktoré by mohli viesť k vzniku zraniteľných miest. Ďalšiu analýzu pôvodu strategických závislostí poskytli dve následné hĺbkové preskúmania, z ktorých prvé sa (okrem iných otázok) týkalo kritických surovín vo všeobecnosti a druhé prvkov vzácnych zemín a horčíka.

Aj keď pred týmto nariadením neexistoval žiadny regulačný rámec zameraný na zabezpečenie dodávok kritických surovín, tento návrh je v súlade s predchádzajúcimi európskymi stratégiami v oblasti kritických surovín. Po prvé toto nariadenie vychádza z posúdenia kritickosti, ktoré sa aktualizuje každé tri roky od začiatku iniciatívy v roku 2008 a ktoré poskytuje informácie o kritických surovinách a závislosti EÚ od nich. Po druhé dopĺňa a posilňuje iniciatívy, ktoré nasledovali po akčnom pláne z roku 2020. Zároveň poskytuje rámec na podporu projektov v celom hodnotovom reťazci kritických surovín, ktorý vychádza z práce Európskej aliancie pre suroviny. Návrh stavia aj na zásadách EÚ pre udržateľné suroviny, ktorých cieľom je zosúladiť chápanie udržateľnej ťažby a spracovania medzi členskými štátmi.

Komisia navyše v súlade s akčným plánom z roku 2021 o synergiách medzi civilným, obranným a vesmírnym priemyslom zriaďuje monitorovacie stredisko pre kritické technológie. Toto monitorovacie stredisko bude identifikovať, monitorovať a posudzovať kritické technológie pre civilný, obranný a vesmírny sektor, ich potenciálne využívanie a súvisiace hodnotové a dodávateľské reťazce vrátane strategických závislostí a zraniteľných miest.

Komisia okrem toho vypracovala výhládovú štúdiu, v ktorej sa posudzujú budúce potreby Európskej únie v oblasti kritických surovín a potenciálne prekážky v dodávateľských reťazcoch v rámci kľúčových strategických technológií a sektorov. V správe sa predpokladá bezprecedentný nárast dopytu po kľúčových materiáloch potrebných na úspešnú dvojakú transformáciu a pre programy EÚ v oblasti obrany a letectva.

Tento návrh je v súlade s inými právnymi predpismi o kritických surovinách. Napríklad je v súlade s nariadením o nerastných surovinách z konfliktných oblastí², v ktorom sa od dovozcov cínu, tantalu, volfrámu a zlata (3TG) vyžaduje, aby v celom svojom hodnotovom reťazci zaviedli a vykonávali politiky náležitej starostlivosti zamerané na vplyvy na ľudské práva v súvislosti s ozbrojenými konfliktmi a základné pracovné práva.

• **Súladi s ostatnými politikami EÚ**

Vzhľadom na prítomnosť kritických surovín v mnohých priemyselných hodnotových reťazcoch a na charakteristiky rôznych fáz hodnotového reťazca kritických surovín ako ťažba, spracovanie alebo recyklácia sú relevantné viaceré súbory európskych politík a právnych predpisov.

Po prvé v rámci celého hodnotového reťazca sa na postupy získania povolení na projekty v oblasti surovín vrátane kritických surovín vzťahujú environmentálne predpisy EÚ. Navrhované nariadenie sa bude uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy EÚ o ochrane prírody vrátane smernice 2011/92/EÚ³ o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, smernice 2010/75/EÚ⁴ o priemyselných emisiách, smernice 92/43/EHS⁵ o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES⁶ o ochrane voľne žijúceho vtáctva, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁷ o vodnom hospodárstve⁸. Zámerom tohto návrhu je dosiahnuť, aby boli vnútroštátne povoloňacie konania jednoduchšie a predvídateľnejšie, pri súčasnom zaistení toho, aby boli projekty v súlade s právnymi predpismi EÚ v oblasti ochrany prírody bez oslabenia účinného uplatňovania jeho ustanovení.

Po druhé zber, znižovanie, recyklácia a spracovanie odpadu vrátane tokov odpadu obsahujúcich kritické suroviny upravuje rámec EÚ pre nakladanie s odpadmi. V smernici o ťažobnom odpade⁹ sa všetkým hospodárskym subjektom zodpovedným za nakladanie s ťažobným odpadom (t. j. s odpadom vznikajúcim pri ťažobných činnostiach) ukladá povinnosť získať povolenie. Týmto návrhom sa uvedená povinnosť doplní zavedením požiadavky, aby hospodárske subjekty (pokiaľ ide o aktívne zariadenia na nakladanie s odpadmi) a členské štáty (pokiaľ ide o uzavreté a opustené zariadenia na nakladanie s odpadmi) analyzovali potenciál zhodnocovania kritických surovín v ťažobnom odpade. Rámcová smernica o odpade¹⁰ sa zameriava na odpad

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821 zo 17. mája 2017, ktorým sa ustanovujú povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov Únie dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach (Ú. v. EÚ L 130, 19.5.2017, s. 1 – 20).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1 – 21).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17 – 119).

⁵ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7 – 50).

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25).

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1 – 73).

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19 – 40).

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES – Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006, s. 15 – 34).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3 – 30).

vo všeobecnosti a zaväzuje členské štáty, aby prijali opatrenia na predchádzanie vzniku odpadu, a to so zameraním najmä na výrobky obsahujúce kritické suroviny. V smernici o odpade z elektrických a elektronických zariadení¹¹ sa stanovujú pravidlá na podporu prípravy na opätovné použitie, recykláciu a iné formy zhodnocovania odpadu z elektrických a elektronických zariadení s cieľom prispieť k efektívnemu využívaniu zdrojov a k získavaniu druhotných surovín vrátane tých kritických. Prebieha spoločné preskúmanie smernice 2000/53/ES¹² o vozidlách po dobe životnosti v spojení so smernicou 2005/64/ES¹³ o typovom schvaľovaní motorových vozidiel, pokiaľ ide o ich opätovnú použiteľnosť, recyklovateľnosť a užitočnosť, s cieľom znížiť odpad z vozidiel po dobe životnosti a ich komponentov a zvýšiť obehovosť konvenčných aj elektrických vozidiel, ktoré obsahujú značné množstvo kritických surovín. Legislatívna iniciatíva založená na tomto preskúmaní doplní horizontálne požiadavky na recyklovateľnosť zahrnuté v tomto nariadení zavedením konkrétnejších požiadaviek na zlepšenie recyklovateľnosti permanentných magnetov vo vozidlách, čím sa uľahčí spracovanie a recyklácia odpadu z nich.

Po tretie bezpečnosť chemikálií a výrobkov obsahujúcich chemikálie v EÚ, čo je z hľadiska kritických surovín veľmi relevantné, sa zaisťuje prostredníctvom klasifikácie nebezpečnosti stanovenej v nariadení 1272/2008/ES o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí¹⁴ a prostredníctvom opatrení na zmiernenie rizika stanovených v nariadení 1907/2006/ES¹⁵ o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH). V tejto súvislosti sa v stratégii EÚ v oblasti chemických látok v záujme udržateľnosti¹⁶ v súlade s Európskou zelenou dohodou stanovujú opatrenia potrebné na lepšiu ochranu ľudského zdravia a životného prostredia ako súčasť ambiciózneho prístupu k netoxickému prostrediu z hľadiska chemickej bezpečnosti. Patrí medzi ne znižovanie rizík a nahrádzanie najnebezpečnejších chemikálií v spotrebných výrobkoch a vo výrobkoch na profesionálne použitie. V stratégii sa takisto uznáva potreba umožniť používanie týchto najškodlivejších chemikálií, ak je to pre spoločnosť nevyhnutné. V mnohých prípadoch sa to bude vzťahovať aj na spôsoby použitia kritických surovín.

Po štvrté prítomnosť kritických surovín v mnohých priemyselných hodnotových reťazcoch a charakteristiky rôznych fáz hodnotového reťazca kritických surovín si vyžadujú ľudskú kapacitu, a to aj zabezpečením primeranej a kvalifikovanej pracovnej sily na podporu priemyslu. Zaručuje sa to najmä ochranou pracovných miest, ako aj vytváraním nových kvalitných pracovných miest s cieľom riešiť potreby pracovnej sily v danom sektore vo všetkých fázach priemyselných hodnotových reťazcov, ktoré sú kľúčové pre zabezpečenie spravodlivej zelenej transformácie a zaistenie bezpečnosti a dodávok kritických surovín, ako aj konkurencieschopnosti sektora. V súlade s cieľmi plánu REPowerEU a Európskej zelenej dohody sa v odporúčaní Rady

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (prepracované znenie) (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 38 – 71).

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o vozidlách po dobe životnosti (Ú. v. ES L 269, 21.10.2000, s. 34 – 43).

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/64/ES z 26. októbra 2005 o typovom schválení motorových vozidiel vzhľadom na ich opätovnú použiteľnosť, recyklovateľnosť a užitočnosť, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 70/156/EHS.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1 – 1355).

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1 – 850).

¹⁶ COM(2020) 667 final.

zo 16. júna 2022¹⁷ o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo poskytuje komplexné politické usmernenie, pokiaľ ide o formuláciu politík na zabezpečenie ochrany pracovných miest vrátane pracovných podmienok a miezd, ako aj na podporu vytvárania kvalitných pracovných miest naprieč priemyselnými ekosystémami a hodnotovými reťazcami, a to aj prostredníctvom podpory zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie pracovnej sily, aby zručnosti zodpovedali potrebám trhu práce v danom sektore, a prostredníctvom konzultácií so sociálnymi partnermi formou sociálneho dialógu.

Napokon je táto iniciatíva takisto v súlade s/so:

- smernicou 2007/2/ES¹⁸, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE), ktorej cieľom je zabezpečiť, aby boli infraštruktúry priestorových údajov členských štátov kompatibilné a použiteľné v európskom a cezhraničnom kontexte, a
- nariadením (EÚ) 2020/852¹⁹ o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií (nariadenie o taxonómii).

Pokiaľ ide o medzinárodné nástroje, tento návrh je v súlade s/so:

- záväzkami EÚ v oblasti medzinárodného obchodu a spoločnou obchodnou politikou EÚ. Oznámenie pripojené k tomuto nariadeniu obsahuje opatrenia na posilnenie a diverzifikáciu externých dodávok kritických surovín do EÚ z medzinárodných zdrojov bez toho, aby boli oslabené pravidlá obchodu a medzinárodná hospodárska súťaž,
- aktualizovanou politikou EÚ pre Arktídu uverejnenou v roku 2021, ktorej cieľom je pomôcť zachovať Arktídu ako región mierovej spolupráce, riešiť dôsledky zmeny klímy a podporiť udržateľný rozvoj arktických regiónov v prospech arktických komunít, medzi ktoré v neposlednom rade patrí pôvodné obyvateľstvo, a budúcich generácií,
- spoločným oznámením Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku o stratégii Global Gateway, najmä pokiaľ ide o napĺňanie strategických partnerstiev s tretími krajinami.
- Vysoký predstaviteľ bude v plnej miere plniť svoju úlohu a spolupracovať s cieľom zabezpečiť konzistentnosť vonkajšej činnosti EÚ a jej ostatných politík.

Nariadením sa zabezpečí aj súlad s ďalšími prerokúvanými návrhmi:

- Nariadenie je v súlade s nariadením o batériách²⁰, ktoré obsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa kritických surovín v batériách uvádzaných na jednotný trh, pričom cieľom nariadenia je zvýšiť kapacitu EÚ v oblasti dodávok týchto materiálov a sprístupniť a sprístupniť informácie o ich environmentálnej stope pri ich uvádzaní na jednotný trh EÚ. Postupuje sa pri tom podľa podobného prístupu, pokiaľ ide o postupné zavádzanie povinností týkajúcich sa environmentálnej stopy.

¹⁷ Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo 2022/C 243/04 (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 35 – 51).

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1 – 14).

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (PE/20/2020/INIT).

²⁰ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o batériách a použitých batériách, o zrušení smernice 2006/66/ES a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/1020 [COM(2020) 798 final].

- Nariadením sa dopĺňa návrh smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti²¹. Návrh smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti by sa mohol vzťahovať na spoločnosti používajúce kritické suroviny, čím by sa zaistilo, aby v rámci vlastných operácií a hodnotových reťazcov primerane riešili nepriaznivý vplyv na ľudské práva a životné prostredie, nestanovuje sa v ňom však požiadavka uvádzať informácie o environmentálnej stope kritických surovín. V relevantných prípadoch by výpočet environmentálnej stopy každého materiálu podľa nariadenia o kritických surovinách mohol prispieť k účinnému vykonávaniu politiky náležitej starostlivosti.
- Posilnením odolnosti a pripravenosti európskeho priemyslu v súvislosti s kritickými surovinami toto nariadenie dopĺňa nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh, ktorý Komisii umožňuje v režime obozretného dohľadu alebo núdzovom režime aktivovať ciele opatrenia v prípade, že dôjde k ohrozeniu alebo narušeniu dodávok strategického tovaru, čo môže zahŕňať kritické suroviny.
- Nariadením sa pre výrobcov kľúčových technológií, na ktorých je zameraná podpora v rámci aktu o čipoch alebo aktu o emisne neutrálnom priemysle, takisto zabezpečuje možnosť spoliehať sa na bezpečné a udržateľné dodávky kritických surovín.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom tohto nariadenia je článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorý Európskemu parlamentu a Rade umožňuje prijímať opatrenia na vytvorenie a zabezpečenie dobrého fungovania jednotného trhu.

Cieľom nariadenia je zaistiť pre EÚ bezpečné a udržateľné dodávky kritických surovín. Bez takéhoto úsilia by súčasné trendy v oblasti dodávok a dopytu pravdepodobne viedli k vzniku vážnych a štrukturálnych rizík narušenia dodávok rôznych kritických surovín. Keďže kritické suroviny majú zásadný význam pre fungovanie viacerých strategických sektorov, je potrebné riešiť potenciálne narušenia dodávok, aby sa zabezpečila pretrvávajúca stabilita európskych trhov. Narušenia dodávok a s tým súvisiaci nedostatok, ako aj volatilita cien by pravdepodobne vyvolali na vnútroštátnej úrovni jednostranné úsilie o riešenie ich dôsledkov. Aj keď je takéto úsilie v zásade odôvodnené, v prípade, že nebude koordinované, môže narušovať hospodársku súťaž a vytvárať obmedzenia voľného pohybu tovaru v rámci EÚ.

Zavedením koordinovaných opatrení na štrukturálne zníženie pravdepodobnosti narušenia dodávok vrátane opatrení na posilnenie domácich dodávok, monitorovanie rizika a zaistenie pripravenosti prispeje táto iniciatíva k zabezpečeniu dobrého fungovania jednotného trhu:

- stanovujú sa v nej spoločné ciele a spoločné vymedzenie kritických a strategických surovín,
- zavádza sa v nej spoločný a konzistentný prístup k zvyšovaniu európskych kapacít v oblasti kritických surovín poskytovaním a koordináciou podpory pre strategické projekty, čím pomáha predchádzať potenciálnemu narušeniu hospodárskej súťaže a fragmentácii trhu, ktoré by mohli vyplývať z nekoordinovaných podporných opatrení, a pomáha zachovať rovnaké podmienky pre spoločnosti pôsobiace na vnútornom trhu, ktoré sa zaoberajú surovinami,

²¹ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 [COM(2022) 71 final].

- zavádzajú sa v nej opatrenia na monitorovanie rizík a zaistenie pripravenosti, vďaka ktorým budú mať spoločnosti prístup k podobným informáciám o monitorovaní rizík na celom vnútornom trhu a budú sa na ne vzťahovať harmonizované opatrenia na zaistenie pripravenosti,
- harmonizujú sa ňou požiadavky na uvádzanie výrobkov obsahujúcich permanentné magnety (v súvislosti s recyklovateľnosťou a recyklovaným obsahom magnetov) a výrobkov obsahujúcich kritické suroviny (v súvislosti s vyhlásením o ich environmentálnej stope) na trh, čím sa bude predchádzať obmedzeniam v rámci EÚ a prispievať k zaisteniu voľného pohybu tovaru.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Samotné členské štáty nie sú schopné účinne plniť ciele tohto nariadenia. Po prvé zvýšenie kapacít v oblasti kritických surovín by na vnútroštátnej úrovni nebolo účinné, napríklad z dôvodu nedostatku geologických nálezísk v jednotlivých členských štátoch, rozsahu potrebných investícií a vysokej miery úspor z rozsahu, bez ktorej nemožno dosiahnuť konkurencieschopnosť na svetovom trhu so surovinami. Po druhé vzhľadom na neexistenciu koordinácie a spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou v otázke zintenzívňovania monitorovania rizík spojených s dodávkami a zvyšovania pripravenosti na riziká je pravdepodobné, že bude dochádzať k duplicite vynakladaného úsilia, čo povedie k neefektívnosti. Navrhovaný rámec by mal umožniť efektívnejšie rozdelenie úloh a zhromažďovanie a výmenu relevantných informácií.

Opatrenia obsiahnuté v tomto nariadení by neboli také účinné, ak by ich vykonávali členské štáty konajúce samostatne, keďže problémy, ktoré sa nimi riešia, sa týkajú jednotného trhu ako celku. Neobmedzujú sa len na jednotlivé členské štáty či skupinu členských štátov, ale týkajú sa priemyselnej základne EÚ ako celku. Okrem toho prístupy na úrovni členských štátov pravdepodobne nebudú postačovať na naplnenie potrieb úzko prepojených dodávateľských reťazcov v rámci jednotného trhu.

Orgány v členských štátoch sú a naďalej budú výlučne zodpovedné za vydávanie povolení na strategické projekty v súlade s procesnými pravidlami stanovenými v tomto návrhu. Rozhodnutie o priznaní strategického statusu projektom realizovaným na území členských štátov bude preto v ich právomoci.

- **Proporcionalita**

Navrhované opatrenia neprekračujú rámec toho, čo je potrebné na zabezpečenie dodávok kritických surovín. Konanie na úrovni Únie má preukázateľnú pridanú hodnotu vzhľadom na veľkosť, naliehavosť a rozsah potrebného úsilia:

- opatrenia týkajúce sa strategických projektov sa zameriavajú na strategické suroviny s cieľom zabezpečiť, aby rozsah pôsobnosti nariadenia pokrýval materiály, ktoré sú najviac potrebné na dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti zelenej a digitálnej transformácie, ako aj v oblasti zvyšovania odolnosti a bezpečnosti.
- Opatrenia týkajúce sa prieskumu sú úmerné veľkosti územia jednotlivých členských štátov a členské štáty budú môcť naďalej stavať na svojich existujúcich politikách v oblasti prieskumu. Je však nevyhnutné, aby národné programy prieskumu podporovali rozvoj hodnotového reťazca kritických surovín.
- Navrhované opatrenia zahŕňajú pravidelné preskúvanie a spoluprácu s členskými štátmi, najmä súvislosti s ustanoveniami o monitorovaní a riadení.
- V rámci opatrení týkajúcich sa monitorovania sa členským štátom ponecháva zodpovednosť za identifikáciu a monitorovanie kľúčových účastníkov trhu.

Zaťaženie spoločností spojené s poskytovaním informácií je obmedzené, pretože sa vzťahuje len na veľké spoločnosti pôsobiace v oblasti ťažby, rafinácie alebo recyklácie kritických surovín.

- Opatrenia na riešenie pripravenosti spoločností na riziká sú ohraničené na podskupinu veľkých spoločností vyrábajúcich strategické technológie obsahujúce strategické suroviny a obmedzujú sa na interné audity ich dodávateľských reťazcov.
- Opatreniami týkajúcimi sa udržateľnosti sa neukladajú požiadavky presahujúce rámec toho, čo je potrebné na stimulovanie rozvoja trhu s druhotnými surovinami alebo na zabezpečenie väčšej transparentnosti informácií o environmentálnej stope kritických surovín prostredníctvom postupného zavádzania prístupu založeného na dôkazoch.

- **Výber právneho nástroja**

Za najvhodnejší nástroj sa považuje nariadenie, pretože umožňuje stanoviť požiadavky, ktoré sa vzťahujú priamo na vnútroštátne orgány a príslušné hospodárske subjekty. Pomôže to zabezpečiť včasné a harmonizované vykonávanie požiadaviek, čo povedie k väčšej právnej istote.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

neuplatňuje sa

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

V súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii uskutočnila Komisia komplexný konzultačný proces so zainteresovanými stranami, pričom postupovala podľa konzultačnej stratégie, s cieľom zhromaždiť spoľahlivé informácie s využitím rôznych metód, konzultácií s rôznymi stranami a rôznych nástrojov. Cieľom konzultácií so zainteresovanými stranami bolo zhromaždiť a posúdiť všetky relevantné dôkazy vrátane údajov a informácií o nákladoch, prínosoch a možnom vplyve politického rozhodnutia na spoločnosť. Stratégia bola navrhnutá v súlade s intervenčnou logikou so zameraním na príčiny problémov, ktoré si vyžadujú opatrenia, a na identifikované charakteristiky hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ.

Komisia postupovala podľa konzultačnej stratégie a rozbehla viacero činností: online otvorenú konzultáciu, ktorú zorganizovalo GR GROW v období od 30. septembra do 25. novembra 2022, výzvu na predkladanie podkladov v súvislosti s posúdením vplyvu, ktorá bola v rovnakom období otvorená na spätnú väzbu, a cielený dotazník o „vytváraní zásob surovín“ a o „povoľovaní“ v členských štátoch EÚ, na ktorý odpovedala expertná skupina pre dodávky surovín. Komisii sa v rámci verejnej konzultácie doručilo 259 odpovedí a 52 respondentov priložilo politický dokument. Komisia zároveň zhromaždila 310 odpovedí v rámci výzvy na predkladanie podkladov. Výsledky verejnej konzultácie sú zhrnuté v súhrnnej informačnej správe uverejnenej spolu s odpoveďami v rámci výzvy na predkladanie podkladov na portáli „Vyjadrite svoj názor“.

Zainteresované strany vo všeobecnosti potvrdili prínosy prebiehajúcich iniciatív v rámci akčného plánu EÚ pre kritické suroviny z roku 2020, pokiaľ ide o zabezpečenie dodávok kritických surovín, najmä prostredníctvom strategických partnerstiev v oblasti surovín. Zdôraznili však, že z hľadiska domácich spôsobilostí EÚ a odolnosti priemyslu voči riziku spojenému s dodávkami nedošlo k dostatočnému zlepšeniu. Komisia zaznamenala širokú podporu nápadu navrhnuť iniciatívu s cieľom zaistiť bezpečný a udržateľný prístup ku

kritickým surovinám a zároveň zlepšiť odolnosť a pripravenosť Európy riešením zraniteľných miest v dodávateľských reťazcoch. Pokiaľ ide o zraniteľné miesta v dodávateľských reťazcoch, v doručených príspevkoch sa poukazovalo na viacero štrukturálnych nedostatkov, ktoré bránia ťažobnému priemyslu v rozvoji projektov v EÚ. V záujme reakcie na tieto výzvy zdôraznili význam realizácie strategických projektov vo fázach ťažby, spracovania a recyklácie s cieľom rozvíjať hodnotový reťazec kritických surovín v EÚ.

Podniky a firmy sa vo svojich odpovediach zamerali na procesné a administratívne náklady a vyzvali na prijatie opatrení na zjednodušenie povolovacích konaní a uľahčenie prístupu k financovaniu. Mimovládne organizácie a občania vyjadrili obavy v súvislosti s environmentálnymi a so sociálnymi vplyvmi projektov ťažby a spracovania, v ktorých chýbajú primerané environmentálne a sociálne záruky.

Zainteresované strany súhlasili, že pre hodnotový reťazec kritických surovín v EÚ treba vytvoriť udržateľné rovnaké podmienky. Mimovládne organizácie naznačili, že je dôležité znížiť environmentálnu stopu surovín EÚ a zároveň podporovať efektívnejšie využívanie zdrojov a rozvíjať činnosti, ktoré sú menej škodlivé pre životné prostredie. Zainteresované strany takisto požadovali súdržnejší a koordinovanejší prístup k výzvam spojeným so získavaním kritických surovín, najmä zintenzívnením monitorovania, predvídania a prijatím koordinovanejších opatrení v oblasti pripravenosti na riziká. Pokiaľ však ide o to, aká forma potrebných opatrení by bola najlepšia, skupiny zainteresovaných strán sa názorovo rozchádzali.

Celkovo sa zainteresované strany vo všeobecnosti zhodli na tom, že opatrenia členských štátov na vnútroštátnej úrovni by neboli dostatočné na riešenie zraniteľných miest v oblasti dodávok kritických surovín vzhľadom na ich komplexnosť, nezrozumiteľnosť a nadnárodný rozmer, a uvítali opatrenia na úrovni EÚ v tejto oblasti.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

neuplatňuje sa

- **Posúdenie vplyvu**

V súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii vychádza tento regulačný návrh z posúdenia vplyvu, v ktorom sa analyzuje problém a čiastkové problémy súvisiace s nedostatkom bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín v EÚ. V posúdení vplyvu sa identifikujú dostupné možnosti politiky na riešenie príčin problémov a posudzujú sa ich pravdepodobné vplyvy. Posúdenie vplyvu bolo štruktúrované tak, aby odrážalo konzultáciu s medziútvarovou riadiacou skupinou Komisie pre kritické suroviny.

Výbor pre kontrolu regulácie 20. januára 2023 zaujal k posúdeniu vplyvu záporné stanovisko. Výbor odporučil:

- objasniť politický kontext súvisiaci s iniciatívou a špecifikovať vplyv nadchádzajúcej iniciatívy na súbežné iniciatívy a medzery v právnych predpisoch,
- lepšie vysvetliť súbor všeobecných a špecifických cieľov, ich harmonogram, spôsob ich vzájomnej interakcie a modely používané na meranie úspešnosti,
- lepšie vypracovať základnú možnosť, štruktúru a harmonogram možností politiky a
- skvalitniť posúdenie kľúčových vplyvov.

Po opätovnom predložení revidovaného posúdenia vplyvu vydal výbor 16. februára 2023 kladné stanovisko s výhradami.

Posúdenie vplyvu vychádza zo súboru pilierov politik, v ktorých sa riešia identifikované príčiny problémov a ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov iniciatívy. Určujú sa v ňom tri možnosti politiky pre každý pilier na základe rozsahu, úrovne zdrojov, efektívnosti a súdržnosti, ako aj vytvorených synergií a zásad proporcionality a subsidiarity. Celkovo sa možnosti politiky pohybujú od možnosti 1 (ktorá je najbližšie k vývoju za nezmenených okolností) po možnosť 3 (komplexnejší prístup zahŕňajúci opatrenia, ktoré presahujú súčasný regulačný rámec, ale sú v medziach technickej uskutočniteľnosti).

V **možnosti politiky 1** sa zavádza mechanizmus na stanovenie cieľov v oblasti strategických surovín. Zahŕňa riadiacu štruktúru v rámci osobitnej rady EÚ pre kritické suroviny, ktorú by podporovala sieť národných agentúr a operačná kapacita v rámci Komisie. Tento subjekt by rozvinul monitorovaciu kapacitu, umožnil koordináciu strategických zásob EÚ a zabezpečil lepšiu pripravenosť spoločností na prípadné narušenia dodávok. Táto možnosť obsahuje prvky na podporu hodnotového reťazca, najmä prostredníctvom väčšej koordinácie počas fázy prieskumu, väčšej podpory národných projektov v oblasti kritických surovín a lepšieho prístupu k financovaniu. Pokiaľ ide o obehovosť, stanovuje sa v nej vypracovanie odporúčania zameraného na drobnú spotrebnú elektroniku a oznamovanie budúcich opatrení. Zavádzajú sa v nej rozsiahlejšie opatrenia EÚ v oblasti stanovovania medzinárodných noriem, ako aj minimálne požiadavky na systémy certifikácie týkajúce sa udržateľnosti kritických surovín a požiadavky na informácie o environmentálnej stope kritických surovín uvádzaných na trh EÚ.

Možnosť politiky 2 zahŕňa rovnaký mechanizmus riadenia ako možnosť 1 a úlohy spojené s monitorovaním, so strategickými zásobami a s pripravenosťou na riziká. V otázke zlepšenia hodnotového reťazca v EÚ siaha ďalej, a to prostredníctvom vypracovania prísnejších povinností v oblasti prieskumu a realizácie strategických projektov v celom hodnotovom reťazci strategických surovín. Tieto projekty by čerpali výhody vyplývajúce zo zjednodušeného povoľovania a z koordinovaného prístupu k financovaniu. Opatrenia na zvýšenie obehovosti zahŕňajú ciele zmeny smernice o ťažobnom odpade. Opatrenia týkajúce sa noriem zahŕňajú vypracovanie ďalších normalizačných výstupov vzťahujúcich sa na priemyselné procesy a súčasťou opatrení týkajúcich sa environmentálnej stopy je postupný vývoj prahových hodnôt kritických surovín, pokiaľ sa v osobitnom posúdení potvrdí, že by to neovplyvnilo bezpečnosť dodávok.

Možnosťou politiky 3 sa rozvíja vonkajšia kapacita z hľadiska riadenia, čo umožňuje navrhnúť ambiciózne opatrenia týkajúce sa strategických zásob, monitorovania a pripravenosti na riziká. Zároveň vychádza z koncepcie strategických projektov, na ktoré by sa vzťahovala dodatočná podpora v súvislosti s povoľovaním, a to z vyhradených zdrojov členských štátov a vyhradeného európskeho fondu pre kritické suroviny. Podobne ako možnosť 2 obsahuje opatrenia týkajúce sa obehovosti, noriem a environmentálnej stopy.

Vo všeobecnosti je uprednostňovanou možnosťou možnosť politiky 2, pretože má podporu zainteresovaných strán a členských štátov, predstavuje obmedzenú dodatočnú záťaž pre inštitúcie, spájajú sa s ňou relatívne nižšie náklady a pomáha plniť všeobecné a špecifické ciele. Prináša jasnú pridanú hodnotu pre fungovanie jednotného trhu a má pozitívny hospodársky vplyv na výrobcov kritických surovín a odberateľské sektory tým, že buduje odolnosť priemyslu a podporuje rozvoj hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ. Prostredníctvom možnosti politiky 3 by sa účinnejšie dosiahli určité ciele (najmä pokiaľ ide o piliere týkajúce sa monitorovania a prístupu k financovaniu), ale vzhľadom na súčasné rozpočtové obmedzenia by ju nebolo možné realizovať.

Rozdiely v porovnaní s uprednostňovanou možnosťou v posúdení vplyvu

Nariadenie obsahuje opatrenia, ktoré sa v posúdení vplyvu neposudzujú, konkrétne:

- Opatrenia súvisiace so spoločným nákupom strategických surovín. Tieto opatrenia boli súčasťou možnosti politiky 3 týkajúcej sa strategických zásob, ale neskôr sa analýzou zistilo, že sú uskutočniteľné v rámci možnosti politiky 2 aj bez osobitného rámca pre vytváranie zásob. Opatrenia týkajúce sa recyklovateľnosti a recyklovaného obsahu magnetov z prvkov vzácnych zemín. Tieto opatrenia neboli v posúdení vplyvu podrobne uvedené, ale rieši sa nimi integrálna súčasť v ňom opisovaného problému, predovšetkým príčina problému, kde sa vysvetľuje, prečo sa právne predpisy EÚ o odpadoch dostatočne nezameriavajú na zhodnocovanie kritických surovín. Komisia zhromaždila ďalšie dôkazy od expertov, think-tankov a priemyslu, aby lepšie porozumela výzvam týkajúcim sa obehovosti v súvislosti s magnetmi a potenciálnym vplyvom opatrení. Vyžaduje si to takisto začlenenie ustanovení o zhode a predpoklade zhody, aby bolo možné vypracovať potrebné normy.
- Opatrenia týkajúce sa spolupráce v oblasti strategických partnerstiev. Keďže sa v nadväznosti na odporúčanie výboru pre kontrolu regulácie posilnil medzinárodný rozmer posúdenia vplyvu, považovalo sa za vhodné doplniť opatrenie zdôrazňujúce potrebu spolupráce a komplementárnosti, pokiaľ ide o strategické partnerstvá EÚ v oblasti surovín s tretími krajinami, vrátane súladu takýchto partnerstiev s dvojstrannou spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami, čím by sa doplnili opatrenia uvedené v sprievodnom oznámení.
- Hoci opatrenia týkajúce sa stresových testov hodnotových reťazcov boli súčasťou možnosti politiky 3, sú do nariadenia zahrnuté, a to s cielenejším rozsahom pôsobnosti so zameraním len na strategické suroviny. Očakáva sa, že na úlohách spojených s ich vykonávaním sa môže podieľať Komisia aj členské štáty, čím sa obmedzí administratívna záťaž.

Tieto nové opatrenia nevybočujú z celkového rámca tém analyzovaných v posúdení vplyvu a významne nemenia porovnanie možností ani uprednostňovanú možnosť.

Navrhované nariadenie obsahuje aj opatrenia, ktoré boli predmetom posúdenia vplyvu, ale vykonávajú sa odlišne, konkrétne:

- V návrhu sa opatrenia týkajúce sa ťažobného odpadu, ktoré boli plánované v posúdení vplyvu, začleňujú priamo do nariadenia a nezavádzajú sa teda prostredníctvom cielenej zmeny smernice o ťažobnom odpade, pričom cieľom je zabezpečiť ich skoršie a priamejšie uplatňovanie.
- Priamo do nariadenia sú začlenené opatrenia týkajúce sa zvýšenia zberu elektronického odpadu a iných výrobkov a komponentov bohatých na kritické suroviny, pričom v posúdení vplyvu sa predpokladalo, že budú mať formu odporúčania Komisie. Toto odporúčanie sa má zahrnúť v sprievodnom oznámení spolu so zoznamom ďalších opatrení v oblasti obehovosti, ako bolo plánované. Účelom je poskytnúť členským štátom usmernenie k vykonávaniu opatrení požadovaných v nariadení v neskoršom štádiu.
- Uprednostňovaná možnosť v posúdení vplyvu zahŕňala opatrenia vyžadujúce, aby sa tvrdenia o udržateľnosti zakladali na uznaných systémoch certifikácie, vo vykonávaní však odkaz na tvrdenia o udržateľnosti chýba. Tieto tvrdenia budú predmetom horizontálnych právnych predpisov, ako sa uvádza v iniciatíve Komisie pre tvrdenia týkajúce sa životného prostredia. Návrh obsahuje ustanovenie, ktoré Komisii umožňuje uznávať systémy certifikácie týkajúce sa udržateľnosti projektov v oblasti kritických surovín. Účasť na jednom z takýchto systémov poskytne predkladateľom projektov jasný a efektívny spôsob, ako preukázať, že ich projekt spĺňa kritérium súvisiace s udržateľnosťou, podľa ktorého ho možno považovať za strategický projekt.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

V tomto návrhu sa nepredpokladá významné dodatočné regulačné zaťaženie.

Administratívne náklady pre podniky, ktoré vzniknú priamo na základe tohto nariadenia, sú obmedzené. V prvom rade vyplývajú z vykazovacích povinností uložených obmedzenému súboru veľkých spoločností pôsobiacich v hodnotovom reťazci kritických surovín, pričom pre ostatné spoločnosti zostáva vykazovanie dobrovoľné. Pokiaľ ide o uvedené spoločnosti, vzniknuté náklady sa pravdepodobne vykompenzujú, keďže podniky budú za určitých podmienok (napr. ak budú ich projekty označené za strategické) čerpať výhody z vyššej efektívnosti vďaka zjednodušeným povinnostiam v oblasti získavania povolení. Obmedzenému počtu veľkých spoločností, ktoré vyrábajú strategické technológie so strategickými surovinami, takisto vzniknú náklady spojené s vykonávaním auditov.

Medzi administratívne náklady vyplývajúce z nariadenia patria aj náklady súvisiace so štúdiami potrebnými na výpočet východiskovej environmentálnej stopy, ktoré bude potrebné kompenzovať inými iniciatívami.

V posúdení nákladov sa takisto odhadujú náklady na vykazovanie ďalších informácií, ktoré vzniknú existujúcim ťažobným lokalitám. Keďže poznatky získané na základe týchto informácií o tokoch odpadu pravdepodobne povedú k ďalšej hospodárskej činnosti prostredníctvom zhodnocovania, je pravdepodobné, že tieto náklady sa vykompenzujú.

Pokiaľ ide o členské štáty, predpokladajú sa vyššie náklady. Nariadenie však prinesie aj väčšie synergie a menšie vzájomné prekrývanie opatrení členských štátov. Výsledkom by mal byť priestor na potenciálne úspory vzhľadom na lepšiu koordináciu, napríklad pri monitorovaní a vytváraní strategických zásob. V iniciatíve sa nepredpokladajú žiadne náklady pre občanov.

- **Základné práva**

V návrhu sa vyžaduje, aby boli strategické projekty čerpajúce podporu vykonávané udržateľným spôsobom. Udržateľné vykonávanie znamená, že projekty musia byť nielen environmentálne udržateľné, ale musí sa pri nich takisto dbať na rešpektovanie ľudských práv stanovených v medzinárodných nástrojoch, usmerneniach a zásadách.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh má vplyv na rozpočet Komisie. Po plnom zavedení do praxe si vykonávanie nariadenia a súvisiacich delegovaných aktov bude konkrétne vyžadovať 33 ekvivalentov plného pracovného času ročne v období 2024 – 2027 viacročného finančného rámca EÚ.

Popri sume 3,2 milióna EUR započítanej v okruhu 1 na uskutočňovanie rôznych štúdií potrebných na vykonávanie nariadenia si vyžaduje záväzky v existujúcich rozpočtových riadkoch vo výške 14,969 milióna EUR v okruhu 7 (Administratívne výdavky). Tieto nové záväzky budú hradené z existujúcich rozpočtových prostriedkov príslušných programov. Vplyv na rozpočet vyplýva najmä z plánovaných činností zameraných na:

- vypracovanie návrhov delegovaných a vykonávacích aktov potrebných na vykonávanie tohto nariadenia vrátane:
 - vykonávacích aktov týkajúcich sa uplatňovania strategických projektov a výročnej správy o strategických projektoch, programov všeobecného prieskumu, pripravenosti spoločností na riziká, určenia, ktoré výrobky po skončení životnosti a toky odpadu obsahujú relevantné množstvá kritických surovín, a
 - delegovaných aktov týkajúcich sa vymedzenia kritických a strategických surovín, recyklovaného obsahu výrobkov obsahujúcich permanentné magnety,

colných kódov výrobkov obsahujúcich permanentné magnety a pravidiel výpočtu a overovania environmentálnej stopy a tried výkonnosti,

- zabezpečenie sekretariátu Európskej rady pre kritické suroviny,
- administratívnu správu štúdií a zmlúv,
- vykonávanie úloh súvisiacich s monitorovaním, so zhromažďovaním údajov a s posudzovaním rizík, najmä pokiaľ ide o: monitorovanie trhu, vykazovanie v súvislosti s kritickými a so strategickými surovinami a posúdenie ich kritickosti,
- koordináciu informácií od členských štátov,
- zabezpečenie presadzovania povinností členských štátov týkajúcich sa opatrení v oblasti obehovosti vrátane opatrení týkajúcich sa ťažobného odpadu,
- posúdenie vhodnosti metódy týkajúcej sa environmentálnej stopy, vypracovanie metód výpočtu a monitorovanie uplatňovania opatrení,
- presadzovanie opatrení v oblasti normalizácie a prípravu normalizačných žiadostí,
- koordináciu činností členských štátov v oblasti prieskumu,
- koordináciu informácií členských štátov o strategických zásobách a podľa možnosti vypracovanie usmernení,
- poskytovanie nepretržitej podpory a informácií strategickým projektom, najmä pokiaľ ide o povoloňacie konania, a poskytovanie podpory pri výberovom konaní.

Pokiaľ ide o potreby v oblasti personálu, Komisia dôkladne preskúmala spôsoby, ako rozdeliť prácu medzi generálne riaditeľstvá, prípadne prerozdeliť pracovníkov a externe zabezpečiť vedeckú a technickú podporu pri príprave delegovaných a vykonávacích aktov a prierezových úlohách. Naďalej je však zrejmé, že vzhľadom na vysokú úroveň ambícií opatrení a zvýšený význam kritických surovín je nevyhnutné prijať štruktúrovaný prístup k rozvoju schopnosti EÚ prijímať opatrenia v tejto oblasti.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Komisia vyhodnotí súdržnosť, výsledky, vplyvy, proporcionalitu a subsidiaritu tohto návrhu päť rokov od začiatku jeho uplatňovania.

Hlavné zistenia hodnotenia budú prezentované v správe Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Európskemu výboru regiónov, ktorá bude zverejnená.

Európska rada pre kritické suroviny, členské štáty a príslušné vnútroštátne orgány poskytnú Komisii na požiadanie informácie, aby mohla toto hodnotenie vykonať. Informácie sa budú týkať najmä pokroku v dosahovaní referenčnej hodnoty vzťahujúcej sa na kapacitu EÚ vo všetkých fázach v rámci hodnotového reťazca a účinnosti monitorovacích činností.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení v návrhu

V kapitole I nariadenia sa uvádzajú všeobecné ustanovenia a vymedzenie pojmov. V nariadení sa uvádza, že všeobecným cieľom je zabezpečiť prístup EÚ k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín prostredníctvom splnenia štyroch špecifických cieľov: posilniť kapacity EÚ v rôznych fázach hodnotového reťazca, diverzifikovať dovoz surovín do EÚ, zlepšiť kapacity v oblasti monitorovania a zmierňovania rizika a zabezpečiť

dobre fungujúci jednotný trh pri súčasnom zlepšení udržateľnosti a obehovosti kritických surovín. Stanovujú sa v nej referenčné hodnoty na preukázanie pokroku v plnení prvých dvoch cieľov, ktoré sa tu opisujú.

V kapitole II sa uvádza zoznam kritických surovín a zoznam strategických surovín, ktoré sa majú preskúmať minimálne raz za štyri roky s použitím metodík uvedených v prílohách I a II. V týchto zoznamoch sa stanovuje rozsah pôsobnosti rôznych opatrení.

Komisia posudzuje viac ako 80 surovín používaných v hospodárstve EÚ z hľadiska rizika spojeného s dodávkami a hospodárskeho významu na základe priemerných údajov za posledné úplné päťročné obdobie. Riziko spojené s dodávkami závisí od koncentrácie dodávok vo svete a v EÚ, závislosti EÚ od dovozu, používania druhotných materiálov a technickej zastupiteľnosti. Hospodársky význam sa vypočíta na základe podielu používania v sektoroch na úrovni 2-číselného kódu podľa klasifikácie NACE a ich pridanej hodnoty s prihliadnutím na ekonomickú zastupiteľnosť. Suroviny, ktoré prekračujú prahové hodnoty, sa nazývajú kritické suroviny.

Pomocou tejto všeobecne uznávanej metodiky sa identifikujú výzvy v dodávateľských reťazcoch v celom hospodárstve EÚ. Aby bolo možné nahliadať očakávaný celosvetový vývoj dopytu a dodávok dynamickejšie, treba zaviesť komplementárny prístup. Mali by sa identifikovať suroviny potrebné na dosiahnutie dvojakej transformácie a cieľov EÚ v oblasti obrany a letectva a mali by sa analyzovať budúce výzvy a kľúčové závislosti súvisiace s dodávkami týchto surovín.

Všetky suroviny skúmané v rámci posúdenia ich kritickosti sú zmapované podľa ich používania a významu pre technológie, ktoré podporujú súbežnú zelenú a digitálnu transformáciu a ciele v oblasti obrany a letectva. Pri tomto kvalitatívnom preskúmaní sa analýza opiera o tieto publikácie: *Materials Dependencies for Dual-Use Technologies Relevant to Europe's Defense Sector* (Materiálové závislosti v rámci technológií s dvojakým použitím významné pre európsky obranný sektor)²² z roku 2019, *Critical Raw Materials for Strategic Technologies and Sectors – a Foresight Study* (Kritické suroviny pre strategické technológie a sektory – výhľadová štúdia)²³, *Study on the resilience of critical supply chains for energy security and clean energy transition during and after the COVID-19 crisis* (Štúdia o odolnosti kritických dodávateľských reťazcov v záujme energetickej bezpečnosti a prechodu na čistú energiu počas krízy COVID-19 a po nej)²⁴ z roku 2020 a *Supply Chain Analysis and Material Demand Forecast in Strategic Technologies and Sectors in the EU – A Foresight Study* (Analýza dodávateľských reťazcov a prognóza dopytu po materiáloch v strategických technológiách a sektoroch v EÚ – výhľadová štúdia)²⁵ z roku 2023. V tejto analýze sa zohľadňuje aj práca príslušných medzinárodných organizácií ako IEA²⁶, OECD²⁷ a ďalšie zdroje údajov.

Ak má surovina veľký význam pre určitú technológiu, zvažujú sa ďalšie faktory na základe semikvantitatívneho prístupu stanoveného v prílohe 1 k tomuto nariadeniu. S cieľom posúdiť možnosť vzniku medzier v dodávkach a ich prípadný rozsah sa identifikujú prognózy dopytu do roku 2030 a v neskoršom období, pokiaľ to umožňuje ich spoľahlivosť a dostupnosť, a predpokladaný dopyt sa porovnáva so súčasnými dodávkami z pohľadu EÚ aj v celosvetovom meradle. S cieľom posúdiť, ako by produkcia suroviny dokázala reagovať na signály trhu, sa porovnávajú známe zásoby so súčasným celosvetovým objemom

²² <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC117729>.

²³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42881>.

²⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b80d77b6-2a3b-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>.

²⁵ Bude potvrdené.

²⁶ <https://www.iea.org/reports/the-role-of-critical-minerals-in-clean-energy-transitions/mineral-requirements-for-clean-energy-transitions>.

²⁷ <https://www.oecd.org/environment/global-material-resources-outlook-to-2060-9789264307452-en.htm>.

produkcie danej suroviny. Celosvetový objem produkcie je navyše logaritmicky kvantifikovaný, keďže pri veľkých objemoch produkcie je rozširovanie náročnejšie. Na základe týchto úvah sa navrhuje zoznam strategických surovín uvedený v prílohe 1.

V **kapitole III** sa stanovuje rámec na posilnenie hodnotového reťazca strategických surovín EÚ výberom a vykonávaním strategických projektov, ktoré budú oprávnené na zjednodušené povoloňacie konania a ľahší prístup k možnostiam financovania, pričom v tomto smere pomôže aj lepšia koordinácia.

V oddiele 1 sa stanovujú pravidlá, ktorými sa riadi výber a vykonávanie strategických projektov, vrátane kritérií na priznanie štatútu strategického projektu, postupov uznávania a vykonávania takýchto projektov.

V oddiele 2 sa stanovujú zjednodušené povoloňacie konania pre projekty v oblasti kritických surovín, a najmä pre strategické projekty.

Cieľom oddielu 3 je určiť základné podmienky pre strategické projekty vrátane podpory členských štátov na urýchlenie ich vykonávania, koordináciu finančnej podpory a uľahčenie uzatvárania dohôd o odbere.

V oddiele 4 sa uvádzajú ustanovenia týkajúce sa rozvíjania programov všeobecného prieskumu v Európe s cieľom uľahčiť rozvoj prieskumných a ťažobných projektov.

V **kapitole IV** sa vytvára mechanizmus koordinovaného monitorovania dodávateľských reťazcov kritických surovín a stanovujú sa v nej opatrenia na zmiernenie rizík spojených s dodávkami. Vymedzuje sa v nej rámec pre systematické monitorovanie rizík spojených s dodávkami kritických surovín v rôznych fázach hodnotových reťazcov. Takisto sa v nej stanovuje rámec na zmierňovanie rizík koordináciou strategických zásob strategických surovín, zavedením požiadavky, aby veľkí dovozcovia a výrobcovia vykonávali pravidelný audit svojich dodávateľských reťazcov, a uľahčovaním spoločného nákupu strategických surovín.

Kapitola V obsahuje ustanovenia v záujme rozvoja obehovosti trhov s kritickými surovinami a zníženia environmentálnej stopy kritických surovín.

V oddiele 1 sa stanovujú pravidlá, podľa ktorých majú členské štáty prijímať a vykonávať opatrenia týkajúce sa obehovosti, najmä pokiaľ ide o toky odpadu s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín, a podľa ktorých majú členské štáty a hospodárske subjekty pôsobiace v oblasti ťažobného odpadu posudzovať potenciál zhodnocovania kritických surovín zo skládok ťažobného odpadu. Venuje sa aj zlepšovaniu obehovosti permanentných magnetov tým, že sa v ňom vyžaduje poskytovanie informácií o type a zložení permanentných magnetov obsiahnutých vo výrobkoch, ako aj o ich recyklovanom obsahu kritických surovín. Na základe osobitného posúdenia sa v ňom stanovuje zavedenie minimálnych prahových hodnôt recyklovaného obsahu.

V oddiele 2 sa stanovujú pravidlá, podľa ktorých bude Komisia uznávať systémy certifikácie týkajúce sa udržateľnosti kritických surovín. Obsahuje aj ustanovenia týkajúce sa vyhlásenia o environmentálnej stope alebo kritických surovinách uvedených na trh EÚ.

Oddiel 3 obsahuje pravidlá týkajúce sa voľného pohybu, zhody a dohľadu nad trhom v súvislosti s výrobkami obsahujúcimi permanentné magnety a kritické suroviny, v prípade ktorých je povinné vypracovať vyhlásenie o environmentálnej stope.

V **kapitole VI** sa stanovuje rámec na spoluprácu v oblasti strategických partnerstiev s tretími krajinami v súvislosti so surovinami a na dosiahnutie väčších synergií medzi strategickými partnerstvami a spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami.

V **kapitole VII** sa zriaďuje Európska rada pre kritické suroviny zložená zo zástupcov členských štátov a Komisie na vysokej úrovni, ktorej bude predsedáť Komisia. Rada bude Komisii poskytovať poradenstvo a pomáhať pri koordinácii, spolupráci a výmene informácií s cieľom podporiť vykonávanie tohto nariadenia.

Kapitola VIII a **kapitola IX** obsahujú články o delegovaných a vykonávacích aktoch a o zmenách iných právnych predpisov.

Kapitola X zahŕňa články o sankciách, monitorovaní pokroku a vykonávaní hodnotenia nariadenia. Zároveň sa v nej členským štátom ukladá povinnosť spoločného vykazovania v súvislosti s rôznymi opatreniami a jej súčasťou je článok zaisťujúci konzistentné zaobchádzanie s dôvernými informáciami zhromaždenými podľa tohto nariadenia.

V **prílohe I** sa stanovuje zoznam strategických surovín a metodika ich výberu.

V **prílohe II** sa stanovuje zoznam kritických surovín a metodika ich výberu.

V **prílohe III** sa uvádzajú prvky, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní súladu projektu v oblasti surovín s kritériami na uznanie projektu za strategický projekt.

V **prílohe IV** sa uvádzajú kritériá, ktoré musí spĺňať uznaný systém certifikácie.

V **prílohe V** sa stanovuje prvok, ktorý sa má zohľadniť pri vymedzovaní pravidiel výpočtu a overovania environmentálnej stopy kritických surovín.

V **prílohe VI** sa uvádza zoznam číselných znakov kombinovanej nomenklatúry a opisy výrobkov zodpovedajúce výrobkom podliehajúcim požiadavkám na obehovosť permanentných magnetov.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²⁸,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Pre hospodárstvo Únie a fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné mať zaistený prístup k surovinám. Určité neenergetické, nepoľnohospodárske suroviny sa považujú za kritické, pretože majú vysoký hospodársky význam a sú vystavené značnému riziku spojenému s dodávkami, čo často spôsobuje významná koncentrácia dodávok z malého počtu tretích krajín. Vzhľadom na kľúčovú úlohu mnohých takýchto kritických surovín pri realizácii zelenej a digitálnej transformácie, ako aj na ich využívanie v obrannom a vo vesmírnom priemysle sa dopyt po nich v nadchádzajúcich desaťročiach exponenciálne zvýši. Zároveň rastie riziko narušenia dodávok v súvislosti so stúpajúcim geopolitickým napätím a konkurenciou v oblasti zdrojov. Okrem toho zvýšený dopyt po kritických surovinách by pri nesprávnom hospodárení mohol viesť k negatívnym environmentálnym a sociálnym vplyvom. Vzhľadom na tieto trendy je potrebné prijať opatrenia na zaistenie prístupu k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín, a tak zabezpečiť hospodársku odolnosť a otvorenú strategickú autonómiu Únie.
- (2) Keďže hodnotové reťazce kritických surovín sú zložité a majú nadnárodný charakter, nekoordinované vnútroštátne opatrenia na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín majú vysoký potenciál narušiť hospodársku súťaž a spôsobiť fragmentáciu vnútorného trhu. Preto by sa v záujme zabezpečenia fungovania vnútorného trhu mal vytvoriť spoločný rámec Únie na kolektívne riešenie tejto ústrednej výzvy.
- (3) Po prvé, uvedený rámec by mal v záujme účinného zaistenia prístupu Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín zahŕňať opatrenia

²⁸

Ú. v. EÚ C , , s. .

na zníženie rastúcich rizík Únie spojených s dodávkami, a to posilnením kapacít Únie vo všetkých fázach hodnotového reťazca strategických surovín vrátane ťažby, spracovania a recyklácie tak, aby sa dosiahli referenčné hodnoty vymedzené pre každú strategickú surovinu. Po druhé, keďže Únia sa bude naďalej spoliehať na dovoz, rámec by mal zahŕňať opatrenia na väčšiu diverzifikáciu externých dodávok strategických surovín. Po tretie treba prijať opatrenia na posilnenie schopnosti Únie monitorovať a zmiernovať existujúce a budúce riziká spojené s dodávkami. Po štvrté rámec by mal obsahovať opatrenia na zvýšenie obehovosti a udržateľnosti kritických surovín spotrebúvaných v Únii.

- (4) Aby sa opatrenia stanovené v nariadení zameriavali na najdôležitejšie materiály, by sa mal vytvoriť zoznam strategických surovín a zoznam kritických surovín. Tieto zoznamy by takisto mali slúžiť na usmerňovanie a koordináciu úsilia členských štátov prispievať k plneniu cieľov tohto nariadenia. Zoznam strategických surovín by mal obsahovať suroviny, ktoré majú veľký strategický význam vzhľadom na ich využitie v strategických technológiách podporujúcich zelenú a digitálnu transformáciu alebo v obrannom a vo vesmírnom priemysle, ktoré charakterizuje potenciálne významný rozdiel medzi globálnymi dodávkami a predpokladaným dopytom a v prípade ktorých je pomerne zložitý zvýšiť produkciu, napríklad z dôvodu výraznej časovej náročnosti nových projektov na zvýšenie dodávateľskej kapacity. Aby sa zohľadnili možné technologické a hospodárske zmeny, zoznam strategických surovín by sa mal pravidelne preskúmať a podľa potreby aktualizovať. Aby sa úsilie o zvýšenie kapacít Únie v celom hodnotovom reťazci, o posilnenie schopnosti Únie monitorovať a zmiernovať riziká spojené s dodávkami a o väčšiu diverzifikáciu dodávok zameralo na tie suroviny, v súvislosti s ktorými sú opatrenia najviac potrebné, by sa príslušné opatrenia mali uplatňovať len na zoznam strategických surovín.
- (5) Zoznam kritických surovín by mal obsahovať všetky strategické suroviny, ako aj všetky ostatné suroviny s veľkým významom pre celkové hospodárstvo Únie, v prípade ktorých existuje vysoké riziko narušenia dodávok. S cieľom zohľadniť možné technologické a hospodárske zmeny by Komisia mala pokračovať v súčasnej praxi a vykonávať pravidelné posúdenia na základe údajov o produkcii, obchode, aplikáciách, recyklácii a nahrádzaní širokej škály surovín s cieľom aktualizovať zoznamy kritických a strategických surovín tak, aby odrážali vývoj hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami týchto surovín. Zoznam kritických surovín by mal zahŕňať suroviny, ktoré dosahujú alebo prekračujú prahovú hodnotu hospodárskeho významu aj prahovú hodnotu rizika spojeného s dodávkami, pričom sa nestanovuje poradie príslušných surovín z hľadiska kritickosti. Toto posúdenie by malo vychádzať z priemeru vypočítaného z najnovších dostupných údajov za päťročné obdobie. Opatrenia stanovené v tomto nariadení týkajúce sa jednotného kontaktného miesta pre povoľovanie, plánovanie, prieskum, monitorovanie, obehovosť a udržateľnosť by sa mali vzťahovať na všetky kritické suroviny.
- (6) V záujme posilnenia kapacít Únie v celom hodnotovom reťazci strategických surovín by sa mali určiť referenčné hodnoty, ktoré by slúžili na usmerňovanie úsilia a sledovanie pokroku. Cieľom by malo byť zvýšenie kapacít v prípade každej strategickkej suroviny v každej fáze hodnotového reťazca pri súčasnom zameraní na dosiahnutie referenčných hodnôt celkovej kapacity v oblasti ťažby, spracovania a recyklácie strategických surovín. Po prvé Únia by mala zvýšiť využívanie vlastných geologických zdrojov strategických surovín a vybudovať kapacity, ktoré jej umožnia ťažbu materiálov potrebných na produkciu aspoň 10 % spotreby strategických surovín v Únii. Keďže ťažobná kapacita výrazne závisí od dostupnosti geologických zdrojov

Únie, dosiahnutie tejto referenčnej hodnoty závisí od dostupnosti príslušných zdrojov. Po druhé, ak sa má vybudovať úplný hodnotový reťazec a zabrániť akýmkoľvek prekážkam v medzifázach, Únia by mala okrem toho zvýšiť svoju spracovateľskú kapacitu v celom hodnotovom reťazci a mala by byť schopná produkovať aspoň 40 % svojej ročnej spotreby strategických surovín. Po tretie sa očakáva, že v nadchádzajúcich desaťročiach bude možné pokryť čoraz väčší podiel spotreby strategických surovín v Únii druhotnými surovinami, čím by sa zlepšila bezpečnosť aj udržateľnosť dodávok surovín v Únii. Recyklačná kapacita Únie by preto mala byť schopná produkovať aspoň 15 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii. Tieto referenčné hodnoty sa vzťahujú na časový horizont do roku 2030 v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy a energetiky stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119²⁹ a s digitálnymi cieľmi v rámci digitálneho desaťročia³⁰, ktoré podporujú. Prostredníctvom kvalitných pracovných miest vrátane rozvoja zručností a prechodu zo zamestnania do zamestnania sa okrem toho budú riešiť riziká na sektorovom trhu práce a pomôže sa zabezpečiť konkurencieschopnosť EÚ.

- (7) V prípade určitých surovín je Únia z hľadiska dodávok takmer úplne závislá od jedinej krajiny. Takáto závislosť so sebou prináša vysoké riziko narušenia dodávok. Aby sa obmedzilo takéto potenciálne riziko a zvýšila hospodárska odolnosť Únie, malo by sa vyvinúť úsilie s cieľom zabezpečiť, aby do roku 2030 závislosť Únie od jedinej tretej krajiny v prípade ktorejkoľvek strategickú surovinu nepresahovala 65 % jej dodávok, a to tak v nespracovanom stave, ako aj v akejkoľvek fáze spracovania, pričom však treba osobitne prihliadať na krajiny, s ktorými Únia uzatvorila strategické partnerstvo v oblasti surovín, ktoré poskytuje väčšie záruky, pokiaľ ide o riziká spojené s dodávkami.
- (8) Je potrebné zaviesť vhodné opatrenia na podporu strategických projektov zameraných na ťažbu, spracovanie alebo recykláciu strategických surovín v Únii, ktoré by spolu s úsilím členských štátov mali prispieť k zvýšeniu kapacít na dosiahnutie referenčných hodnôt. K posilneniu rôznych fáz hodnotového reťazca by mali prispieť aj iné opatrenia, najmä pokiaľ ide o prieskum alebo obehovosť, a tým prispieť k dosiahnutiu referenčných hodnôt. S cieľom zabezpečiť včasné dosiahnutie referenčných hodnôt by Komisia mala s pomocou Európskej rady pre kritické suroviny (ďalej len „rada“) sledovať pokrok pri dosahovaní referenčných hodnôt a podávať o ňom správy. Ak by bol oznámený pokrok pri dosahovaní referenčných hodnôt vo všeobecnosti nedostatočný, Komisia by mala posúdiť uskutočniteľnosť a primeranosť dodatočných opatrení. Potreba ďalšieho úsilia Únie by v zásade nemala byť nutná v prípade, že by sa zistený nedostatočný pokrok týkal len jednej strategickú surovinu alebo malého súboru strategických surovín.
- (9) S cieľom vybudovať kapacity v Únii by Komisia mala s podporou rady určiť strategické projekty v Únii, v rámci ktorých sa plánuje začať s ťažbou, so spracovaním alebo s recykláciou strategických surovín. Účinná podpora strategických projektov má potenciál zlepšiť prístup odberateľských sektorov k surovinám, ako aj vytvoriť hospodárske príležitosti v celom hodnotovom reťazci, a to aj pre MSP, a prispieť k vytváraniu pracovných miest. V záujme zaistenia rozvoja strategických projektov

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimateckej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

³⁰ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program digitálne desaťročie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 323, 19.12.2022, s. 4 – 26).

v celej Únii by preto takéto projekty mali využívať zjednodušené a predvídateľné povoloňacie konania a podporu pri získavaní prístupu k financovaniu. Aby sa zabezpečila cielená podpora a pridaná hodnota projektov, pred získaním takejto podpory by sa mali podrobiť posúdeniu na základe súboru kritérií. Strategické projekty v Únii by mali posilniť bezpečnosť dodávok strategických surovín v Únii, preukázať dostatočnú technickú uskutočniteľnosť a mali by sa realizovať environmentálne a sociálne udržateľným spôsobom. Takisto by z nich mali vyplývať cezhraničné prínosy nielen pre dotknutý členský štát. Keď Komisia usúdi, že tieto kritériá sú splnené, mala by uznanie projektu za strategický projekt uverejniť vo forme rozhodnutia. Keďže rýchle uznanie je kľúčom k účinnej podpore bezpečnosti dodávok v Únii, proces posudzovania by mal zostať jednoduchý a nemal by byť príliš zaťažujúci.

- (10) S cieľom diverzifikovať dodávky strategických surovín do Únie by Komisia mala s podporou rady určiť strategické projekty v tretích krajinách, v rámci ktorých sa plánuje začať s ťažbou, so spracovaním alebo s recykláciou strategických surovín. V záujme zaistenia účinnej realizácie strategických projektov by takéto projekty mali mať lepší prístup k financovaniu. Aby sa zabezpečila pridaná hodnota projektov, mali by sa posudzovať na základe súboru kritérií. Podobne ako pri projektoch v Únii by strategické projekty v tretích krajinách mali posilniť bezpečnosť dodávok strategických surovín v Únii, preukázať dostatočnú technickú uskutočniteľnosť a mali by sa realizovať udržateľným spôsobom. V prípade projektov na rozvíjajúcich sa trhoch a v rozvojových hospodárstvach by projekt mal byť vzájomne prospešný pre Úniu a zúčastnenú tretiu krajinu a mal by v danej krajine prinášať pridanú hodnotu, pričom sa zohľadní aj jeho súlad so spoločnou obchodnou politikou Únie. Takáto hodnota sa môže odvodiť z príspevku projektu k viac než jednej fáze hodnotového reťazca, ako aj z vytvárania širších hospodárskych a sociálnych prínosov prostredníctvom projektu vrátane vytvárania pracovných miest v súlade s medzinárodnými normami. Keď Komisia usúdi, že tieto kritériá sú splnené, mala by uznanie projektu za strategický projekt uverejniť vo forme rozhodnutia.
- (11) S cieľom zabezpečiť udržateľnosť zvýšenej produkcie surovín by sa mali nové projekty v oblasti surovín realizovať udržateľným spôsobom. Na tento účel by sa strategické projekty čerpajúce podporu podľa tohto nariadenia mali posudzovať s prihliadnutím na medzinárodné nástroje zahŕňajúce všetky aspekty udržateľnosti zdôraznené v zásadách EÚ pre udržateľné suroviny³¹ vrátane zabezpečenia ochrany životného prostredia, sociálne zodpovedných postupov, čo zahŕňa aj dodržiavanie ľudských práv, ako sú práva žien, a transparentných obchodných praktík. Projekty by takisto mali zabezpečiť zapojenie v dobrej viere, ako aj komplexné a zmysluplné konzultácie s miestnymi komunitami vrátane pôvodného obyvateľstva. Aby mali predkladatelia projektov k dispozícii jasný a efektívny spôsob, ako toto kritérium splniť, malo by sa považovať za dostatočné, keď preukážu súlad s príslušnými právnymi predpismi Únie, medzinárodnými normami, usmerneniami a zásadami alebo účasť na systéme certifikácie uznanom podľa tohto nariadenia.
- (12) Každý predkladateľ projektu v oblasti strategických surovín by mal mať možnosť požiadať Komisiu o uznanie svojho projektu za strategický projekt. Žiadosť by mala obsahovať niekoľko dokumentov a dôkazov týkajúcich sa kritérií. S cieľom lepšie posúdiť sociálnu, environmentálnu a hospodársku životaschopnosť, uskutočniteľnosť

³¹ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP, Zásady EÚ pre udržateľné suroviny, Úrad pre publikácie, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2873/27875>.

projektu, ako aj úroveň dôvery v odhady by mal predkladateľ projektu poskytnúť aj klasifikáciu projektu podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov a v záujme objektívnej validácie by mal túto klasifikáciu podložiť relevantnými dôkazmi. K žiadosti by mal byť pripojený aj harmonogram projektu, aby bolo možné odhadnúť, kedy bude projekt schopný prispieť k dosiahnutiu referenčných hodnôt týkajúcich sa domácej kapacity alebo diverzifikácie. Keďže pre účinnú realizáciu ťažobných projektov má zásadný význam ich prijatie zo strany verejnosti, predkladateľ by mal takisto predložiť plán obsahujúci opatrenia na uľahčenie prijatia zo strany verejnosti. Osobitná pozornosť by sa mala venovať sociálnym partnerom, občianskej spoločnosti a iným subjektom dohľadu. Predkladateľ by mal takisto predložiť podnikateľský plán, ktorý obsahuje informácie o finančnej životaschopnosti projektu a poskytuje prehľad o už zabezpečenom financovaní a dohodách o odbere, ako aj odhady potenciálneho vytvárania pracovných miest a potrieb projektu z hľadiska kvalifikovanej pracovnej sily vrátane zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie.

- (13) S cieľom zabezpečiť účinné a efektívne spracovanie žiadostí by Komisia mala mať možnosť uprednostniť spracúvanie žiadostí v prípade projektov súvisiacich s konkrétnymi nedostatočne zastúpenými fázami hodnotového reťazca alebo strategickými surovinami, aby bola schopná zabezpečiť vyvážený pokrok Únie pri dosahovaní všetkých referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacity Únie uvedených v tomto nariadení.
- (14) Keďže v záujme účinnej realizácie strategického projektu je nutná spolupráca členského štátu, na ktorého území sa projekt bude realizovať, daný členský štát by mal mať právo namietať proti tomu, aby bol projektu priznaný status strategického projektu, a zabrániť tak priznaniu tohto statusu proti jeho vôli. Ak tak príslušný členský štát urobí, mal by poskytnúť odôvodnené vysvetlenie svojho odmietnutia s odkazom na platné kritériá. Podobne by Únia nemala priznať status strategického projektu projektom, ktoré bude realizovať tretia krajina, proti vôli príslušnej vlády, a preto by sa mala takéhoto kroku zdržať, ak proti tomu vláda tretej krajiny namieta.
- (15) S cieľom zabrániť tomu, aby bolo uznanie za strategický projekt zneužitie, by Komisia mala mať možnosť zrušiť svoje pôvodné rozhodnutie o uznaní projektu za strategický, ak projekt už nespĺňa podmienky alebo ak toto uznanie vychádzalo zo žiadosti obsahujúcej nesprávne informácie. Komisia by sa predtým, ako k tomu môže pristúpiť, mala poradiť s radou a vypočuť predkladateľa projektu.
- (16) Vzhľadom na význam strategických projektov pre zaistenie bezpečnosti dodávok strategických surovín by sa tieto projekty mali považovať za projekty vo verejnom záujme. Zaistenie bezpečnosti dodávok strategických surovín má kľúčový význam pre úspešnú zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj pre odolnosť obranného a vesmírneho sektora. Členské štáty môžu s cieľom prispieť k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii zaistiť podporu v rámci vnútroštátnych postupov vydávania povolení, aby urýchlili realizáciu strategických projektov v súlade s právom Únie.
- (17) Prostredníctvom vnútroštátnych postupov vydávania povolení sa zaisťuje, aby projekty v oblasti surovín boli bezpečné, chránené a v súlade s environmentálnymi, so sociálnymi a s bezpečnostnými požiadavkami. V environmentálnych právnych predpisoch Únie sa stanovujú spoločné podmienky týkajúce sa procesu a obsahu vnútroštátnych postupov vydávania povolení, čím sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany životného prostredia a umožňuje udržateľné využívanie potenciálu Únie v celom hodnotovom reťazci surovín. Priznaním statusu strategického projektu by

preto nemali byť dotknuté žiadne platné podmienky povoľovania pre príslušné projekty, a to ani podmienky stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ³², smernici Rady 92/43/EHS³³, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES³⁴, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ³⁵, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES³⁶, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES³⁷ a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES³⁸.

- (18) Nepredvídateľnosť, zložitosť a niekedy neprimerane dlhé trvanie vnútroštátnych postupov vydávania povolení zároveň oslabujú investičnú bezpečnosť potrebnú na účinný rozvoj strategických projektov v oblasti surovín. S cieľom zabezpečiť a urýchliť účinné vykonávanie strategických projektov by preto členské štáty mali na ne uplatňovať zjednodušené a predvídateľné povoloňacie konanie. Na tento účel by strategické projekty by mali mať „prioritný status“ aj na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo ich rýchle administratívne spracovanie a naliehavé riešenie v rámci všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov urovnávania sporov. Toto nariadenie by nemalo príslušným orgánom brániť v zjednodušení povoľovania iných projektov týkajúcich sa hodnotového reťazca kritických surovín, ktoré nie sú strategickými projektmi.
- (19) Vzhľadom na úlohu strategických projektov pri zaistiňovaní bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii a ich príspevok k otvorenej strategickej autonómii Únie a zelenej a digitálnej transformácii by ich zodpovedné orgány vydávajúce povolenia mali považovať za projekty vo verejnom záujme. Strategické projekty, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie a patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2000/60/ES, smernice Rady 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES³⁹, môžu byť povolené, ak zodpovedný orgán vydávajúci povolenie dospeje na základe individuálneho posúdenia k záveru, že verejný záujem, ktorému projekt slúži, je týmto vplyvom nadradený, za predpokladu splnenia všetkých príslušných podmienok stanovených v uvedených smerniciach. V prípade potreby by sa pri individuálnom posudzovaní mala zohľadniť geologická špecifickosť ťažobných lokalít, ktorá zužuje rozhodnutia o umiestnení ťažobnej lokality.
- (20) S cieľom znížiť zložitosť a zvýšiť efektívnosť a transparentnosť povoloňacieho konania by mali mať predkladatelia projektov v oblasti kritických surovín možnosť komunikovať s jediným vnútroštátnym orgánom, ktorý je zodpovedný za uľahčenie

³² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1 – 21).

³³ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7 – 50).

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1 – 73).

³⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17 – 119).

³⁶ ^[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56 – 75).

³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25).

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES – Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006, s. 15 – 34).

³⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25).

a koordináciu celého postupu vydávania povolení a ktorý v prípade strategických projektov vydá komplexné rozhodnutie v príslušnej lehote. Na tento účel by členské štáty mali určiť jeden príslušný vnútroštátny orgán. Ak je to potrebné vzhľadom na vnútornú organizáciu členského štátu, úlohy príslušného vnútroštátneho orgánu by malo byť za rovnakých podmienok možné delegovať na iný orgán. Členské štáty by mali svojmu príslušnému vnútroštátnemu orgánu, resp. akémukoľvek orgánu konajúcemu v jeho mene zaistiť dostatočný personál a zdroje, aby sa zabezpečilo účinné vykonávanie jeho povinností.

- (21) Členské štáty by mali zabezpečiť včasné vyriešenie všetkých sporov týkajúcich sa postupu udeľovania povolení pre strategické projekty, aby bola zaistená jasnosť z hľadiska stavu povolenia strategických projektov a aby sa obmedzila účinnosť potenciálneho zneužívania súdnych sporov, pričom sa ale neoslabí účinné súdne preskúmanie. Na tento účel by príslušné vnútroštátne orgány mali zabezpečiť, aby žiadatelia a predkladatelia projektov mali prístup k jednoduchému postupu urovnávania sporov a aby strategické projekty podliehali nalievavému riešeniu v rámci všetkých súdnych konaní a postupov urovnávania sporov súvisiacich s projektmi.
- (22) S cieľom umožniť občanom a podnikom priamo využívať výhody vnútorného trhu bez zbytočnej dodatočnej administratívnej záťaže sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724⁴⁰, ktorým sa zriadila jednotná digitálna brána, stanovujú všeobecné pravidlá poskytovania informácií, postupov a asistenčných služieb online, ktoré sú relevantné pre fungovanie vnútorného trhu. Požiadavky na informácie a postupy, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by mali byť v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2018/1724. Predovšetkým by sa malo zabezpečiť, aby predkladatelia strategických projektov mali ku všetkým úkonom súvisiacim s postupom udeľovania povolení prístup plne online a mohli ich vykonávať plne online v súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1724 a prílohou II k nemu.
- (23) S cieľom zaistiť pre predkladateľov projektov a iných investorov bezpečnosť a jasnosť potrebnú na zintenzívnenie rozvoja strategického projektu by členské štáty mali zabezpečiť, aby postup vydávania povolení v súvislosti s takýmito projektmi nepresiahol vopred stanovenú lehotu. V prípade strategických projektov, ktoré sa týkajú len spracovania alebo recyklácie, by dĺžka postupu udeľovania povolení nemala presiahnuť jeden rok. V prípade strategických projektov, ktoré zahŕňajú ťažbu, by však dĺžka postupu udeľovania povolení vzhľadom na zložitosť a rozsah príslušných potenciálnych vplyvov nemala presiahnuť dva roky. Na účinné splnenie týchto lehôt by členské štáty mali zabezpečiť, aby zodpovedné orgány mali dostatočné zdroje a personál. Komisia poskytuje členským štátom na ich žiadosť podporu prostredníctvom Nástroja technickej podpory pri navrhovaní, rozvoji a vykonávaní reforiem vrátane posilnenia administratívnej kapacity súvisiacej s vnútroštátnym povoľovaním.
- (24) Neoddeliteľnou súčasťou postupu udeľovania povolení pre projekty v oblasti surovín a základnou zárukou prevencie, resp. minimalizácie negatívnych vplyvov na životné prostredie sú environmentálne posúdenia a povolenia vyžadované podľa práva Únie, a to aj vo vzťahu k vode, biotopom a vtákom. S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a včasnosť postupov udeľovania povolení pre strategické projekty treba využiť všetky

⁴⁰

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1 – 38).

možnosti na zjednodušenie požadovaných posúdení a povolení bez zníženia úrovne ochrany životného prostredia. V tejto súvislosti by sa malo zabezpečiť zoskupenie týchto nevyhnutných posúdení do balíka s cieľom zabrániť zbytočnému prekryvaniu a malo by sa zaistiť, aby mali predkladatelia projektov a zodpovedné orgány ešte pred vypracovaním tohto balíka posúdení výslovne dohodnutý jeho rozsah, aby sa predišlo zbytočnej potrebe ho dodatočne dopĺňať.

- (25) Zavádzaniu projektov v oblasti kritických surovín môžu brániť konflikty spojené s využívaním pôdy. V úsilí nájsť rovnováhu medzi verejnými statkami a záujmami, znížiť riziko konfliktu a urýchliť udržateľné zavádzanie projektov v oblasti surovín v Únii môžu pomôcť dobre navrhnuté plány vrátane priestorových plánov a zonácie, v ktorých sa zohľadňuje potenciál realizácie projektov v oblasti kritických surovín a ktoré zahŕňajú posúdenie možných vplyvov na životné prostredie. Zodpovedné vnútroštátne, regionálne a miestne orgány by preto pri vypracúvaní príslušných plánov mali zvážiť zahrnutie ustanovení o projektoch v oblasti surovín.
- (26) Projekty v oblasti kritických surovín v rámci Únie neraz čelia ťažkostiam s prístupom k financovaniu. Trhy s kritickými surovinami sa často vyznačujú vysokou volatilitou cien, časovou náročnosťou projektov, vysokou koncentráciou a neprehľadnosťou. Okrem toho si financovanie tohto sektora vyžaduje vysokú úroveň odborných znalostí, ktorá finančným inštitúciám mnohokrát chýba. S cieľom prekonať tieto faktory a prispieť k zabezpečeniu stabilných a spoľahlivých dodávok strategických surovín by členské štáty a Komisia mali poskytovať pomoc pri prístupe k financovaniu a administratívnu podporu.
- (27) Silný hodnotový reťazec v Európe možno vybudovať len s primeranými finančnými prostriedkami. Komisia bude spolupracovať s implementujúcimi partnermi Programu InvestEU s cieľom hľadať spôsoby, ako zvýšiť podporu investícií v súlade so spoločnými cieľmi stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/523⁴¹ a v tomto nariadení. Poradenské centrum InvestEU môže prispieť k vytvoreniu databázy životaschopných projektov.
- (28) S cieľom prekonať obmedzenia verejných a súkromných investícií, ktoré sú v súčasnosti často rozdrobené, ako aj uľahčiť integráciu a návratnosť investícií by Komisia, členské štáty a podporné banky mali pracovať na lepšej koordinácii a vytvárať synergie medzi existujúcimi programami financovania na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ako aj zabezpečiť lepšiu koordináciu a spoluprácu s priemyslom a kľúčovými zainteresovanými stranami zo súkromného sektora. Na tento účel by sa mala zriadiť osobitná podskupina rady, ktorá by združovala odborníkov z členských štátov a Komisie, ako aj z príslušných verejných finančných inštitúcií. Táto podskupina by mala rokovať o individuálnych finančných potrebách strategických projektov a ich existujúcich možnostiach financovania s cieľom navrhnúť predkladateľom projektov najlepší prístup k existujúcim možnostiam financovania. Pri prerokúvaní a vypracúvaní odporúčaní týkajúcich sa financovania strategických projektov v tretích krajinách by rada mala prihliadať predovšetkým na stratégiu Global Gateway⁴².

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 64, 26.3.2021, s. 30 – 89).

⁴² Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke – Global Gateway [JOIN(2021) 30 final].

- (29) Zásadný význam majú súkromné investície spoločností, finančných investorov a odberateľov. V prípadoch, keď samotné súkromné investície nestačia, si účinné zavádzanie projektov v celom hodnotovom reťazci kritických surovín môže vyžadovať verejnú podporu, napríklad vo forme záruk, úverov alebo kapitálových a kvázi kapitálových investícií. Táto verejná podpora môže predstavovať štátnu pomoc. Takáto pomoc musí mať stimulačný účinok a musí byť potrebná, vhodná a primeraná. Existujúce usmernenia o štátnej pomoci, ktoré boli nedávno podrobené hĺbkovej revízii v súlade s cieľmi dvojakej transformácie, poskytujú dostatočné možnosti na podporu investícií v celom hodnotovom reťazci kritických surovín za predpokladu splnenia určitých podmienok.
- (30) Verejná podpora sa využíva na riešenie osobitných zistených zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií, a to primeraným spôsobom, pričom akcie by nemali zdvojsť či vytláčať súkromné financovanie ani narúšať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Akcie by mali prinášať pre Úniu jasnú pridanú hodnotu.
- (31) Volatilita cien viacerých strategických surovín, ktorú zhoršuje nedostatok prostriedkov na hedžing týchto cien na forwardových trhoch, je prekážkou, ktorá predkladateľom projektov bráni zabezpečiť financovanie projektov v oblasti strategických surovín a spotrebiteľom v odberateľských sektoroch znemožňuje zaistiť si stabilné a predvídateľné ceny kľúčových vstupných materiálov. V snahe znížiť neistotu v súvislosti s budúcimi cenami strategických surovín je nevyhnutné stanoviť vytvorenie systému, ktorý umožní zainteresovaným odberateľom aj predkladateľom strategických projektov predkladať nákupné, resp. predajné ponuky a v prípade novej kompatibility príslušných ponúk ich prepojiť.
- (32) Existujúce poznatky o náleziskách surovín v Únii a ich mapovanie pochádzajú z čias, keď zabezpečenie dodávok kritických surovín na vývoj strategických technológií nebolo prioritou. S cieľom získať a aktualizovať informácie o náleziskách kritických surovín by členské štáty mali vypracovať národné programy všeobecného prieskumu kritických surovín, ktoré by mali zahŕňať opatrenia ako mapovanie nerastných surovín, geochemické kampane, geovedné prieskumy, ako aj opätovné spracovanie existujúcich geovedných súborov údajov. S identifikovaním nálezísk nerastných surovín a posúdením technickej a hospodárskej životaschopnosti ťažby na nich sa spája vysoké finančné riziko. S cieľom znížiť toto riziko a uľahčiť rozvoj ťažobných projektov by členské štáty mali zverejniť informácie získané v rámci ich príslušného národného programu prieskumu, a keď je to vhodné, využiť pritom rámec infraštruktúry pre priestorové informácie zriadený smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES⁴³.
- (33) Družicové údaje a služby vyplývajúce z pozorovania Zeme môžu podporiť úsilie o udržateľné hodnotové reťazce kritických surovín poskytovaním nepretržitého toku informácií, ktoré by mohli byť užitočné pre činnosti ako monitorovanie a riadenie ťažobných oblastí, posudzovanie environmentálnych a sociálno-ekonomických vplyvov či prieskum zdrojov nerastných surovín. Keďže prostredníctvom pozorovania Zeme možno získavať aj údaje o vzdialených a neprístupných oblastiach, členské štáty by pri vypracúvaní a vykonávaní svojich národných programov prieskumu mali túto technológiu zohľadňovať v čo najväčšej miere.

⁴³

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1 – 14).

- (34) Hoci je na zaistenie zvýšenej bezpečnosti dodávok potrebné posilniť hodnotový reťazec kritických surovín v Únii, dodávateľské reťazce kritických surovín budú mať aj naďalej globálny charakter a budú vystavené vonkajším faktorom. Udalosti z nedávnej minulosti či zo súčasnosti, ako napríklad kríza COVID-19 a nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia voči Ukrajine, zdôraznili zraniteľnosť niektorých dodávateľských reťazcov Únie voči narušeniam. S cieľom zabezpečiť, aby členské štáty a európske priemyselné odvetvia boli schopné predvídať narušenia dodávok a boli pripravené odolávať ich dôsledkom, by sa mali vypracovať opatrenia na zvýšenie monitorovacej kapacity, koordináciu strategických zásob a posilnenie pripravenosti spoločností.
- (35) Členské štáty nedisponujú rovnakou kapacitou v oblasti informovanosti o rizikách a predvídania rizík a nie všetky členské štáty majú zavedené osobitné štruktúry, ktoré monitorujú dodávateľské reťazce kritických surovín a môžu informovať spoločnosti o možných rizikách narušenia dodávok. Podobne, hoci niektoré spoločnosti investovali do monitorovania svojich dodávateľských reťazcov, iné na to nemajú kapacitu. Vzhľadom na globálny rozmer dodávateľských reťazcov kritických surovín, ako aj na ich zložitosť by preto Komisia mala vypracovať špecializovaný monitorovací prehľad, v ktorom sa budú posudzovať riziká spojené s dodávkami kritických surovín a ktorý zabezpečí dostupnosť informácií zhromaždených pre verejné orgány a súkromné subjekty, čím sa zvýšia synergie medzi členskými štátmi. S cieľom zabezpečiť, aby boli hodnotové reťazce Únie dostatočne pripravené na možné narušenia dodávok, by Komisia mala vykonať stresové testy, v ktorých sa posúdi zraniteľnosť dodávateľských reťazcov strategických surovín a ich vystavenie rizikám spojeným s dodávkami. Členské štáty by mali k tejto činnosti prispieť, ak je to možné, vykonávaním takýchto stresových testov prostredníctvom svojich národných agentúr pre dodávky a informácie pôsobiacich v oblasti kritických surovín. Rada by mala zabezpečiť koordináciu stresových testov vykonávaných Komisiou a členskými štátmi. Ak požadovaný stresový test týkajúci sa konkrétnej strategickkej suroviny nedokáže vykonať žiadny členský štát, mala by ho vykonať samotná Komisia. Pri zverejňovaní výsledkov takýchto stresových testov by Komisia mala zároveň navrhnúť možné stratégie, ktoré môžu verejné orgány a súkromné subjekty prijať, aby zmiernili riziká spojené s dodávkami, napríklad stratégiu vytvárania strategických zásob alebo ďalšej diverzifikácie svojich dodávok. Na účely zhromažďovania informácií potrebných na vykonávanie opatrení monitorovania a stresových testov by Komisia mala koordinovať svoju činnosť s príslušnou stálou podskupinou rady a členské štáty by mali identifikovať a monitorovať kľúčových účastníkov trhu, ktorí sú dôležití z hľadiska fungovania hodnotového reťazca. Ak požadovaný stresový test týkajúci sa konkrétnej strategickkej suroviny nedokáže vykonať žiadny z členov stálej podskupiny, mala by ho vykonať samotná Komisia.
- (36) Strategické zásoby sú dôležitým nástrojom na zmierňovanie narušení dodávok, najmä pokiaľ ide o suroviny. Hoci navrhovaný nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh umožňuje prípadný rozvoj takýchto zásob v prípade aktivácie režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom, členské štáty a spoločnosti nemajú povinnosť vytvárať alebo koordinovať svoje strategické zásoby v predstihu pred narušením dodávok. Okrem toho neexistuje žiadny koordinačný mechanizmus pre celú Európsku úniu, ktorý by umožnil vypracovanie spoločného posúdenia a analýzy možných prekryvaní a synergií. Z tohto dôvodu a vzhľadom na súčasný nedostatok relevantných informácií by ako prvý krok mali členské štáty Komisii poskytnúť informácie o svojich strategických zásobách bez ohľadu na to, či sú ich prevádzkovateľom verejné orgány alebo hospodárske subjekty v mene členských štátov. Takéto informácie by mali

zahŕňať úroveň dostupných zásob každej strategickkej suroviny, výhľad úrovne zásob a pravidlá a postupy, ktorým tieto zásoby podliehajú. Každá žiadosť by mala byť primeraná, mali by v nej byť zohľadnené náklady a úsilie potrebné na sprístupnenie údajov, ako aj jeho vplyv na národnú bezpečnosť a mali by v nej byť stanovené primerané lehoty na poskytnutie požadovaných informácií. Analýzu možno rozšíriť o informácie o zásobách hospodárskych subjektov, čo ale neznamená, že takéto informácie sú predmetom žiadosti. Komisia by mala s údajmi zaobchádzať bezpečným spôsobom a mala by uverejňovať len informácie na súhrnnej úrovni. Ako druhý krok by Komisia na základe získaných informácií mala navrhnúť referenčné hodnoty, ktorých dosiahnutie by sa malo považovať za bezpečnú úroveň zásob v Únii, s prihliadnutím na celkovú ročnú spotrebu dotknutých strategických surovín v Únii. Rada, konajúc po dohode s Komisiou, by mala byť na základe porovnania medzi existujúcimi zásobami a celkovými úrovňami strategických zásob strategických surovín v celej Únii schopná vydávať nezáväzné stanoviská adresované členským štátom týkajúce sa spôsobov zvyšovania konvergencie a podporovať členské štáty pri vytváraní strategických zásob. Rada by pritom mala zvážiť potrebu zachovať stimuly na rozvoj strategických zásob súkromnými subjektmi využívajúcimi strategické suroviny.

- (37) S cieľom zabezpečiť ďalšiu koordináciu by Komisia mala zaistiť, aby sa pred účasťou členských štátov na medzinárodných fórach, na ktorých sa môže rokovať o takýchto strategických zásobách, uskutočnili potrebné konzultácie, najmä prostredníctvom osobitnej stálej podskupiny rady. Podobne s cieľom zvýšiť komplementárnosť medzi týmto návrhom a inými horizontálnymi alebo tematickými nástrojmi by Komisia mala zabezpečiť, aby sa zhromaždené a súhrnné informácie postupovali mechanizmom obozretného dohľadu alebo krízového riadenia, napríklad poradnej skupine pre navrhovaný nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh, Európskej rade pre polovodiče podľa navrhovaného aktu o čipoch, rade úradu HERA alebo Rade pre zdravotné krízy.
- (38) S cieľom zabezpečiť, aby boli veľké spoločnosti v Únii, ktoré vyrábajú strategické technológie a využívajú strategické suroviny, dostatočne pripravené čeliť narušeniam dodávok, by takéto spoločnosti mali vykonávať audity svojich dodávateľských reťazcov a podávať o nich správy svojmu predstavenstvu. Tým sa zabezpečí, aby dbali na riziká spojené s dodávkami strategických surovín a vypracovali vhodné stratégie zmierňovania s cieľom lepšie sa pripraviť na prípadné narušenia dodávok. Podobne by veľké spoločnosti, ktoré patria do tohto rozsahu pôsobnosti, mali pravidelne vykonávať stresové testy svojich dodávateľských reťazcov strategických surovín s cieľom zabezpečiť, aby zohľadnili všetky rôzne scenáre, ktoré môžu ovplyvniť ich dodávky v prípade narušenia. Vďaka týmto opatreniam budú venovať dodatočný priestor úvahám o nákladoch vyplývajúcich z potenciálnych rizík spojených s dodávkami.
- (39) Mnohé trhy so strategickými surovinami nie sú úplne transparentné a charakterizuje ich koncentrácia na strane dodávok, čo posilňuje vyjednávacie postavenie predajcov a zvyšuje ceny pre kupujúcich. S cieľom pomôcť znížiť ceny pre podniky usadené v Únii by Komisia mala vytvoriť systém, v ktorom budú môcť zainteresovaní kupujúci agregovať svoj dopyt. Pri vývoji takéhoto systému by Komisia mala zohľadniť skúsenosti získané pri podobnom úsilí, najmä pokiaľ ide o spoločný nákup plynu, ako

sa stanovuje v nariadení Rady 2022/2576⁴⁴. Možnosť zapojiť sa do tohto systému by mali mať aj orgány členských štátov, aby si mohli vytvárať strategické zásoby. Všetky opatrenia v rámci tohto mechanizmu by mali byť zlučiteľné s právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže.

- (40) Ustanovenia o monitorovaní a strategických zásobách začlenené do tohto nariadenia nezahŕňajú harmonizáciu vnútroštátnych zákonov a iných právnych predpisov a nenahrádzajú sa nimi existujúce mechanizmy. Stimuly v oblasti monitorovania a pripravenosti na riziká by mali byť v súlade s európskymi nástrojmi. Nástroje, ako je návrh na nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh zameraný na predvídanie kríz ovplyvňujúcich fungovanie jednotného trhu, ich zmierňovanie a reakciu na ne alebo nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372⁴⁵ o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie, by sa preto mohli v prípade krízy alebo hrozby uplatňovať aj na kritické a strategické suroviny, pokiaľ dané suroviny patria do rozsahu pôsobnosti takýchto nástrojov. Mala by sa zabezpečiť komplementárnosť a súdržnosť medzi týmto nariadením a krízovými nástrojmi prostredníctvom výmeny informácií.
- (41) Väčšinu kritických surovín tvoria kovy, ktoré možno v zásade recyklovať donekonečna, aj keď v niektorých prípadoch môže dochádzať k poklesu ich kvality. To ponúka príležitosť prejsť na skutočne obehové hospodárstvo v kontexte zelenej transformácie. Po počiatočnej fáze rýchleho rastu dopytu po kritických surovinách pre nové technológie, v ktorej bude prevládajúcim zdrojom naďalej ťažba a spracovanie primárnych surovín, by mala recyklácia nadobudnúť čoraz väčší význam a znížiť potrebu ťažby primárnych surovín a s ňou súvisiace vplyvy. V súčasnosti je však miera recyklácie najkritickejších surovín nízka, zatiaľ čo recyklačné systémy a technológie často nie sú prispôbené osobitným vlastnostiam týchto surovín. Preto je potrebné prijať opatrenia na riešenie rôznych faktorov, ktoré brzdia potenciál obehovosti.
- (42) Členské štáty si ponechávajú dôležité právomoci v oblasti obehovosti, napríklad v oblasti systémov zberu a spracovania odpadu. Mali by ich využiť na zvýšenie miery zberu a recyklácie tokov odpadu s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín, pričom by sa mali využiť napríklad finančné stimuly ako zľavy, peňažné odmeny alebo systémy vratných záloh. K zmenám by mali pristúpiť aj orgány členských štátov vo svojej pozícii nákupcov kritických surovín a výrobkov, ktoré ich obsahujú, a národné výskumné a inovačné programy by mali prinášať významné zdroje na zvýšenie úrovne poznatkov a technológií v záujme obehovosti kritických surovín, ako aj materiálovej efektívnosti. Napokon by členské štáty mali podporovať zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu zlepšením dostupnosti informácií a riešením právnych, hospodárskych a technických prekážok. Jedným z možných riešení, ktoré by členské štáty mali preskúmať, sú mechanizmy rozdelenia rizika medzi hospodárske subjekty a členské štáty s cieľom podporiť zhodnocovanie z uzavretých zariadení na nakladanie s odpadmi.

⁴⁴ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2576 z 19. decembra 2022 o posilnení solidarity prostredníctvom lepšej koordinácie nákupu plynu, spoľahlivých referenčných cien a cezhraničnej výmeny plynu (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 1 – 35).

⁴⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372 z 24. októbra 2022 o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 64 – 78).

- (43) V mnohých regiónoch Únie sa v minulosti ťažili suroviny, z čoho vyplývajú značné množstvá ťažobného odpadu v uzavretých zariadeniach, ktoré vo všeobecnosti neboli predmetom analýz z hľadiska potenciálu kritických surovín, keďže ich hospodársky význam stúpol len nedávno. Zhodnocovanie kritických surovín zo zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom má potenciál vytvoriť hospodársku hodnotu a zamestnanosť v regiónoch s banskou históriou, ktoré sú často poznačené odpriemyselnosťou a úpadkom. Skutočnosť, že obsahu kritických surovín, najmä pokiaľ ide o uzavreté zariadenia na nakladanie s odpadmi, sa venuje málo pozornosti, ako aj nedostatok informácií v tomto smere predstavujú hlavnú prekážku pre rozsiahlejšie využívanie potenciálu ťažobného odpadu z pohľadu kritických surovín.
- (44) Zhodnocovanie kritických surovín zo zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom by malo byť súčasťou valorizovania príslušných zariadení na nakladanie s odpadmi. V smernici 2006/21/ES sa stanovujú prísne požiadavky na ochranu životného prostredia a ľudského zdravia pri nakladaní s odpadmi v ťažobnom priemysle. Zatiaľ čo tieto prísne požiadavky by mali ostať zachované, je vhodné zaviesť doplňujúce opatrenia na maximalizáciu zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu.
- (45) Hospodárske subjekty prevádzkujúce existujúce aj nové zariadenia na nakladanie s ťažobným odpadom by mali vykonať štúdiu predbežného ekonomického posúdenia týkajúcu sa zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu nachádzajúceho sa v danej lokalite a z takéhoto vzniknutého odpadu. V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva stanovenou v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES⁴⁶ by sa malo uprednostňovať predchádzanie vzniku odpadu obsahujúceho kritické suroviny tým, že z vyťaženého objemu sa najskôr extrahujú kritické suroviny a až potom sa tento objem stane odpadom. Pri vypracúvaní tejto štúdie by hospodárske subjekty mali zhromažďovať potrebné informácie vrátane koncentrácií a množstiev kritických surovín v ťažobnom odpade a mali by vykonať posúdenie viacerých možností týkajúcich sa procesov, operácií alebo obchodných dojednaní, ktoré by umožnili hospodársky životaschopné zhodnocovanie kritických surovín. Táto povinnosť dopĺňa povinnosti stanovené v smernici 2006/21/ES a vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktorými sa transponuje, a je priamo uplatniteľná. Hospodárske subjekty a príslušné orgány by sa pri jej plnení mali usilovať minimalizovať administratívnu záťaž a v čo najväčšej miere integrovať postupy.
- (46) Na riešenie súčasného nedostatku informácií o potenciáli uzavretých zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom z pohľadu kritických surovín by členské štáty mali v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže Únie vypracovať databázu obsahujúcu všetky informácie relevantné pre podporu zhodnocovania, najmä o množstvách a koncentráciách kritických surovín v zariadeniach na nakladanie s ťažobným odpadom. Tieto informácie by mali byť verejne dostupné v používateľsky ústretovej a digitálnej forme umožňujúcej prístup k podrobnejším technickým informáciám. V záujme uľahčenia používateľsky ústretového prístupu k informáciám by členské štáty mali napríklad zabezpečiť kontaktné miesto, ktoré umožní podrobnejšiu výmenu informácií s potenciálnymi navrhovateľmi projektov v oblasti zhodnocovania kritických surovín. Databáza by mala byť navrhnutá tak, aby umožnila potenciálnym predkladateľom projektov ľahko určiť zariadenia s vysokým potenciálom hospodársky životaschopného zhodnocovania. S cieľom sústrediť obmedzené zdroje by členské

⁴⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3 – 30).

štáty mali pri zhromažďovaní informácií uplatňovať odstupňovaný prístup a náročnejšie kroky zhromažďovania informácií vykonávať len v prípade najslubnejších zariadení. Činnosti zhromažďovania informácií by mali byť zamerané na poskytovanie presných a reprezentatívnych informácií o zariadeniach na nakladanie s ťažobným odpadom a na získanie čo najlepšieho ukazovateľa potenciálu zhodnocovania kritických surovín.

- (47) Permanentné magnety sú súčasťou širokej škály výrobkov, spomedzi ktorých možno najväčší význam a najprudší rast využitia pripísať veterným turbínam a elektrickým vozidlám, ale nachádzajú sa aj v ďalších výrobkoch, napríklad v zariadeniach na zobrazovaciu magnetickú rezonanciu, priemyselných robotoch, ľahkých dopravných prostriedkoch, zariadeniach na výrobu chladu, tepelných čerpadlách, elektromotoroch, priemyselných elektrických čerpadlách, automatických práčkach, bubnových sušičkách, mikrovlnných rúrach, vo vysávačoch a v umývačkách riadu, ktoré obsahujú značné množstvá, ktoré sa oplatí zhodnocovať. Väčšina permanentných magnetov, najmä tých najvýkonnejších typov, obsahuje kritické suroviny ako neodým, prazeodým, dysprózium a terbium, bór, samárium, nikel alebo kobalt. Dajú sa recyklovať, ale v súčasnosti sa v Únii recyklujú len v malom rozsahu alebo v kontexte výskumných projektov. Permanentné magnety by preto mali byť prioritným výrobkom z hľadiska zvyšovania obehovosti.
- (48) Predpokladom účinnej recyklácie magnetov je prístup recyklátorov k potrebným informáciám o množstve, type a chemickom zložení magnetov vo výrobku, ich umiestnení a použitej povrchovej úprave, lepidlách a aditívach, ako aj k informáciám o tom, ako možno permanentné magnety z výrobku odstrániť. Okrem toho, aby mali projekty v oblasti recyklácie magnetov zdôvodnenie, permanentné magnety obsiahnuté vo výrobkoch uvádzaných na trh Únie by mali postupom času obsahovať čoraz väčšie množstvo recyklovaných materiálov. Kým v prvej fáze sa zabezpečí transparentnosť recyklovaného obsahu, po osobitnom posúdení primeranej úrovne a pravdepodobných vplyvov by sa mal stanoviť minimálny obsah recyklovaného obsahu.
- (49) Kritické suroviny predávané na trhu Únie sú často certifikované, pokiaľ ide o udržateľnosť ich výrobného a dodávateľského reťazca. Certifikáciu možno získať v rámci širokej škály dostupných verejných a súkromných systémov certifikácie, ktoré sa odlišujú rozsahom a úrovňou prísnejšou, čo môže vytvárať neprehľadnú situáciu, pokiaľ ide o povahu a pravdivosť tvrdení o relatívnej udržateľnosti kritických surovín uvádzaných na trh Únie na základe takejto certifikácie. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty na uznávanie systémov certifikácie, ktoré by sa mali považovať za komplexné a dôveryhodné, vďaka čomu by orgány a účastníci trhu získali spoločné východisko pri posudzovaní udržateľnosti kritických surovín. Uznávať by sa mali len systémy certifikácie, ktoré pokrývajú širokú škálu aspektov udržateľnosti, napríklad ochranu životného prostredia, ľudské práva vrátane základných pracovných práv a transparentnosť podnikania, a ktoré obsahujú ustanovenia o overovaní a monitorovaní súladu treťou stranou. V záujme zaistenia efektívnych postupov by predkladatelia projektov, ktorí žiadajú o uznanie svojich projektov za strategické projekty, mali mať možnosť preukázať udržateľnosť realizácie svojho projektu na základe účasti na uznanom systéme.
- (50) S produkciou kritických surovín v rôznych fázach hodnotového reťazca sa spájajú vplyvy na životné prostredie, či už v súvislosti s klímou, vodou, faunou, alebo flórou. S cieľom obmedziť takéto škody a stimulovať produkciu udržateľnejších kritických surovín by Komisia mala byť splnomocnená vypracovať systém na výpočet

environmentálnej stopy kritických surovín vrátane procesu overovania s cieľom zabezpečiť, aby sa v prípade kritických surovín uvedených na trh Únie verejne uvádzali informácie o takejto stope. Systém by mal vychádzať zo zohľadnenia vedecky podložených metód posudzovania a príslušných medzinárodných noriem v oblasti posudzovania životného cyklu. Požiadavka uvádzať environmentálnu stopu materiálu by sa mala uplatňovať len v prípadoch, keď sa na základe osobitného posúdenia dospelo k záveru, že by to prispelo k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia uľahčením obstarávania kritických surovín s nižšou environmentálnou stopou a že by to nemalo neúmerný vplyv na obchodné toky. Po prijatí príslušných metód výpočtu by Komisia mala vytvoriť výkonnostné triedy kritických surovín, na základe čoho budú môcť potenciálni kupujúci ľahko porovnať relatívnu environmentálnu stopu dostupných materiálov a čo nasmeruje trh smerom k udržateľnejším materiálom. Predajcovia kritických surovín by mali zabezpečiť, aby ich zákazníci mali k dispozícii vyhlásenie o environmentálnej stope. Transparentnosť relatívnej stopy kritických surovín uvádzaných na trh Únie môže takisto prispieť k ďalším politikám na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ako sú stimuly alebo kritériá zeleného verejného obstarávania, čím sa podporí produkcia kritických surovín s menšími vplyvmi na životné prostredie.

- (51) Metódy environmentálnej stopy predstavujú relevantný základ na vypracovanie pravidiel výpočtu. Opierajú sa o vedecky podložené metódy posudzovania, ktoré zohľadňujú vývoj na medzinárodnej úrovni a zahŕňajú vplyvy na životné prostredie vrátane zmeny klímy a vplyvov súvisiacich s vodou, ovzduším, pôdou, so zdrojmi, s využívaním pôdy a toxicitou.
- (52) Malo by sa zabezpečiť, aby zodpovedné hospodárske subjekty pred uvedením svojich výrobkov alebo materiálov na trh posúdili ich súlad s požiadavkami na zlepšenie obehovosti trvalých magnetov a na vyhlásenie o environmentálnej stope kritických surovín a aby príslušné vnútroštátne orgány tieto požiadavky účinne presadzovali. Túto výzvu majú riešiť ustanovenia o zhode a dohľade nad trhom stanovené v nariadení 2019/1020 a nariadení (EÚ) 2023/xxx [*Úrad pre publikácie – vložiť odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov*], a preto by sa mali uplatňovať aj na uvedené požiadavky. S cieľom lepšie zaistiť optimálne využívanie existujúcich rámcov by sa malo zabezpečiť, aby sa v prípade výrobkov, ktoré podliehajú typovému schváleniu podľa nariadenia 2018/858 alebo nariadenia č. 168/2013, presadzoval súlad prostredníctvom existujúceho systému typového schvaľovania.
- (53) Komisia by mala požiadať jednu alebo viaceré európske normalizačné organizácie, ako sa stanovuje v článku 10 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1025/2012, aby vypracovali európske normy na podporu cieľov tohto nariadenia.
- (54) Únia uzavrela strategické partnerstvá s tretími krajinami týkajúce sa surovín s cieľom vykonávať akčný plán pre kritické suroviny z roku 2020. V záujme diverzifikácie dodávok by sa v tomto úsilí malo pokračovať. S cieľom vytvoriť a zabezpečiť súdržný rámec na uzatváranie budúcich partnerstiev by členské štáty a Komisia mali v rámci svojej spolupráce s radou prerokovať a zabezpečiť koordinovaný postup, okrem iného pokiaľ ide o posúdenie, či existujúce partnerstvá dosahujú zamýšľané ciele, prioritizovanie tretích krajín na uzavretie nových partnerstiev, obsah takýchto partnerstiev a ich súdržnosť a potenciálne synergie medzi dvojstrannou spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami. Únia by sa mala v súlade so svojou stratégiou Global Gateway usilovať o vzájomne prospešné partnerstvá s rozvíjajúcimi sa trhmi a rozvojovými hospodárstvami, ktoré prispievajú k diverzifikácii jej

dodávateľských reťazcov surovín a zároveň prinášajú pridanú hodnotu z hľadiska produkcie v týchto krajinách.

- (55) V záujme podpory vykonávania úloh súvisiacich s rozvojom strategických projektov a ich financovaním, programami prieskumu, monitorovacími kapacitami alebo so strategickými zásobami a poskytovaním primeraného poradenstva Komisii by sa mala zriadiť Európska rada pre kritické suroviny. Rada by mala byť zložená z členských štátov a Komisie, pričom by mala byť schopná zabezpečiť účasť ďalších strán ako pozorovateľov. S cieľom rozvíjať potrebné odborné znalosti na vykonávanie určitých úloh by rada mala zriadiť stále podskupiny pre financovanie, prieskum, monitorovanie a strategické zásoby, ktoré by mali pôsobiť ako sieť združovaním rôznych príslušných vnútroštátnych orgánov a v prípade potreby by mali konzultovať s priemyslom, akademickou obcou, občianskou spoločnosťou a inými príslušnými zainteresovanými stranami. Poradenstvo a stanoviská rady by mali byť nezáväzné, pričom chýbajúce poradenstvo alebo stanovisko by nemalo Komisii brániť v plnení jej úloh podľa tohto nariadenia.
- (56) Nedostatočný pokrok pri dosahovaní cieľov vrátane referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacít a diverzifikácie môže naznačovať potrebu prijatia dodatočných opatrení. Komisia by preto mala monitorovať pokrok pri dosahovaní príslušných cieľov.
- (57) V záujme minimalizovania administratívnej záťaže pre členské štáty by sa mali zjednodušiť rôzne vykazovacie povinnosti a Komisia by mala vypracovať vzor, ktorý členským štátom umožní plniť si vykazovacie povinnosti v súvislosti s projektmi, prieskumom, monitorovaním alebo so strategickými zásobami v rámci pravidelne zverejňovaného jednotného dokumentu, ktorý môže podliehať dôvernému zaobchádzaniu alebo obmedzenému prístupu.
- (58) Na zabezpečenie dôveryhodnej a konštruktívnej spolupráce príslušných orgánov na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni by mali všetky strany zapojené do uplatňovania tohto nariadenia rešpektovať dôvernú informáciu a údaje získané pri plnení svojich úloh. Komisia a príslušné vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a ostatné osoby pracujúce pod dohľadom týchto orgánov, ako aj úradníci a štátni zamestnanci iných orgánov členských štátov by nemali zverejňovať získané alebo vymieňané informácie v zmysle tohto nariadenia a informácie, na ktoré sa vzťahuje povinnosť zachovania služobného tajomstva. Malo by sa to vzťahovať aj na Európsku radu pre kritické suroviny. Zaobchádzanie s údajmi a ich uchovávanie by sa mali uskutočňovať v bezpečnom prostredí.
- (59) Pri prijímaní delegovaných aktov podľa článku 290 ZFEÚ je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁴⁷. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (60) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci v súvislosti s: a) určením vzorov, ktoré

⁴⁷

Ú. v. EÚ L 123, 12.5. 2016, s. 1.

sa majú používať na účely žiadostí o uznanie strategických projektov, správ o pokroku týkajúcich sa strategických projektov, národných prieskumných programov a na účely vykazovania členských štátov v súvislosti s prieskumom, monitorovaním, so strategickými zásobami a s obehovosťou; b) určením výrobkov, komponentov a tokov odpadu, ktoré sa majú považovať za výrobky, komponenty a toky odpadu s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín, a c) vymedzením kritérií na uznávanie systémov týkajúcich sa udržateľnosti kritických surovín a ich uplatňovaním. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁴⁸.

- (61) S cieľom zabezpečiť plnenie povinností uložených podľa tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o splnenie požiadaviek na ekodizajn, by sa na spoločnosti, ktoré si neplnia povinnosti týkajúce sa okrem iného pripravenosti na riziká, vykazovania v súvislosti s projektmi a informácií o recyklovateľnosti, mali vzťahovať sankcie. Preto je potrebné, aby členské štáty pre prípad nedodržania súladu s týmto nariadením stanovili vo vnútroštátnom práve účinné, primerané a odrádzajúce sankcie.
- (62) Komisia by mala vykonať hodnotenie tohto nariadenia. Podľa odseku 22 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva by toto hodnotenie malo byť založené na piatich kritériách – efektívnosti, účinnosti, relevantnosti, súdržnosti a pridanej hodnote EÚ – a malo by poskytovať základ pre posúdenie vplyvu ďalších možných opatrení. Komisia by mala Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru predložiť správu o vykonávaní tohto nariadenia a pokroku pri dosahovaní jeho cieľov vrátane referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacity a diverzifikácie. V správe by sa mala na základe vykonávania opatrení týkajúcich sa transparentnosti environmentálnej stopy kritických surovín posúdiť aj vhodnosť stanovenia maximálnych prahových hodnôt týkajúcich sa environmentálnej stopy.
- (63) Pokiaľ ktorékoľvek z opatrení predpokladaných v tomto nariadení bude predstavovať štátnu pomoc, ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení nie je dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 zmluvy.
- (64) Keďže ciele tohto nariadenia, konkrétne zlepšenie fungovania vnútorného trhu zavedením rámca na zaistenie prístupu Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z hľadiska ich rozsahu a dôsledkov ich možno dosiahnuť skôr na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

⁴⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13 – 18).

Kapitola 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy a ciele

1. Všeobecným cieľom tohto nariadenia je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu zavedením rámca na zaistenie prístupu Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín.
2. V záujme splnenia všeobecného cieľa uvedeného v odseku 1 sa týmto nariadením sleduje:
 - a) posilnenie rôznych fáz hodnotového reťazca strategických surovín s cieľom zabezpečiť významné zvýšenie kapacít Únie v súvislosti s každou strategickou surovinou do roku 2030 tak, aby sa kapacita Únie celkovo priblížila k týmto referenčným hodnotám, resp. aby dosiahla tieto referenčné hodnoty:
 - i) ťažobná kapacita Únie je schopná ťažiť rudy, nerastné suroviny alebo koncentráty potrebné na produkciu aspoň 10 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii, pokiaľ to zásoby Únie dovoľujú;
 - ii) spracovateľská kapacita Únie vrátane všetkých medzikrokov spracovania je schopná produkovať aspoň 40 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii;
 - iii) recyklačná kapacita Únie vrátane všetkých medzikrokov recyklácie je schopná produkovať aspoň 15 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii;
 - b) diverzifikácia dovozu strategických surovín do Únie s cieľom do roku 2030 zabezpečiť, aby sa ročná spotreba v Únii, pokiaľ ide o každú strategickú surovinu v ktorejkoľvek príslušnej fáze spracovania, mohla opierať o dovoz z viacerých tretích krajín, pričom dovoz zo žiadnej z nich nepresiahne 65 % ročnej spotreby v Únii;
 - c) zlepšenie schopnosti Únie monitorovať a zmierňovať riziko spojené s dodávkami kritických surovín;
 - d) zabezpečenie voľného pohybu kritických surovín a výrobkov obsahujúcich kritické suroviny uvedených na trh Únie a zároveň vysokej úrovne ochrany životného prostredia zvýšením ich obehovosti a udržateľnosti.
3. Ak Komisia na základe správy uvedenej v článku 42 usúdi, že Únia pravdepodobne nedosiahne ciele stanovené v odseku 2, posúdi uskutočniteľnosť a proporionalitu navrhovania opatrení alebo vykonania svojich právomocí na úrovni Únie s cieľom zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov.
4. Komisia pri vypracúvaní požiadaviek na ekodizajn zohľadní ciele a referenčné hodnoty stanovené v odseku 2 písm. a) bode iii) ako súvisiace priority Únie v zmysle článku 5 ods. 4 písm. a) bodu i) nariadenia XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] s cieľom zlepšiť tieto aspekty výrobkov: trvanlivosť, opätovnú použiteľnosť, opraviteľnosť, využívanie zdrojov alebo efektívnosť využívania zdrojov, možnosť opätovného spracovania a recyklácie, recyklovaný obsah a možnosť zhodnocovania materiálov.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „surovina“ je látka v spracovanom alebo nespracovanom stave používaná ako vstupný materiál na výrobu medziproduktov alebo konečných výrobkov s výnimkou látok, ktoré sa prevažne používajú ako potraviny, krmivá alebo spaľovacie palivá;
2. „kritické suroviny“ sú suroviny vymedzené v článku 4;
3. „strategické suroviny“ sú suroviny vymedzené v článku 3;
4. „hodnotový reťazec surovín“ sú všetky činnosti a procesy súvisiace s prieskumom, ťažbou, so spracovaním a s recykláciou surovín;
5. „prieskum“ sú všetky činnosti zamerané na identifikáciu a určenie vlastností nálezísk nerastných surovín;
6. „ťažba“ je primárna ťažba rúd, nerastných surovín a rastlinných produktov z ich pôvodného zdroja vrátane ťažby z nálezísk nerastných surovín pod zemou, pod vodou, získavania morskej soľanky a ťažby dreva;
7. „ťažobná kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie ťažobných operácií vykonávaných v Únii zameraných na získavanie rúd, nerastných surovín, rastlinných produktov a koncentrátov obsahujúcich strategické suroviny vrátane spracovateľských operácií, ktoré zvyčajne prebiehajú v ťažobnej lokalite alebo v jej blízkosti;
8. „zásoby“ sú všetky náleziská nerastných surovín umožňujúce hospodársky životaschopnú ťažbu;
9. „spracovanie“ sú všetky fyzikálne, chemické a biologické procesy používané pri transformácii suroviny z rúd, nerastných surovín, rastlinných produktov alebo odpadu na čisté kovy, zliatiny alebo iné hospodársky použiteľné formy;
10. „spracovateľská kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie spracovateľských operácií vykonávaných v Únii zameraných na strategické suroviny s vylúčením operácií, ktoré zvyčajne prebiehajú v ťažobnej lokalite alebo v jej blízkosti;
11. „recyklácia“ je každá činnosť zhodnocovania, ktorou sa odpadové materiály opätovne spracujú na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo na iné účely;
12. „recyklačná kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie recyklačných operácií vykonávaných v Únii zameraných na strategické suroviny vrátane triedenia a predúpravy odpadu a jeho spracovania na druhotné suroviny;
13. „ročná spotreba strategických surovín“ je súhrnné množstvo strategických surovín v spracovanej forme spotrebovaných podnikmi usadenými v Únii s výnimkou strategických surovín obsiahnutých v medziproduktoch alebo konečných výrobkoch uvedených na trh Únie;
14. „riziko spojené s dodávkami“ je riziko spojené s dodávkami vypočítané v súlade s prílohou II;

15. „projekt v oblasti surovín“ je akékoľvek plánované zariadenie alebo plánované významné rozšírenie či zmena účelu existujúceho zariadenia pôsobiaceho v oblasti ťažby, spracovania alebo recyklácie surovín;
16. „odberateľ“ je podnik, ktorý uzavrel s predkladateľom projektu dohodu o odbere;
17. „dohoda o odbere“ je akékoľvek zmluvné dojednanie medzi podnikom a predkladateľom projektu, ktoré obsahuje buď záväzok podniku obstarávať počas určitého obdobia časť surovín vyrobených v rámci konkrétneho projektu v oblasti surovín, alebo záväzok predkladateľa projektu poskytnúť podniku takúto možnosť;
18. „predkladateľ projektu“ je akýkoľvek podnik alebo konzorcium podnikov, ktoré rozvíjajú projekt v oblasti surovín;
19. „postup udeľovania povolení“ je proces, ktorý zahŕňa všetky príslušné administratívne povolenia na plánovanie, výstavbu a prevádzku strategických projektov uvedených v článku 5 vrátane stavebných povolení, povolení súvisiacich s chemikáliami a povolení na pripojenie do sústavy, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a ktorý zahŕňa všetky administratívne žiadosti a postupy od potvrdenia platnosti žiadosti až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu zodpovedným príslušným vnútroštátnym orgánom uvedeným v článku 8 ods. 1;
20. „komplexné rozhodnutie“ je rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí prijatých orgánmi členských štátov s výnimkou súdov a tribunálov, v ktorom sa stanovuje, či je predkladateľ projektu oprávnený realizovať projekt v oblasti surovín, pričom tým nie je dotknuté žiadne rozhodnutie prijaté v rámci správneho odvolacieho konania;
21. „všeobecný prieskum“ je prieskum na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni s výnimkou cieleného prieskumu;
22. „cielený prieskum“ je podrobné preskúmanie konkrétneho náleziska nerastných surovín;
23. „hlboké rudné ložiská“ sú náleziská nerastných surovín, ktoré sa nachádzajú hlbšie v zemskej kôre než v prípade konvenčnej ťažby z rudných nálezísk;
24. „prediktívna mapa“ je mapa označujúca oblasti, v ktorých sa pravdepodobne nachádzajú náleziská nerastných surovín obsahujúce danú surovinu;
25. „narušenie dodávok“ je neočakávaný výrazný pokles dostupnosti suroviny alebo výrazné zvýšenie ceny suroviny;
26. „dodávateľský reťazec surovín“ sú všetky činnosti a procesy hodnotového reťazca surovín až do okamihu, keď sa surovina použije ako vstup na výrobu medziproduktov alebo konečných výrobkov;
27. „stratégie zmierňovania“ sú politiky, ktoré hospodársky subjekt rozvíja s cieľom znížiť pravdepodobnosť narušenia dodávok vo svojom dodávateľskom reťazci alebo zmierniť škody pre svoju hospodársku činnosť spôsobené takýmto narušením;
28. „kľúčoví účastníci trhu“ sú výrobcovia zaoberajúci sa ťažbou, spracovaním alebo recykláciou kritických surovín, obchodníci a distribútori kritických surovín a spoločnosti v odberateľských sektoroch, ktoré spotrebúvajú významné množstvá kritických surovín;

29. „strategické zásoby“ sú množstvo konkrétnej suroviny v akejkoľvek forme, ktoré skladuje verejný alebo súkromný subjekt s cieľom uvoľniť ich v prípade narušenia dodávok;
30. „veľká spoločnosť“ je akákoľvek spoločnosť, ktorá v poslednom finančnom roku, za ktorý bola zostavená ročná účtovná závierka, mala v priemere viac ako 500 zamestnancov a dosiahla celosvetový čistý obrat viac ako 150 miliónov EUR;
31. „strategické technológie“ sú technológie potrebné na zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj na využitie v obrannom a vo vesmírnom priemysle;
32. „predstavenstvo“ je správny alebo dozorný orgán zodpovedný za dohľad nad výkonným riadením spoločnosti, alebo ak takýto orgán neexistuje, osoba alebo osoby vykonávajúce rovnocenné funkcie;
33. „zber“ je zhromažďovanie odpadu vrátane predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov;
34. „spracovanie odpadu“ sú činnosti zhodnocovania alebo zneškodňovania vrátane prípravy pred zhodnocovaním alebo zneškodňovaním;
35. „zhodnocovanie“ je akákoľvek činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu, ktorý nahradí iné materiály, ktoré by sa inak použili na splnenie určitej funkcie, alebo príprava odpadu na plnenie tejto funkcie v závode alebo v širšom hospodárstve;
36. „ťažobný odpad“ je ťažobný odpad v zmysle smernice 2006/21/ES;
37. „zariadenie na nakladanie s ťažobnými odpadom“ je zariadenie na nakladanie s odpadmi v zmysle smernice 2006/21/ES;
38. „predbežné ekonomické posúdenie“ je počiatočné koncepčné posúdenie potenciálnej hospodárskej životaschopnosti projektu v oblasti surovín zameraného na zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu;
39. „zariadenie na zobrazovanie magnetickou rezonanciou“ je neinvazívna zdravotnícka pomôcka, v ktorej sa využívajú magnetické polia na vytváranie anatomických snímok, alebo akékoľvek iné zariadenie využívajúce magnetické polia na vytváranie snímok vnútra predmetov;
40. „generátor veternej energie“ je časť veternej turbíny na pevnine alebo na mori, ktorá premieňa mechanickú energiu rotora na elektrickú energiu;
41. „priemyselný robot“ je automaticky riadený, preprogramovateľný, viacúčelový manipulátor programovateľný v troch alebo vo viacerých osiach, ktorý môže byť pevne umiestnený alebo mobilný a slúži na použitie v priemyselných automatizačných aplikáciách;
42. „motorové vozidlo“ je akékoľvek typovo schválené vozidlo kategórie M alebo N v zmysle nariadenia (EÚ) 2018/858;
43. „ľahký dopravný prostriedok“ je akékoľvek kolesové vozidlo, ktoré môže byť poháňané len elektrickým motorom alebo kombináciou motora a ľudskej sily, vrátane elektrických skútrov, elektrických bicyklov a typovo schválených vozidiel kategórie L v zmysle nariadenia (EÚ) č. 168/2013;

44. „zariadenie na výrobu chladu“ je časť chladiaceho systému, ktorá vytvára teplotný rozdiel umožňujúci odoberanie tepla z chladeného priestoru alebo procesu pomocou elektrického parného kompresorového cyklu;
45. „tepelné čerpadlo“ je časť vykurovacieho systému, ktorá vytvára teplotný rozdiel umožňujúci dodávanie tepla do vykurovaného priestoru alebo procesu pomocou elektrického parného kompresorového cyklu;
46. „elektrický motor“ je zariadenie, ktoré premieňa elektrický príkon na mechanický výstupný výkon a má menovitý výkon rovný alebo vyšší ako 0,12 kW;
47. „automatická práčka“ je práčka, kde obsah práčky kompletne ošetrí samotná práčka bez toho, aby bol kedykoľvek v priebehu programu potrebný zásah používateľa;
48. „bubnová sušička“ je domáci spotrebič, v ktorom sa suší textil prevaľovaním v rotačnom bubne, cez ktorý prúdi ohrievaný vzduch;
49. „mikrovlnná rúra“ je akýkoľvek domáci spotrebič určený na ohrievanie potravín pomocou elektromagnetickej energie;
50. „vysávač“ je domáci spotrebič, ktorý odstraňuje nečistoty z vysávaného povrchu pomocou prúdu vzduchu vyvolaného podtlakom, ktorý sa vytvára vo vnútri jednotky;
51. „umývačka riadu“ je prístroj, ktorý umýva a oplachuje riad;
52. „permanentný magnet“ je magnet, ktorý si zachováva magnetizmus po odňatí z vonkajšieho magnetického poľa;
53. „ dátový nosič“ je lineárny čiarový kód, dvojrozmerný symbol alebo iné médium na automatické získavanie identifikačných údajov, ktoré možno prečítať príslušným zariadením;
54. „jedinečný identifikátor produktu“ je jedinečný reťazec znakov na identifikáciu výrobkov;
55. „povrchová úprava magnetu“ je vrstva materiálu, ktorá sa vo všeobecnosti používa na ochranu magnetov pred koróziou;
56. „odstránenie“ je manuálny, mechanický, chemický, tepelný alebo metalurgický spôsob spracovania, ktorý umožňuje oddeliť cieľové komponenty alebo materiály ako samostatný výstupný prúd alebo časť výstupného prúdu;
57. „recyklátor“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva recykláciu v povolenom zariadení;
58. „sprístupnenie na trhu“ je akákoľvek dodávka výrobku na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, a to buď odplatne, alebo bezodplatne;
59. „typ kritickej suroviny“ je kritická surovina uvedená na trh, ktorá sa rozlišuje podľa fázy spracovania, chemického zloženia, zemepisného pôvodu alebo použitých výrobných metód;
60. „uviedenie na trh“ je prvé sprístupnenie výrobku na trhu Únie;
61. „posudzovanie zhody“ je postup, ktorým sa preukazuje splnenie požiadaviek stanovených v článku 27, 28 alebo 34;

62. „strategické partnerstvo“ je vzájomný záväzok Únie a tretej krajiny posilniť vzájomnú spoluprácu v súvislosti s hodnotovým reťazcom surovín prijatý v podobe nezáväzného nástroja, v ktorom sa stanovujú konkrétne opatrenia spoločného záujmu.

Kapitola 2

Kritické a strategické suroviny

Článok 3

Zoznam strategických surovín

1. Za strategické suroviny sa považujú suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy I.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť oddiel 1 prílohy I na účely aktualizácie zoznamu strategických surovín.

Aktualizovaný zoznam strategických surovín zahŕňa tie spomedzi posúdených surovín, pri ktorých sa dospeje k najvyšším hodnotám strategického významu, predpokladaného rastu dopytu a náročnosti zvyšovania produkcie. Strategický význam, predpokladaný rast dopytu a náročnosť zvyšovania produkcie sa určia v súlade s oddielom 2 prílohy I.
3. Komisia zoznam strategických surovín preskúma a podľa potreby aktualizuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: štyri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každé štyri roky.

Článok 4

Zoznam kritických surovín

1. Za kritické suroviny sa považujú suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy II.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť oddiel 1 prílohy II na účely aktualizácie zoznamu kritických surovín.

Aktualizovaný zoznam kritických surovín zahŕňa strategické suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy I, ako aj akékoľvek ďalšie suroviny, ktoré dosiahnu alebo prekročia prahové hodnoty hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami uvedené v odseku 3. Hospodársky význam a riziko spojené s dodávkami sa vypočítajú v súlade s oddielom 2 prílohy II.
3. Prahová hodnota je 1, pokiaľ ide o riziko spojené s dodávkami, a 2,8, pokiaľ ide o hospodársky význam.
4. Komisia zoznam kritických surovín preskúma a podľa potreby aktualizuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: štyri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každé štyri roky.

Kapitola 3

Posilnenie hodnotového reťazca surovín Únie

ODDIEL 1

STRATEGICKÉ PROJEKTY

Článok 5

Kritériá uznávania strategických projektov

1. Na základe žiadosti predkladateľa projektu a v súlade s postupom stanoveným v článku 6 Komisia uzná za strategické projekty v oblasti surovín projekty, ktoré spĺňajú tieto kritériá:
 - a) projekt by zmysluplne prispel k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii;
 - b) projekt je technicky uskutočniteľný alebo sa v primeranom časovom rámci stane technicky uskutočniteľným a očakávaný objem produkcie projektu možno odhadnúť s dostatočnou istotou;
 - c) projekt by sa realizoval udržateľným spôsobom, najmä pokiaľ ide o monitorovanie, prevenciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie, využívanie sociálne zodpovedných postupov vrátane dodržiavania ľudských a základných pracovných práv, potenciál kvalitných pracovných miest a zmysluplnú spoluprácu s miestnymi komunitami a príslušnými sociálnymi partnermi a využívanie transparentných obchodných praktík s primeranými koncepciami dodržiavania súladu s predpismi s cieľom predchádzať rizikám nepriaznivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy vrátane korupcie a úplatkárstva a minimalizovať tieto riziká;
 - d) v prípade projektov v Únii by zo zriadenia, z prevádzky alebo produkcie v rámci projektu vyplývali cezhraničné prínosy presahujúce hranice dotknutého členského štátu, a to aj pre odberateľské sektory;
 - e) v prípade projektov v tretích krajinách, ktoré predstavujú rozvíjajúce sa trhy alebo rozvojové hospodárstva, by projekt bol vzájomne prospešný pre Úniu a dotknutú tretiu krajinu tým, že by v danej krajine prinášal pridanú hodnotu.
2. Splnenie kritérií uznávania stanovených v odseku 1 posudzuje Komisia na základe prvkov a dôkazov stanovených v prílohe III.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť prílohu III na účely prispôsobenia prvkov a dôkazov, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní, či boli splnené kritériá uznávania stanovené v odseku 1, technickému a vedeckému pokroku alebo na účely zohľadnenia zmien právnych predpisov Únie alebo medzinárodných nástrojov uvedených v bode 4 prílohy III, alebo prijatia ďalších právnych predpisov Únie alebo medzinárodných nástrojov relevantných z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v odseku 1 písm. c).
3. Uzaním projektu za strategický projekt nie sú dotknuté požiadavky vzťahujúce sa na príslušný projekt alebo predkladateľa projektu podľa medzinárodného práva, práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

Článok 6

Žiadosť a uznanie

1. Žiadosť o uznanie projektu v oblasti surovín za strategický projekt predkladá predkladateľ projektu Komisii. Žiadosť obsahuje:
 - a) relevantné dôkazy týkajúce sa splnenia kritérií stanovených v článku 5 ods. 1;
 - b) zatriedenie projektu podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov podložené príslušnými dôkazmi;
 - c) harmonogram realizácie projektu vrátane prehľadu povolení požadovaných v súvislosti s projektom a stavu príslušného postupu vydávania povolení;
 - d) plán obsahujúci opatrenia na uľahčenie prijatia zo strany verejnosti, ktoré v prípade potreby zahŕňajú vytvorenie kanálov na pravidelnú komunikáciu s miestnymi komunitami a organizáciami vrátane sociálnych partnerov, uskutočňovanie kampaní na zvyšovanie povedomia a informačných kampaní a zavedenie mechanizmov zmiernovania a kompenzácie;
 - e) informácie o kontrole podnikov zapojených do projektu vymedzenej podľa článku 3 ods. 2 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004;
 - f) podnikateľský plán, v ktorom sa hodnotí finančná životaschopnosť projektu;
 - g) odhadovaný potenciál projektu, pokiaľ ide o vytváranie kvalitných pracovných miest, a odhadované potreby projektu z hľadiska kvalifikovanej pracovnej sily, ako aj zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie.
2. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor, ktorý majú používať predkladatelia projektov na podanie žiadostí uvedených v odseku 1. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 1. Tieto vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2.
3. Ak sa Komisia domnieva, že informácie uvedené v žiadosti sú neúplné, včas poskytne žiadateľovi možnosť predložiť dodatočné informácie potrebné na doplnenie žiadosti.
4. Európska rada pre kritické suroviny uvedená v článku 34 (ďalej len „rada“) v spravodlivom a transparentnom procese rokuje o úplnosti žiadosti a o tom, či navrhovaný projekt spĺňa kritériá stanovené v článku 5 ods. 1, a vydá príslušné stanovisko.
5. Ak členský štát, s ktorého územím navrhovaný projekt súvisí, namieta proti tomu, aby bol navrhovanému projektu priznaný status strategického projektu, predloží k tomu počas rokovania uvedeného v odseku 4 opodstatnené dôvody. Opodstatnené dôvody, ktoré členský štát predložil na podloženie svojej námietky, rada prerokuje. Ak daný členský štát po rokovaní trvá na svojej námietke, projekt sa nebude posudzovať na účely priznania statusu strategického projektu.

V prípade strategických projektov v tretích krajinách Komisia informuje o prijatej žiadosti tretiu krajinu, s ktorej územím navrhovaný projekt súvisí. Komisia neschváli žiadosť skôr, než príslušná tretia krajina vyjadrí svoj výslovný súhlas.
6. Komisia s prihliadnutím na stanovisko rady uvedené v odseku 4 prijme do 60 dní rozhodnutie o uznaní projektu za strategický projekt a oznámi to žiadateľovi.

Rozhodnutie Komisie je odôvodnené, a to aj v prípade, že sa odchyľuje od stanoviska rady. Komisia informuje o svojich dôvodoch radu, ako aj predkladateľa projektu.

7. Komisia môže uprednostniť spracovanie žiadostí o projekty pôsobiace v konkrétnych fázach hodnotového reťazca s cieľom:
 - a) zabezpečiť vyvážené zastúpenie strategických projektov v súvislosti so všetkými strategickými surovinami a vo všetkých fázach hodnotového reťazca;
 - b) zabezpečiť napredovanie pri dosahovaní všetkých referenčných hodnôt stanovených v článku 1 ods. 2 písm. a) a b).
8. Ak Komisia zistí, že strategický projekt už nespĺňa kritériá stanovené v článku 5 ods. 1, alebo ak jeho uznanie bolo založené na žiadosti obsahujúcej nesprávne informácie, môže po zohľadnení stanoviska rady a zodpovedného predkladateľa projektu zrušiť rozhodnutie, ktorým danému projektu priznala status strategického projektu.
9. Projekty, ktoré už nie sú uznané za strategické projekty, stratia všetky práva spojené s týmto statusom podľa tohto nariadenia.

Článok 7

Realizácia strategických projektov

1. Strategické projekty sa považujú za projekty prispievajúce k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii.
2. Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS, článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES a článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2009/147/ES, strategické projekty v Únii sa považujú za projekty vo verejnom záujme alebo za projekty slúžiace verejnému zdraviu a bezpečnosti a môžu sa považovať za projekty prevažujúceho verejného záujmu za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky stanovené v uvedených smerniciach.
3. Členský štát, s ktorého územím strategický projekt súvisí, prijíma opatrenia s cieľom prispieť k jeho včasnej a účinnej realizácii.
4. Rada pravidelne rokuje o realizácii strategických projektov a v prípade potreby o opatreniach, ktoré by predkladateľ projektu alebo členský štát, s ktorého územím strategický projekt súvisí, mohli prijať s cieľom ešte viac uľahčiť realizáciu týchto strategických projektov.
5. Predkladateľ projektu každé dva roky od dátumu uznania jeho projektu za strategický projekt predkladá rade správu obsahujúcu prinajmenšom informácie o:
 - a) pokroku v realizácii projektu, najmä pokiaľ ide o postup udeľovania povolení;
 - b) v relevantných prípadoch o dôvodoch meškania v porovnaní s harmonogramom uvedeným v článku 6 ods. 1 písm. c) a o pláne na riešenie takýchto meškaní;
 - c) pokroku vo financovaní projektu vrátane informácií o verejnej finančnej podpore.
6. Rada môže predkladateľov projektov kedykoľvek požiadať o doplňujúce informácie týkajúce sa realizácie strategického projektu.

7. Predkladateľ projektu Komisii oznamuje:
 - a) zmeny v projekte ovplyvňujúce plnenie kritérií stanovených v článku 5 ods. 1;
 - b) zmeny v kontrole podnikov trvale zapojených do projektu v porovnaní s informáciami uvedenými v článku 6 ods. 1 písm. e).
8. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor, ktorý majú používať predkladatelia projektov pri podávaní správ uvedených v odseku 5. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 5. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2.
9. Predkladateľ projektu zriadi a pravidelne aktualizuje osobitné webové sídlo projektu s príslušnými informáciami o strategickom projekte vrátane informácií o environmentálnych, sociálnych a hospodárskych vplyvoch a prínosoch súvisiacich s daným strategickým projektom. Webové sídlo je voľne dostupné pre verejnosť a je k dispozícii v jazyku alebo jazykoch, ktoré sú ľahko zrozumiteľné miestnemu obyvateľstvu.

ODDIEL 2

POSTUP UDEĽOVANIA POVOLENÍ

Článok 8

Jednotné kontaktné miesto

1. Členské štáty do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri mesiace od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] určia jeden príslušný vnútroštátny orgán, ktorý bude zodpovedný za uľahčenie a koordináciu postupu udeľovania povolení pre projekty v oblasti kritických surovín a bude poskytovať informácie o prvkoch uvedených v článku 17.
2. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 je jediným kontaktným miestom pre predkladateľov projektov v kontexte postupu udeľovania povolení, ktorý vedie k prijatiu komplexného rozhodnutia o danom projekte v oblasti kritických surovín, a koordinuje predkladanie všetkých podstatných dokumentov a informácií.
3. Povinnosti príslušného vnútroštátneho orgánu uvedené v odseku 1 alebo súvisiace úlohy môžu byť v prípade jednotlivých projektov v oblasti kritických surovín delegované na iný orgán alebo vykonávané iným orgánom za predpokladu, že:
 - a) príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 informuje predkladateľa projektu o tomto delegovaní;
 - b) každý projekt v oblasti kritických surovín patrí do zodpovednosti len jedného orgánu;
 - c) predkladanie všetkých podstatných dokumentov a informácií koordinuje len jeden orgán.
4. Predkladatelia projektov môžu predkladať všetky dokumenty týkajúce sa postupu udeľovania povolení v elektronickej forme.
5. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 zohľadní všetky platné štúdie, ktoré boli vykonané v súvislosti s daným projektom v oblasti kritických surovín,

a povolenia alebo oprávnenia, ktoré boli danému projektu udelené pred začiatkom postupu udeľovania povolení v súlade s týmto článkom, a nepožaduje duplicitné štúdie ani povolenia, resp. oprávnenia, pokiaľ sa podľa práva Únie nevyžaduje inak.

6. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 zabezpečí, aby mali žiadatelia ľahký prístup k informáciám a jednoduchým postupom, pokiaľ ide o urovnávanie sporov týkajúcich sa postupu udeľovania povolení a vydávania povolení pre projekty v oblasti kritických surovín vrátane mechanizmov mimosúdneho urovnávania sporov, ak je to relevantné.
7. Členské štáty zabezpečia, aby mal príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 dostatočný kvalifikovaný personál a dostatočné finančné, technické a technologické zdroje, a to aj na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácie potrebné na účinné plnenie svojich úloh podľa tohto nariadenia.
8. Rada:
 - a) pravidelne rokuje o vykonávaní tohto oddielu a vymieňa si najlepšie postupy v záujme urýchlenia povoľovacích konaní pre projekty v oblasti kritických surovín, ako aj zvýšenia ich prijatia zo strany verejnosti;
 - b) v prípade potreby navrhuje Komisii usmernenia k vykonávaniu tohto oddielu, na ktoré majú prihliadať príslušné vnútroštátne orgány uvedené v odseku 1.

Článok 9

Prioritný status strategických projektov

1. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne spracovanie povoľovacích konaní týkajúcich sa strategických projektov v Únii predkladatelia projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa uvedené konania vybavovali čo najrýchlejšie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.
2. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti stanovené v práve Únie, sa strategickým projektom v Únii prizná status čo najvyššieho vnútroštátneho významu, ak takýto status vo vnútroštátnom práve existuje, a pri postupoch udeľovania povolení sa k nim pristupuje so zreteľom na tento status.
3. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa postupu udeľovania povolení a vydávania povolení pre strategické projekty v Únii pred akýmkoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi a osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé, ak vnútroštátne právo ustanovuje takéto postupy pre naliehavé prípady, a v rozsahu, v ktorom takéto postupy ustanovujú, za predpokladu rešpektovania bežne uplatniteľných práv jednotlivcov alebo miestnych spoločenstiev na obhajobu. Predkladatelia strategických projektov sú v relevantných prípadoch účastníkmi takéhoto postupu pre naliehavé prípady.

Článok 10

Trvanie postupu udeľovania povolení

1. V prípade strategických projektov v Únii postup udeľovania povolení nepresiahne:
 - a) 24 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa ťažby;

- b) 12 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa spracovania alebo recyklácie.
2. Odchylné od odseku 1, v prípade strategických projektov v Únii, pri ktorých sa postup udeľovania povolení začal pred tým, ako im bol priznaný status strategického projektu, trvanie zvyšných krokov postupu udeľovania povolení po priznaní statusu strategického projektu nepresiahne:
- a) 21 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa ťažby;
- b) 9 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa spracovania alebo recyklácie.
3. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, lokalita alebo veľkosť navrhovaného projektu, príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 môže pri každom jednotlivom prípade predĺžiť pred ich uplynutím lehoty uvedené v odseku 1 písm. a) a odseku 2 písm. a) najviac o tri mesiace a lehoty uvedené v odseku 1 písm. b) a odseku 2 písm. b) najviac o jeden mesiac. V takom prípade príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 písomne informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia lehoty a očakávanom dátume vydania komplexného rozhodnutia.
4. Ak v prípade strategických projektov, ktorých súčasťou je len spracovanie alebo recyklácia, príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 neprijal komplexné rozhodnutie v uplatniteľných lehotách stanovených v odsekoch 1 a 2, príslušná žiadosť o udelenie povolenia sa považuje za schválenú okrem prípadov, keď sa v konkrétnom projekte vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa smernice Rady 92/43/EHS alebo smerníc 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES 2010/75/EÚ, 2011/92/EÚ, alebo 2012/18/EÚ, alebo určenie, či je také posudzovanie vplyvov na životné prostredie potrebné a príslušné posúdenia sa ešte nevykonali.
5. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 najneskôr jeden mesiac od doručenia žiadosti o udelenie povolenia v súvislosti so strategickým projektom žiadosť potvrdí alebo ak predkladateľ projektu nezaslal všetky informácie požadované na spracovanie žiadosti, vyzve predkladateľa projektu, aby do štrnástich dní od doručenia tejto výzvy predložil úplnú žiadosť.
- Dátum potvrdenia platnosti žiadosti príslušným vnútroštátnym orgánom uvedeným v článku 8 ods. 1 je dňom začatia postupu udeľovania povolení.
6. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 najneskôr do jedného mesiaca od dátumu potvrdenia platnosti žiadosti o udelenie povolenia vypracuje v úzkej spolupráci s predkladateľom projektu a inými dotknutými orgánmi podrobný harmonogram postupu udeľovania povolení. Harmonogram uverejní buď predkladateľ projektu na webovom sídle uvedenom v článku 7 ods. 7, alebo príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 na voľne prístupnom webovom sídle.
7. Lehotami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie a medzinárodného práva a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.
- Lehotami stanovenými v tomto článku pre ktorýkoľvek z postupov vydávania povolení nie sú dotknuté žiadne kratšie lehoty stanovené členskými štátmi.

Článok 11

Environmentálne posúdenia a povolenia

1. Ak sa musí vykonať posudzovanie vplyvov strategického projektu na životné prostredie v súlade s článkami 5 až 9 smernice 2011/92/EÚ, príslušný predkladateľ projektu požiada príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 o stanovisko k rozsahu a úrovni podrobnosti informácií, ktoré sa majú uviesť v správe o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa článku 5 ods. 1 uvedenej smernice.

Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 zabezpečí, aby stanovisko uvedené v prvom pododseku bolo vydané čo najskôr a v lehote, ktorá nepresahuje 30 dní od dátumu, keď predkladateľ projektu predložil svoju žiadosť o stanovisko.

2. V prípade strategických projektov, pri ktorých vzniká povinnosť vykonať posudzovanie účinkov na životné prostredie súčasne podľa smernice Rady 92/43/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EÚ, 2011/92/EÚ alebo 2012/18/EÚ, príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 zabezpečí, aby sa uplatňoval koordinovaný alebo spoločný postup, ktorý spĺňa požiadavky uvedených právnych predpisov Únie.

Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 v rámci koordinovaného postupu uvedeného v prvom pododseku koordinuje jednotlivé rôzne posúdenia vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie vyžadované podľa príslušných právnych predpisov Únie.

Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 v rámci spoločného postupu uvedeného v prvom pododseku vykonáva jediné posúdenie vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie vyžadované podľa príslušných právnych predpisov Únie.

3. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 zabezpečí, aby dotknuté orgány vydali odôvodnený záver uvedený v článku 1 ods. 2 písm. g) bode iv) smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov strategického projektu na životné prostredie v lehote troch mesiacov od doručenia všetkých potrebných informácií zhromaždených podľa článkov 5, 6 a 7 uvedenej smernice a dokončenia konzultácií uvedených v článkoch 6 a 7 tejto smernice.
4. Časový rámec na konzultácie s dotknutou verejnosťou o správe o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvedenej v článku 5 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ nesmie byť v prípade strategických projektov dlhší ako 90 dní.
5. Odsek 1 tohto článku sa neuplatňuje na postup udeľovania povolení strategických projektov, ktorých postup udeľovania povolení sa začal pred priznaním statusu strategického projektu.

Odseky 2 až 4 tohto článku sa uplatňujú na postup udeľovania povolení pre strategické projekty, v prípade ktorých sa postup udeľovania povolení začal pred priznaním statusu strategického projektu, iba v rozsahu, v akom ešte neboli dokončené kroky uvedené v daných odsekoch.

Článok 12

Plánovanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne, regionálne a miestne orgány zodpovedné za prípravu plánov vrátane zonácie, priestorových plánov a plánov využitia

pozemkov v prípade potreby zahrnujú do takýchto plánov ustanovenia o vypracovaní projektov v oblasti kritických surovín. Prioritu majú umelé a zastavané plochy, priemyselné areály, opustené priemyselné pozemky a prípadne zelené plochy, ktoré nie sú využiteľné na účely poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

2. Ak plány, ktoré obsahujú ustanovenia o vypracovaní projektov v oblasti kritických surovín, podliehajú posudzovaniu podľa smernice 2001/42/ES a podľa článku 6 smernice 92/43/EHS, možno uvedené posudzovania spojiť. Ako je to vhodné, v tomto spojenom posudzovaní sa rieši aj vplyv na potenciálne ovplyvnené vodné útvary a overuje sa, či by plán spôsobil zhoršenie stavu alebo potenciálu uvedeného v článku 4 smernice 2000/60/ES alebo či by potenciálne bránil tomu, aby vodný útvar dosiahol dobrý stav alebo dobrý potenciál. Ak sú príslušné členské štáty povinné posúdiť vplyvy existujúcich a budúcich činností na morské prostredie vrátane interakcií medzi pevninou a morom, ako sa uvádza v článku 4 smernice 2014/89/EÚ, spojené posudzovanie sa vzťahuje aj na tieto vplyvy.

Článok 13

Uplatniteľnosť dohovorov Európskej hospodárskej komisie OSN

1. Ustanoveniami uvedenými v tomto nariadení nie sú dotknuté povinnosti podľa článkov 6 a 7 Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol podpísaný 25. júna 1998 v Aarhuse, ani povinnosti podľa Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, ktorý bol podpísaný 25. februára 1991 v Espoo.
2. Všetky rozhodnutia podľa tohto oddielu sa zverejňujú.

ODDIEL 3

ZÁKLADNÉ PODMIENKY

Článok 14

Urýchlenie realizácie

1. Komisia a členské štáty vykonávajú činnosti na urýchlenie a prilákanie súkromných investícií do strategických projektov. Takéto činnosti môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, zahŕňať poskytovanie a koordinovanie podpory pre strategické projekty, ktoré čelia ťažkostiam pri prístupe k financovaniu.
2. Členské štáty môžu strategickým projektom poskytovať administratívnu podporu na uľahčenie ich rýchlej a účinnej realizácie, a to aj poskytovaním:
 - a) pomoci na zabezpečenie súladu s uplatniteľnými administratívnymi a oznamovacími povinnosťami;
 - b) pomoci predkladateľom projektov pri ďalšom zvyšovaní prijatia projektu zo strany verejnosti.

Článok 15

Koordinácia financovania

1. Stála podskupina uvedená v článku 35 ods. 6 písm. a) na žiadosť predkladateľa strategického projektu diskutuje o tom, ako možno dokončiť financovanie jeho projektu, a poskytuje mu v tejto oblasti poradenstvo s prihliadnutím na už zabezpečené financovanie, pričom sa zohľadnia aspoň tieto prvky:
 - a) dodatočné súkromné zdroje financovania;
 - b) podpora zo zdrojov skupiny Európskej investičnej banky alebo iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre rekonštrukciu a rozvoj;
 - c) existujúce nástroje a programy členských štátov vrátane nástrojov a programov národných podporných bánk a inštitúcií;
 - d) príslušné programy financovania Únie.

Článok 16

Uľahčenie dohôd o odbere

1. Komisia vytvorí systém, ktorý bude zjednodušovať uzatváranie dohôd o odbere týkajúcich sa strategických projektov v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže.
2. Systém uvedený v odseku 1 musí umožňovať potenciálnym odberateľom predkladať ponuky, v ktorých sa uvedie:
 - a) objem a kvalita strategických surovín, ktoré plánujú nakupovať;
 - b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie;
 - c) plánované trvanie dohody o odbere.
3. Systém uvedený v odseku 1 musí umožňovať predkladateľom strategických projektov predkladať ponuky, v ktorých sa uvedie:
 - a) objem a kvalita strategických surovín, ktoré chcú pokryť dohodami o odbere;
 - b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie, za ktoré sú ochotní predávať;
 - c) plánované trvanie dohody o odbere.
4. Na základe ponúk doručených podľa odsekov 2 a 3 sprostredkuje Komisia predkladateľom strategických projektov kontakt s potenciálnymi odberateľmi relevantnými pre ich projekt.

Článok 17

Prístupnosť administratívnych informácií online

Členské štáty poskytujú online, centralizovaným a ľahko prístupným spôsobom tieto informácie o administratívnych postupoch týkajúcich sa projektov v oblasti kritických surovín:

- a) postup udeľovania povolení;
- b) finančné a investičné služby;
- c) možnosti financovania na úrovni Únie alebo členských štátov;

- d) služby na podporu podnikania okrem iného vrátane priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov, pracovného práva.

ODDIEL 4 PRIESKUM

Článok 18

Národné programy prieskumu

1. Každý členský štát vypracuje národný program všeobecného prieskumu zameraný na kritické suroviny. Každý členský štát vypracuje prvý takýto program do [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Národné programy sa preskúmajú a podľa potreby aktualizujú aspoň každých päť rokov.
2. Národné programy prieskumu uvedené v odseku 1 obsahujú opatrenia na zvýšenie dostupnosti informácií o náleziskách kritických surovín v Únii vrátane hlbokých rudných ložísk. Ich súčasťou sú v prípade potreby tieto opatrenia:
 - a) mapovanie nerastných surovín vo vhodnej mierke;
 - b) geochemické prieskumy, a to aj na účely stanovenia chemického zloženia pôd, usadenín, hornín;
 - c) geovedné prieskumy, napríklad geofyzikálne prieskumy;
 - d) spracúvanie údajov zhromaždených vo všeobecnom prieskume, a to aj z prediktívnych máp;
 - e) opätovné spracúvanie existujúcich údajov z geovedného prieskumu na účely kontroly neidentifikovaných nálezísk nerastných surovín obsahujúcich kritické suroviny.
3. Členské štáty oznámia Komisii svoje národné programy uvedené v odseku 1.
4. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o pokroku vo vykonávaní opatrení zahrnutých do ich národných programov.
5. Členské štáty zverejnia informácie o náleziskách nerastných surovín obsahujúcich kritické suroviny zhromaždené prostredníctvom opatrení stanovených v národných programoch uvedených v odseku 1 na voľne prístupnom webovom sídle. Informácie podľa potreby obsahujú klasifikáciu identifikovaných nálezísk podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.

Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor sprístupňovania informácií uvedených v prvom pododseku. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v prvom pododseku. Tieto vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2.
6. Po zohľadnení doterajšej spolupráce na všeobecnom prieskume stála podskupina uvedená v článku 35 ods. 6 písm. b) prerokuje národné programy uvedené v odseku 1 a ich vykonávanie, pričom sa zahrnú aspoň tieto prvky:
 - a) potenciál spolupráce, a to aj pri prieskume cezhraničných nálezísk nerastných surovín a spoločných geologických útvarov;
 - b) najlepšie postupy týkajúce sa opatrení uvedených v odseku 2;

- c) možnosť vytvoriť integrovanú databázu na uchovávanie výsledkov národných programov uvedených v odseku 1.

Kapitola 4

Monitorovanie a zmierňovanie rizík

Článok 19

Monitorovanie a stresové testy

1. Komisia monitoruje riziko spojené s dodávkami kritických surovín. Toto monitorovanie sa vzťahuje aspoň na vývoj týchto parametrov:
 - a) obchodné toky;
 - b) dopyt a ponuka;
 - c) koncentrácia ponuky;
 - d) výroba v Únii a na celom svete a výrobné kapacity v rôznych fázach hodnotového reťazca.
2. Vnútroštátne orgány, ktoré sa zúčastňujú na stálej podskupine uvedenej v článku 35 ods. 6 písm. c), podporujú Komisiu pri monitorovaní uvedenom v odseku 1:
 - a) poskytovaním akýchkoľvek informácií, ktoré majú k dispozícii o vývoji parametrov uvedených v odseku 1, vrátane informácií uvedených v článku 20;
 - b) zhromažďovaním informácií o vývoji parametrov uvedených v odseku 1 vrátane informácií uvedených v článku 20, a to v koordinácii s Komisiou a inými zúčastnenými orgánmi;
 - c) poskytovaním analýzy rizík spojených s dodávkami kritických surovín z hľadiska vývoja parametrov uvedených v odseku 1.
3. Komisia v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi zastúpenými v stálej podskupine uvedenej v článku 35 ods. 6 písm. c) zabezpečuje, aby sa stresový test pre každý dodávateľský reťazec strategickej suroviny vykonal najmenej každé tri roky. Na tento účel stála podskupina uvedená v článku 35 ods. 6 písm. c) koordinuje a rozdeľuje vykonávanie stresových testov pre rôzne strategické suroviny rôznym zúčastneným orgánom.

Stresové testy uvedené v prvom pododseku pozostávajú z posúdenia zraniteľnosti dodávateľského reťazca príslušnej strategickej suroviny v Únii voči narušeniam dodávok na základe odhadu vplyvu rôznych scenárov, ktoré môžu takéto narušenia spôsobiť, a ich potenciálnych účinkov, pričom sa zohľadnia aspoň tieto prvky:

 - a) miesto, kde sa dotknutá surovina ťaží, spracováva alebo recykluje;
 - b) kapacity hospodárskych subjektov v celom hodnotovom reťazci, ako aj štruktúra trhu;
 - c) faktory, ktoré by mohli ovplyvniť dodávky, okrem iného vrátane geopolitickej situácie, logistiky, dodávok energie, pracovnej sily alebo prírodných katastrof;
 - d) dostupnosť alternatívnych zdrojov dodávok a náhradných surovín;
 - e) používatelia príslušnej suroviny v celom hodnotovom reťazci a ich podiel na dopyte, pričom osobitná pozornosť sa venuje výrobe technológií

relevantných z hľadiska zelenej a digitálnej transformácie, ako aj využitiu v obrannom a vo vesmírnom priemysle.

4. Komisia zverejňuje a pravidelne aktualizuje na voľne prístupnom webovom sídle súbor údajov získaných z monitorovania, ktorý obsahuje:
 - a) dostupné informácie o vývoji parametrov uvedených v odseku 1;
 - b) výpočet rizika spojeného s dodávkami kritických surovín z hľadiska vývoja parametrov uvedených v písmene a);
 - c) výsledky stresových testov uvedených v odseku 3;
 - d) prípadne odporúčanie vhodných stratégií zmierňovania, ktoré majú znížiť riziko spojené s dodávkami.
5. Ak na základe informácií zhromaždených podľa odsekov 1, 2 a 3 Komisia usúdi, že existuje jasný ukazovateľ rizika narušenia dodávok, Komisia upozorní členské štáty, radu a riadiace orgány zodpovedné za krízový dohľad alebo mechanizmy krízového riadenia v Únii, do ktorých pôsobnosti patria príslušné kritické alebo strategické suroviny.

Článok 20

Informačné povinnosti týkajúce sa monitorovania

1. Členské štáty poskytnú Komisii ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o každom novom alebo existujúcom projekte v oblasti surovín na svojom území, ktorý je relevantný z hľadiska článku 19 ods. 1 písm. d), pričom do nej zahrnú klasifikáciu nových projektov podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.
2. Členské štáty určia kľúčových účastníkov trhu v celom hodnotovom reťazci kritických surovín, usadených na svojom území a:
 - a) monitorujú ich činnosti prostredníctvom pravidelných a primeraných prieskumov s cieľom zhromaždiť informácie požadované na úlohy monitorovania uvedené v článku 19;
 - b) ako súčasť správy uvedenej v článku 43 poskytujú informácie o výsledkoch týchto prieskumov;
 - c) bezodkladne oznamujú Komisii závažné udalosti, ktoré by mohli brániť pravidelnému vykonávaniu činností kľúčových účastníkov trhu.
3. Členské štáty zasielajú údaje získané podľa odseku 2 písm. a) a b) tohto článku národným štatistickým orgánom a Eurostatu na účely zostavovania štatistík v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009. Členské štáty určia vnútroštátny orgán zodpovedný za zasielanie údajov národným štatistickým orgánom a Eurostatu.

Článok 21

Vykazovanie strategických zásob

1. Členské štáty ako súčasť správy uvedenej v článku 43 predložia Komisii informácie o stave svojich strategických zásob strategických surovín.
2. Informácie uvedené v odseku 1 pokrývajú zásoby všetkých verejných orgánov, spoločností alebo hospodárskych subjektov vo verejnom vlastníctve, ktoré členský štát poveril budovaním strategických zásob vo svojom mene, a opisuje sa v nich aspoň:
 - a) úroveň dostupných zásob za každú strategickú surovinu, meraná v tonách aj percentách ročnej vnútroštátnej spotreby príslušných surovín, ako aj chemická forma a čistota skladovaných surovín;
 - b) vývoj úrovne dostupných zásob za každú strategickú surovinu za predchádzajúcich päť rokov;
 - c) akékoľvek pravidlá alebo postupy uplatniteľné na uvoľnenie, pridelenie a distribúciu strategických zásob.
3. Správa môže obsahovať aj informácie o strategických zásobách kritických a iných surovín.

Článok 22

Koordinácia strategických zásob

1. Do [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé dva roky na základe informácií prijatých podľa článku 21 ods. 1 sa Komisia podelí s radou o:
 - a) návrh referenčnej hodnoty s uvedením bezpečnej úrovne zásob každej strategickkej suroviny v Únii, ako sa vymedzuje podľa odseku 2;
 - b) porovnanie celkovej úrovne zásob každej strategickkej suroviny Únie a návrh referenčnej hodnoty uvedenej v písmene a);
 - c) informácie o potenciálnej cezhraničnej dostupnosti strategických zásob vzhľadom na pravidlá alebo postupy na ich uvoľnenie, pridelenie a distribúciu.
2. Komisia s prihliadnutím na stanoviská rady prijme referenčnú hodnotu s uvedením bezpečnej úrovne zásob strategických surovín v Únii, ktorá musí:
 - a) byť vyjadrená ako množstvo potrebné na pokrytie počtu dní priemerného denného čistého dovozu v prípade narušenia dodávok, vypočítaná na základe množstva dovozu počas predchádzajúceho kalendárneho roka;
 - b) zohľadniť zásoby súkromných prevádzkovateľov v rozsahu, v akom sú informácie o takýchto zásobách dostupné;
 - c) byť úmerná riziku spojenému s dodávkami príslušnej strategickkej suroviny a náležitému hospodárskemu významu.
3. Komisia s prihliadnutím na stanoviská rady môže vydať stanoviská adresované členským štátom:
 - a) s cieľom zvýšiť úroveň strategických zásob so zreteľom na porovnanie uvedené v odseku 1 písm. b), relatívnu distribúciu existujúcich zásob medzi členskými štátmi a spotrebu strategických surovín hospodárskymi subjektmi na príslušných územiach členských štátov;

- b) s cieľom zmeniť alebo koordinovať pravidlá alebo postupy uvoľňovania, pridelovania a distribúcie strategických zásob v záujme zlepšenia potenciálnej cezhraničnej dostupnosti, najmä ak je to potrebné na výrobu strategických technológií.
4. Pri príprave stanovísk uvedených v odseku 3 rada prizná osobitný význam potrebe zachovať stimuly pre súkromných prevádzkovateľov, ktorí sa spoliehajú na strategické suroviny ako vstupy, aby vytvárali svoje vlastné zásoby alebo prijímali iné opatrenia na zvládnutie svojho vystavenia rizikám spojeným s dodávkami.
 5. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o tom, či a ako vykonali alebo plánujú vykonať stanoviská uvedené v odseku 3.
 6. Predtým, ako sa aspoň dva členské štáty zúčastnia na medzinárodnom alebo mnohostrannom fóre v oblastiach strategických zásob strategických surovín, Komisia zabezpečí predchádzajúcu koordináciu buď medzi dotknutými členskými štátmi a Komisiou, alebo na osobitnom zasadnutí rady.
 7. Komisia poskytne údaje zhromaždené o dostupných zásobách Únie riadiacim orgánom Únie zodpovedným za krízový dohľad alebo za mechanizmy krízového riadenia pokrývajúce príslušné strategické suroviny.

Článok 23

Pripravenosť spoločností na riziká

1. Členské štáty identifikujú veľké spoločnosti, ktoré vyrábajú na ich území strategické technológie s použitím strategických surovín.
K strategickým technológiám uvedeným v prvom pododseku patria okrem iného batérie na uskladňovanie energie a elektromobilitu, zariadenia súvisiace s výrobou a využitím vodíka, zariadenia súvisiace s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov, trakčné motory, tepelné čerpadlá, prenos údajov a ukladanie dát, mobilné elektronické zariadenia, zariadenia súvisiace s aditívnou výrobou, robotika, bezpilotné vzdušné prostriedky, raketomety, družice a vyspelé čipy.
2. Veľké spoločnosti, ktoré členské štáty identifikovali podľa odseku 1, vykonajú každé dva roky audit svojho dodávateľského reťazca vrátane:
 - a) mapovania miest, kde sa ťažia, spracovávajú alebo recyklujú strategické suroviny, ktoré používajú;
 - b) stresového testu svojho dodávateľského reťazca strategických surovín, ktorý pozostáva z posúdenia jeho zraniteľnosti voči narušeniam dodávok na základe odhadu vplyvu rôznych scenárov, ktoré môžu takéto narušenia spôsobiť, a ich potenciálnych účinkov, pričom sa zohľadnia aspoň prvky uvedené v článku 19 ods. 3.
3. Spoločnosti uvedené v odseku 1 predložia správu obsahujúcu výsledky auditu uvedeného v odseku 2 svojmu predstavenstvu.

Článok 24

Spoločný nákup

1. Komisia vytvorí a uvedie do prevádzky systém na agregovanie dopytu zainteresovaných podnikov usadených v Únii, ktoré spotrebúvajú strategické suroviny, a orgánov členských štátov zodpovedných za strategické zásoby

a vyhl'adáva ponuky od dodávateľov, aby uspokojila tento agregovaný dopyt. Týka sa to tak nespracovaných, ako aj spracovaných strategických surovín.

2. Pri vytváraní a uvádzaní systému uvedeného v odseku 1 do prevádzky Komisia:
 - a) na základe informácií zhromaždených podľa článkov 21 a 22 vyberie, na ktoré strategické suroviny a v ktorej fáze spracovania možno systém použiť, pričom zohľadní relatívne riziko spojené s dodávkami rôznych strategických surovín a potrebu budovania strategických zásob v súvislosti s uvedenými surovinami;
 - b) stanoví minimálne množstvá požadovanej suroviny na účasť v systéme, pričom zohľadní očakávaný počet zainteresovaných účastníkov a potrebu zabezpečiť zvládnuteľný počet účastníkov.
3. Účasť na systéme uvedenom v tomto odseku je otvorená a transparentná pre všetky podniky usadené v Únii, ktoré o účasť majú záujem, a pre orgány členských štátov. Účasť členských štátov alebo akýchkoľvek vnútroštátnych subjektov, na ktoré sa vzťahuje smernica o obstarávaní 2014/24 alebo 2014/25, je možná len v prípadoch, keď je takáto účasť zlučiteľná s uvedenými smernicami.
4. Podniky Únie a orgány členských štátov zúčastnené na systéme uvedenom v odseku 1 môžu na transparentnom základe spoločne rokovať o nákupe vrátane cien alebo iných podmienok dohody o nákupe alebo využiť spoločný nákup s cieľom dosiahnuť lepšie podmienky so svojimi dodávateľmi alebo zabrániť nedostatku. Zúčastnené podniky Únie a orgány členských štátov musia dodržiavať súlad s právom Únie vrátane práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže.
5. Subjekty sú vylúčené z účasti na dodávateľia, na agregovaní dopytu a spoločnom nákupe alebo ako poskytovatelia služieb, ak:
 - a) sa na ne vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie prijaté podľa článku 215 ZFEÚ;
 - b) sú v priamom alebo nepriamom vlastníctve fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov, na ktoré sa vzťahujú takéto reštriktívne opatrenia Únie, alebo pod ich priamou či nepriamou kontrolou, alebo konajú v ich mene alebo podľa ich pokynov.
6. Odchyľne od článku 176 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 môže Komisia prostredníctvom postupu obstarávania podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 zadať potrebné služby subjektu usadenému v Únii, ktorý na účel vytvorenia a prevádzky systému podľa odseku 1 koná ako poskytovateľ služieb. Vybraný poskytovateľ služieb nesmie mať žiadny konflikt záujmov.
7. Komisia vymedzí v zmluve o poskytovaní služieb úlohy, ktoré má zabezpečovať poskytovateľ služieb vrátane pridelenia dopytu, pridelenia prístupových práv k dodávkam, registrácie a overovania všetkých účastníkov, zverejňovania a vykazovania činností, a akékoľvek iné úlohy potrebné na vytvorenie a prevádzkovanie systému. V zmluve o poskytovaní služieb sa riešia aj praktické aspekty činnosti poskytovateľa služieb vrátane používania nástroja IT, bezpečnostných opatrení, meny alebo mien, platobného režimu a záväzkov.
8. Komisia musí mať v zmluve o poskytovaní služieb s poskytovateľom služieb vyhradené právo na jeho monitorovanie a vykonávanie jeho auditu. Na tento účel musí mať Komisia neobmedzený prístup k informáciám, ktorými poskytovateľ služieb disponuje vo vzťahu k zmluve. Všetky servery a informácie musia byť fyzicky umiestnené a uchovávané na území Únie.

9. V zmluve o poskytovaní služieb s vybraným poskytovateľom služieb sa určí vlastníctvo informácií, ktoré poskytovateľ služieb získal, a stanoví sa možný prenos uvedených informácií Komisii pri ukončení alebo uplynutí platnosti zmluvy o poskytovaní služieb.

Kapitola 5

Udržateľnosť

ODDIEL 1

OBEHOVOSŤ

Článok 25

Vnútroštátne opatrenia týkajúce sa obehovosti

1. Každý členský štát do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme a zavedie vnútroštátne programy, ktoré obsahujú opatrenia určené na:
- a) zvýšenie zberu odpadu s vysokým potenciálom spätného získania kritických surovín a zabezpečenie jeho zavedenia do vhodného systému recyklácie s cieľom maximalizovať dostupnosť a kvalitu recyklovateľného materiálu ako vstupu pre zariadenia na recykláciu kritických surovín;
 - b) zvýšenie opätovného použitia výrobkov a komponentov s vysokým potenciálom spätného získania kritických surovín;
 - c) zvýšenie využitia druhotných kritických surovín vo výrobe vrátane prípadného zohľadnenia recyklovaného obsahu v kritériách na vyhodnotenie ponúk v rámci verejného obstarávania;
 - d) zvýšenie technologickej zrelosti technológií na recykláciu kritických surovín a podpora efektívnosti materiálov a nahrádzania kritických surovín v aplikáciách, a to aspoň začlenením podporných opatrení na tento účel v rámci vnútroštátnych programov v oblasti výskumu a inovácie;
 - e) zabezpečenie toho, aby bola jeho pracovná sila vybavená zručnosťami potrebnými na podporu obehovosti hodnotového reťazca kritických surovín.
2. Programy uvedené v odseku 1 musia pokrývať najmä výrobky a odpad, ktoré nie sú predmetom žiadnych osobitných požiadaviek na zber, spracovanie, recykláciu alebo opätovné použitie podľa právnych predpisov Únie. Opatrenia, ktoré sa týkajú ostatných výrobkov a odpadu, sa vykonávajú v súlade s existujúcimi právnymi predpismi Únie.
- Pokiaľ ide o odsek 1 písm. a) a b), programy uvedené v tomto odseku môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, zahŕňať zavedenie finančných stimulov, ako sú zľavy, peňažné odmeny alebo systémy vratných záloh na podporu opätovného využitia výrobkov s vysokým potenciálom spätného získania kritických surovín a zberu odpadu z takýchto výrobkov.
3. Každý členský štát do [Úrad pre publikácie – vložiť: štyri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme a vykoná opatrenia na podporu spätného získavania kritických surovín z ťažobného odpadu, najmä z uzavretých zariadení

na nakladanie s odpadmi identifikovaných v databáze vytvorenej v súlade s článkom 26, ako keby tento odpad obsahoval kritické suroviny, ktoré by bolo možné hospodársky zhodnotiť.

4. Vnútroštátne opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sú navrhnuté tak, aby sa zabránilo prekážkam obchodu a narušeniam hospodárskej súťaže v súlade so ZFEÚ.
5. Pri nahlasovaní údajov o recyklovaných množstvách odpadu z elektrických a elektronických zariadení Komisii podľa článku 16 ods. 6 smernice 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení členské štáty oddelene určia a nahlásia množstvá komponentov, ktoré obsahujú relevantné množstvá kritických surovín odstránených z takéhoto odpadu zo zariadení a množstvá kritických surovín spätne získaných z odpadu z elektrických a elektronických zariadení. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví formát a podrobnosti takéhoto nahlasovania. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3. Prvým vykazovaným obdobím je prvý úplný kalendárny rok po prijatí uvedených vykonávacích aktov.
6. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o prijatí národných programov uvedených v odseku 1 a o pokroku vo vykonávaní opatrení prijatých podľa odsekov 1 a 2.
7. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví zoznam výrobkov, komponentov a tokov odpadu, ktoré sa prinajmenšom považujú za také, ktoré majú vysoký potenciál spätného získania kritických surovín v zmysle odseku 1 písm. a) a b).

Pri vypracúvaní tohto zoznamu Komisia zohľadní:

- a) celkové množstvo kritických surovín, ktoré možno spätne získať z týchto výrobkov, komponentov a tokov odpadu;
- b) rozsah, v akom sa na tieto výrobky, komponenty a toky odpadu vzťahujú právne predpisy Únie;
- c) medzery v regulácii;
- d) osobitné výzvy, ktoré ovplyvňujú ich zber a spracovanie odpadu;
- e) doterajšie systémy zberu a spracovania odpadu, ktoré sa na ne uplatňujú.

Vykonávacie akty uvedené v prvom pododseku sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.

Článok 26

Získavanie kritických surovín z ťažobného odpadu

1. Prevádzkovatelia povinní predkladať programy odpadového hospodárstva v súlade s článkom 5 smernice 2006/21/ES poskytujú príslušnému orgánu vymedzenému v článku 3 smernice 2006/21/ES predbežnú štúdiu o ekonomickom posúdení týkajúcu sa potenciálneho spätného získania kritických surovín z:
 - a) ťažobného odpadu uskladneného v zariadení a
 - b) vzniknutého ťažobného odpadu alebo, ak sa to považuje za účinnejšie, z vyťaženého objemu skôr, ako sa stal odpadom.

2. Štúdiá uvedené v odseku 1 obsahuje aspoň odhad množstiev a koncentrácií kritických surovín, ktoré obsahuje ťažobný odpad a vytŕažený objem a posúdenie možnosti ich technického a hospodárskeho zhodnotenia.
3. Prevádzkovatelia existujúcich zariadení na nakladanie s odpadmi predložia štúdiu uvedenú v odseku 1 príslušnému orgánu vymedzenému v článku 3 smernice 2006/21/ES do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Prevádzkovatelia nových zariadení na nakladanie s odpadmi predložia túto štúdiu príslušnému orgánu pri predkladaní svojich programov odpadového hospodárstva v súlade s článkom 5 smernice 2006/21/ES.
4. Členské štáty zriadiť databázu všetkých uzavretých zariadení na nakladanie s odpadmi na svojom území vrátane opustených zariadení na nakladanie s odpadmi. Táto databáza obsahuje informácie o:
 - a) umiestnení, veľkosti areálu zariadenia na nakladanie s odpadmi a objeme odpadu z neho;
 - b) prevádzkovateľovi alebo bývalom prevádzkovateľovi zariadenia na nakladanie s odpadmi, prípadne o ich právnom nástupcovi;
 - c) približné množstvá a koncentrácie všetkých surovín obsiahnutých v ťažobnom odpade a prípadne v pôvodnom ložisku nerastných surovín v súlade s odsekom 6 tohto článku;
 - d) akékoľvek dodatočné informácie, ktoré členský štát považuje za významné na to, aby sa zo zariadenia na nakladanie s odpadmi dalo spätne získať kritické suroviny.
5. Databáza uvedená v odseku 4 sa zriadi do [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a všetky informácie sa doplnia do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Sprístupní sa vo verejne prístupnej a digitálnej forme a aktualizuje sa aspoň každé dva roky, aby sa do nej zahrnuli dodatočne dostupné informácie a novo uzavreté alebo novo identifikované zariadenia.
6. V záujme poskytovania informácií uvedených v odseku 4 písm. c) vykonávajú členské štáty aspoň tieto činnosti:
 - a) členské štáty v prípade všetkých uzavretých zariadeniach na nakladanie s odpadmi komplexne preskúmajú dostupné povolenie spisy do [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia];
 - b) v prípade zariadení na nakladanie s odpadmi, keď dostupné informácie *a priori* nevyklúčujú prítomnosť množstiev kritických surovín, ktoré by bolo potenciálne možné hospodársky zhodnotiť, členské štáty vykonajú dodatočný odber reprezentatívnych geochemických vzoriek do [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia];
 - c) v prípade zariadení na nakladanie s odpadmi, keď činnosti opísané v písmenách a) a b) tohto odseku naznačujú množstvá kritických surovín, ktoré by bolo potenciálne možné hospodársky zhodnotiť, členské štáty vykonajú do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] dodatočnú podrobnejšiu analýzu s využitím jadrovej karotáže alebo rovnocenných techník, ak je to environmentálne vhodné v súlade s uplatniteľnými environmentálnymi požiadavkami na úrovni Únie a v relevantných prípadoch s požiadavkami smernice 2006/21/ES.

7. Činnosti opísané v odseku 6 sa vykonávajú v medziach vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa vlastníckych práv, vlastníctva pozemkov, zdrojov nerastných surovín a odpadu a akýchkoľvek iných príslušných ustanovení. Ak takéto faktory bránia činnostiam, orgány členského štátu sa usilujú o spoluprácu s prevádzkovateľom alebo vlastníkom zariadenia na nakladanie s odpadmi. Výsledky činností opísaných v odseku 6 sa sprístupnia v rámci databázy. Ak je to možné, členské štáty zahrnú do databázy klasifikáciu uzavretých zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.

Článok 27

Recyklovateľnosť permanentných magnetov

1. Od [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh zariadenia na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, zariadenia na výrobu veternej energie, priemyselné roboty, motorové vozidlá, ľahké dopravné prostriedky, zariadenia na výrobu chladu, tepelné čerpadlá, elektromotory, a to aj v prípade, že sú integrované v iných výrobkoch, automatické práčky, bubnové sušičky, mikrovlnné rúry, vysávače alebo umývačky riadu, musí zabezpečiť, aby tieto výrobky boli označené výrazným, jasne čitateľným a nezmazateľným označením, na ktorom sa uvádza:
 - a) či obsahujú jeden alebo viac permanentných magnetov;
 - b) pokiaľ výrobok obsahuje jeden alebo viac permanentných magnetov, či tieto magnety patria k niektorému z týchto typov:
 - i) neodým-železo-bór;
 - ii) samárium-kobalt;
 - iii) hliník-nikel-kobalt;
 - iv) ferit.
2. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví formát označovania uvedený v odseku 1. Tento vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.
3. Od [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh výrobky uvedené v odseku 1 obsahujúce jeden alebo viac permanentných magnetov typu uvedeného v odseku 1 písm. b), bodoch i) až iii), musí zabezpečiť, aby bol na výrobku alebo v ňom prítomný nosič údajov.
4. Nosič údajov uvedený v odseku 3 sa prepojí s jedinečným identifikátorom produktu, ktorý umožňuje prístup k týmto údajom:
 - a) meno, registrované obchodné meno alebo registrovaná ochranná známka a poštová adresa zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby a ak sú dostupné, elektronické komunikačné prostriedky, ktorými ich možno kontaktovať;
 - b) informácie o hmotnosti, umiestnení a chemickom zložení všetkých jednotlivých permanentných magnetov, ktoré sú súčasťou výrobku, a o prítomnosti a druhu použitej povrchovej úpravy, lepidiel a akýchkoľvek aditív v magnetoch;

- c) informácie umožňujúce prístup ku všetkým permanentným magnetom obsiahnutým vo výrobku a ich odstránenie, ktoré obsahujú aspoň postupnosť všetkých krokov na odstránenie, nástrojov alebo technológií na prístup k permanentnému magnetu a jeho odstránenie bez toho, aby bol dotknutý článok 15 ods. 1 smernice 2012/19/EÚ.
5. V prípade výrobkov, v ktorých sú permanentné magnety obsiahnuté výlučne v jednom alebo vo viacerých elektrických motoroch zabudovaných vo výrobku, možno informácie uvedené v odseku 4 písm. b) nahradiť informáciami o umiestnení uvedených elektrických motorov a informácie uvedené v odseku 4 písm. c) možno nahradiť informáciami o prístupe k elektrickým motorom a o ich odstránení, ktoré obsahujú aspoň postupnosť všetkých krokov na odstránenie, nástroje alebo technológie požadované na prístup k elektrickým motorom a na ich odstránenie.
6. V prípade výrobkov uvedených v odseku 3, pri ktorých sa pas výrobku vymedzený v nariadení XX/XXXX [nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] vyžaduje podľa iného legislatívneho aktu Únie, sa informácie uvedené v odseku 4 zahrnú do uvedeného pasu výrobku.
7. Informácie uvedené v odseku 3 sú úplné, aktuálne a presné a zostávajú dostupné najmenej počas obdobia, ktoré zodpovedá typickej životnosti výrobku, predĺženého o desať rokov, a to aj po platobnej neschopnosti, likvidácii alebo ukončení činnosti zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby v Únii.
- Informácie uvedené v odseku 4 odkazujú na model výrobku alebo, ak sa informácie o jednotkách toho istého modelu líšia, na osobitnú dávku alebo jednotku. Informácie uvedené v odseku 4 musia byť prístupné recyklátorom, orgánom dohľadu nad trhom a colným orgánom.
8. Uplatňuje sa článok 9 ods. 1 písm. c) a d) a články 10 a 13 nariadenia (EÚ) .../...[Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o *ekodizajne udržateľných výrobkov*] a zodpovedajúce vymedzenie pojmov uvedené v článku 2 uvedeného nariadenia.
- Pred uvedením výrobku uvedeného v odseku 3 na trh fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa jedinečný identifikátor produktu uvedený v článku 4 nahral do registra uvedeného v [článku 12 ods. 1] nariadenia (EÚ) .../... [o ekodizajne udržateľných výrobkov].
- Na účely prvého a druhého pododseku sa odkazy na „príslušný delegovaný akt prijatý podľa článku 4“ v článku 10 písm. b) a odkazy na „delegované akty prijaté podľa článku 4“ v článku 10 písm. f) a článku 13 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] považujú za odkazy na toto nariadenie.
9. Ak sa požiadavky týkajúce sa recyklácie permanentných magnetov stanovia v delegovaných aktoch prijatých v súlade s článkom 4 nariadenia XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] alebo v iných harmonizačných právnych predpisoch Únie pre akékoľvek výrobky uvedené v odseku 1, uvedené požiadavky sa uplatňujú namiesto ustanovení tohto článku.
10. Výrobky primárne navrhnuté na použitie v obrannom alebo vo vesmírnom priemysle sú vyňaté z požiadaviek tohto článku.
11. V prípade zariadení na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, motorových vozidiel a ľahkých dopravných prostriedkov, ktoré sú typovo schválenými vozidlami

kategórie L, sa požiadavky tohto článku uplatňujú od [Úrad pre publikácie – vložiť: päť rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

12. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť prílohu VI na účely stanovenia alebo aktualizovania zoznamu kódov kombinovanej nomenklatúry⁴⁹ a opisov výrobkov zodpovedajúcich výrobkom uvedeným v odseku 1, a tak uľahčiť prácu colným orgánom, pokiaľ ide o uvedené výrobky a požiadavky stanovené v tomto článku a v článku 28.

Článok 28

Recyklovaný obsah permanentných magnetov

1. Buď [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], alebo dva roky od nadobudnutia účinnosti delegovaného aktu uvedeného v odseku 2 podľa toho, čo nastane neskôr, akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh výrobky uvedené v článku 27 ods. 1 obsahujúce jeden permanentný magnet alebo viac permanentných magnetov uvedených v článku 27 ods. 1 písm. b) bodoch i) až iii) a v prípade ktorých celková hmotnosť všetkých takýchto permanentných magnetov presiahne 0,2 kg, musí zverejniť na voľne prístupnom webovom sídle podiel neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu spätne získaný zo spotrebiteľského odpadu, ktorý je prítomný v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobku.
2. Komisia do [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme delegovaný akt v súlade s článkom 36, ktorým sa doplní toto nariadenie stanovením pravidiel výpočtu a overovania podielu neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu spätne získaného z výrobného odpadu a zo spotrebiteľského odpadu, ktorý je prítomný v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených v odseku 1.

V pravidlách výpočtu a overovania sa určí platný postup posudzovania zhody spomedzi modulov uvedených v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES, a to s úpravami potrebnými vzhľadom na dotknuté výrobky. Pri určovaní platného postupu posudzovania zhody Komisia zohľadní tieto kritériá:

- a) vhodnosť príslušného modulu pre daný typ výrobku a jeho primeranosť sledovanému verejnému záujmu;
 - b) dostupnosť spôsobilých a nezávislých tretích strán, ktoré sú schopné plniť úlohy týkajúce sa posudzovania zhody potenciálnej tretej strany;
 - c) ak je povinná účasť tretej strany, výrobca musí mať na výber medzi modulmi zabezpečenia kvality a osvedčenia výrobku, ktoré sú uvedené v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES.
3. Komisia môže po 31. decembri 2030 prijať delegované akty, ktorými sa doplní toto nariadenie stanovením minimálnych podielov neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu spätne získaných zo spotrebiteľského odpadu, ktoré musia byť prítomné v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených v odseku 1.

⁴⁹

Kombinovaná nomenklatúra v prílohe I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87.

V delegovaných aktoch uvedených v prvom pododseku sa stanoví prechodné obdobia podľa zložitosti prijímania výrobkov, na ktoré sa vzťahuje opatrenie na zabezpečenie súladu.

Minimálny podiel uvedený v prvom pododseku vyplýva z predchádzajúceho posúdenia vplyvov, pričom sa zohľadní:

- a) existujúca a predpokladaná dostupnosť neodymu, dysprózia, prazeodymu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu spätne získaných zo spotrebiteľského odpadu;
 - b) informácie zhromaždené podľa odseku 1 a pomerná distribúcia podielu recyklovaného obsahu v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených na trh podľa odseku 1;
 - c) technický a vedecký pokrok vrátane závažných zmien v oblasti technológií permanentných magnetov, ktoré ovplyvňujú druh zhodnocovaných surovín;
 - d) skutočný a potenciálny príspevok minimálneho podielu k cieľom Únie v oblasti klímy a životného prostredia;
 - e) možné vplyvy na fungovanie výrobkov, ktoré obsahujú permanentné magnety;
 - f) potrebu predchádzať neúmerným nepriaznivým vplyvom na dostupnosť permanentných magnetov a výrobkov obsahujúcich permanentné magnety.
4. Ak sa požiadavky týkajúce sa recyklovaného obsahu permanentných magnetov stanoví v delegovaných aktoch prijatých v súlade s článkom 4 nariadenia XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] alebo v iných harmonizačných právnych predpisoch Únie pre akékoľvek výrobky uvedené v odseku 1, uvedené požiadavky sa uplatňujú namiesto ustanovení tohto článku.
5. Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh výrobky uvedené v odseku 1 odo dňa začatia uplatňovania požiadavky v odseku 1 pri ponúkaní výrobkov uvedených v odseku 1 na predaj vrátane predaja na diaľku alebo ich vystavenia počas obchodnej činnosti, zabezpečujú, aby ich zákazníci mali pred uzavretím kúpnej zmluvy prístup k informáciám uvedeným v odseku 1.
- Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh výrobky uvedené v odseku 1, nesmú poskytovať ani zobrazovať štítky, značky, symboly ani nápisy, ktoré by mohli zákazníkov uvádzať do omylu alebo spôsobovať nejasnosti, pokiaľ ide o informácie uvedené v odseku 1. Výrobky primárne navrhnuté na použitie v obrannom alebo vo vesmírnom priemysle sú vyňaté z požiadaviek tohto článku.
6. V prípade zariadení na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, motorových vozidiel a ľahkých dopravných prostriedkov, ktoré sú typovo schválenými vozidlami kategórie L, sa požiadavky stanovené v odsekoch 1 a 6 uplatňujú päť rokov od nadobudnutia účinnosti delegovaného aktu uvedeného v odseku 2.

ODDIEL 2

CERTIFIKÁCIA A ENVIRONMENTÁLNA STOPA

Článok 29

Uznané schémy

1. Vlády alebo organizácie, ktoré vyvinuli certifikačné schémy v súvislosti s udržateľnosťou kritických surovín a dohliadajú na ne (ďalej len „vlastníci schém“), môžu požiadať Komisiu o uznanie svojich schém.
Žiadosti uvedené v prvom pododseku musia obsahovať relevantné dôkazy týkajúce sa splnenia kritérií stanovených v prílohe IV. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, v ktorých stanoví, aké informácie musia žiadosti minimálne obsahovať. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.
2. Ak na základe dôkazov poskytnutých podľa odseku 1 Komisia určí, že certifikačná schéma spĺňa kritériá stanovené v prílohe IV, prijme vykonávací akt, ktorým schému uzná. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.
3. Komisia pravidelne overuje, či uznané schémy naďalej spĺňajú kritériá stanovené v prílohe IV.
4. Vlastníci uznaných schém bezodkladne informujú Komisiu o všetkých zmenách alebo aktualizáciách uznaných schém. Komisia posúdi, či takéto zmeny alebo aktualizácie ovplyvňujú základ pre uznanie a prijme primerané opatrenia.
5. Ak existuje dôkaz o opakovaných alebo závažných prípadoch, keď hospodárske subjekty vykonávajúce uznané schémy nespĺnili požiadavky tejto schémy, Komisia po porade s vlastníkom uznanej schémy preskúma, či tieto prípady nepoukazujú na nedostatky schémy, ktoré ovplyvňujú základ pre uznanie, a prijme primerané opatrenia.
6. Ak Komisia zistí nedostatky uznanej schémy, ktoré ovplyvňujú základ pre uznanie, môže poskytnúť vlastníčkovi schémy primeranú lehotu na prijatie nápravných opatrení.
7. Ak vlastník schémy neprijme alebo odmietne prijať potrebné nápravné opatrenia a ak Komisia určí, že nedostatky uvedené v odseku 6 znamenajú, že schéma už nespĺňa kritériá stanovené v prílohe IV, Komisia prijme vykonávací akt, ktorým zruší uznanie schémy. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.
8. Komisia zriadi a aktualizuje register uznaných schém. Uvedený register sa zverejní na voľne prístupnom webovom sídle.

Článok 30

Vyhlásenie o environmentálnej stope

1. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36, ktorými doplní toto nariadenie stanovením pravidiel výpočtu a overovania environmentálnej stopy rôznych kritických surovín v súlade s prílohou V a s prihliadnutím na vedecky podložené metódy hodnotenia a príslušné medzinárodné normy. Podľa pravidiel výpočtu a overovania sa identifikuje, ktorá kategória vplyvu je najvýznamnejšia. Vyhlásenie o stope sa obmedzí na túto kategóriu vplyvu.
2. Komisia môže prijať pravidlá výpočtu a overovania pre konkrétnu kritickú surovinu, ak po zvážení rôznych relevantných kategórií vplyvov na životné prostredie dospeje k záveru, že dotknutá kritická surovina má významnú environmentálnu stopu a že povinnosť podať vyhlásenie o environmentálnej stope tejto suroviny

v najvýznamnejšej kategórii vplyvu v prípade jej uvedenia na trh je preto potrebná a primeraná a prispeje k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia tým, že uľahčí dodávky kritických surovín s nižšou environmentálnou stopou.

3. Pri posudzovaní, či je povinnosť stanovená v odseku 2 potrebná, Komisia zohľadní:
 - a) či a ako sa už dosiahli ciele Únie v oblasti klímy a životného prostredia prostredníctvom iných právnych predpisov Únie uplatniteľných na dotknutú kritickú surovinu;
 - b) existenciu a zavádzanie príslušných medzinárodných noriem a usmernení alebo možnosti dosiahnuť dohodu o takýchto normách na medzinárodnej úrovni, ako aj udržateľné postupy na trhu vrátane dobrovoľných schém uznaných podľa článku 29;
 - c) účinnosť strategických partnerstiev, strategických projektov, obchodných dohôd a iných medzinárodných nástrojov a podporných činností, ktoré Únia vykonáva pri dosahovaní cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia.
4. Komisia vykonáva predchádzajúce posudzovanie vplyvov na účely rozhodnutia o prijatí delegovaného aktu podľa odseku 1. Takéto posudzovanie musí:
 - a) okrem iného vychádzať z konzultácie:
 - i) so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú priemyselné odvetvia vrátane spotrebiteľských odvetví, MSP a v relevantných prípadoch remeselná výroba, sociálni partneri, obchodníci, maloobchodníci, dovozcovia, skupiny na ochranu životného prostredia a spotrebiteľské organizácie;
 - ii) s tretími krajinami, ktorých obchod s Úniou môže táto povinnosť výrazne ovplyvniť;
 - iii) s radou;
 - b) zabezpečiť, aby žiadne takéto opatrenie nebolo pripravené, prijaté ani uplatňované na účel alebo s cieľom vytvorenia zbytočných prekážok medzinárodného obchodu a aby nebolo pre obchod reštriktívnejšie, než je potrebné na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia, pričom sa prihliadne na schopnosť dodávateľov z tretích krajín dodržiavať takéto vyhlásenie tak, že nebudú neprimerane ovplyvnené súhrnné obchodné toky a náklady na kritické suroviny;
 - c) posúdiť, či by opatrenie prispelo k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia bez toho, aby neprimerane ovplyvnilo schopnosť výrobného odvetvia Únie získavať dotknutú kritickú surovinu.
5. Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvedie na trh kritické suroviny, v prípade ktorých Komisia prijala pravidlá výpočtu a overovania podľa odseku 1, sprístupní vyhlásenie o environmentálnej stope.

Požiadavky stanovené v prvom pododseku sa uplatňujú na každý jednotlivý druh kritickej suroviny uvedený na trh a neuplatňujú sa na kritické suroviny obsiahnuté v medziproduktoch alebo konečných výrobkoch.
6. Vyhlásenie o environmentálnej stope uvedené v odseku 5 obsahuje tieto informácie:

- a) meno, registrované obchodné meno alebo registrovanú ochrannú známku a poštovú adresu zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby, a ak sú dostupné, elektronické komunikačné prostriedky, ktorými ich možno kontaktovať;
 - b) informácie o druhu kritickej suroviny, na ktorú sa vyhlásenie vzťahuje;
 - c) informácie o krajine a regióne, v ktorých sa kritická surovina vyťažila, spracovala, rafinovala a prípadne recyklovala;
 - d) environmentálnu stopu kritickej suroviny vypočítanú v súlade s uplatniteľnými pravidlami overovania a výpočtu prijatými podľa odseku 1;
 - e) výkonnostnú triedu vzhľadom na environmentálnu stopu, ktorej kritická surovina zodpovedá, stanovenú v súlade s uplatniteľným delegovaným aktom prijatým podľa odseku 7;
 - f) webový odkaz na verejnosti dostupnú verziu štúdie, z ktorej vychádzajú závery vyhlásenia o environmentálnej stope.
7. Komisia môže prijímať delegované akty v súlade s článkom 36, ktorými doplní toto nariadenie stanovením výkonnostných tried vzhľadom na environmentálnu stopu kritických surovín, v prípade ktorých boli prijaté pravidlá výpočtu a overovania podľa odseku 1 v súlade s prílohou V.
8. Vyhlásenie o environmentálnej stope sa zverejní na voľne prístupnom webovom sídle.

Komisia je splnomocnená prijať vykonávací akt s cieľom stanoviť formát vyhlásenia o environmentálnej stope uvedenej v odseku 5. Tento vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.

9. Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh kritické suroviny, pri ponúkaní kritických surovín na predaj vrátane predaja na diaľku alebo ich vystavenia počas obchodnej činnosti zabezpečujú, aby ich zákazníci mali pred uzavretím kúpnej zmluvy prístup k vyhláseniu o environmentálnej stope.

Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh kritické suroviny, nesmú poskytovať ani zobrazovať štítky, značky, symboly ani nápisy, ktoré by mohli zákazníkov uvádzať do omylu alebo spôsobovať nejasnosti, pokiaľ ide o informácie uvedené vo vyhlásení o environmentálnej stope.

ODDIEL 3

VOĽNÝ POHYB, ZHODA A DOHLAD NAD TRHOM

Článok 31

Voľný pohyb

1. Členské štáty nesmú z dôvodov týkajúcich sa informácií o recyklácii alebo recyklovanom obsahu permanentných magnetov alebo z dôvodov týkajúcich sa informácií o environmentálnej stope kritickej suroviny, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, zakázať či obmedziť ich sprístupnenie na trhu alebo uvedenie výrobkov do prevádzky, ktoré obsahujú permanentné magnety alebo kritické suroviny, ktoré sú v súlade s týmto nariadením, ani tomu brániť.
2. Členské štáty nesmú na obchodných veľtrhoch, výstavách, praktických ukážkach alebo podobných podujatiach brániť predvedeniu výrobkov, ktoré obsahujú permanentné magnety alebo kritické suroviny a nie sú v súlade s týmto nariadením,

za predpokladu, že je viditeľne uvedené, že takéto výrobky alebo suroviny nie sú v súlade s týmto nariadením a nemôžu byť sprístupnené na trhu, kým sa nezabezpečí ich súlad.

Článok 32

Zhoda a dohľad nad trhom

1. Pred uvedením výrobku, na ktorý sa vzťahuje článok 27 alebo 28, na trh, zodpovedné fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa vykonal platný postup posudzovania zhody a aby sa vypracovala požadovaná technická dokumentácia. Ak sa postupom posudzovania zhody preukáže zhoda výrobku s príslušnými požiadavkami, zodpovedné fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa vypracovalo EÚ vyhlásenie o zhode a umiestnilo označenie CE.
2. Postupom posudzovania zhody výrobkov, na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v článku 27, je postup stanovený v prílohe IV k nariadeniu (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], pokiaľ sa na tieto výrobky nevzťahujú aj požiadavky stanovené v článku 28, pričom v takom prípade je postupom posudzovania zhody postup stanovený v pravidlách výpočtu a overovania prijatých podľa článku 28 ods. 2.
3. Kapitola IX a články 37, 38 a 39 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], ako aj príslušné vymedzenie pojmov v článku 2 tohto nariadenia sa uplatňujú so zreteľom na požiadavky uplatniteľné na výrobky uvedené na trh Únie, ktoré sú stanovené v článkoch 27 a 28.
4. V súvislosti s dohľadom nad trhom sa uplatňujú tieto pravidlá:
 - a) Kapitola XII nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], ako aj príslušné vymedzenie pojmov v článku 2 tohto nariadenia sa uplatňujú s ohľadom na požiadavky uplatniteľné na výrobky uvedené na trh Únie, ktoré sú stanovené v článkoch 27, 28 alebo 30.
 - b) Členské štáty okrem požiadaviek na ekodizajn stanovených v nariadení (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], zväžia požiadavky stanovené v článkoch 27, 28 a 30 v súvislosti s akčným plánom uvedeným v článku 59 ods. 1 tohto nariadenia;
 - c) článok 60 a článok 61 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa uplatňujú aj na požiadavky stanovené v článkoch 27, 28 a 30;
 - d) Komisia okrem požiadaviek na ekodizajn stanovených v nariadení (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] zahrnie informácie o požiadavkách stanovených v článkoch 27, 28 a 30 do správy uvedenej v článku 61 ods. 2 a 3 tohto nariadenia;
 - e) pri vykonávaní článku 62 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] skupina pre administratívnu spoluprácu (ADCO) uvedená v tomto článku a Komisia zohľadnia aj požiadavky stanovené v článkoch 27, 28 a 30.

5. Na účely odsekov 3 a 4 sa príslušné časti nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] uplatňujú takto:
- a) odkazy na „požiadavky na ekodizajn stanovené v uplatniteľných delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 37 ods. 1, odkazy na „požiadavky stanovené v uplatniteľných delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 63 ods. 1 a odkazy na „požiadavky stanovené v príslušnom delegovanom akte prijatom podľa článku 4“ v článku 63 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkazy na „požiadavky stanovené v článkoch 27 a 28 tohto nariadenia“;
 - b) odkazy na „výrobok, na ktorý sa vzťahuje delegovaný akt prijatý podľa článku 4“ v článku 37 ods. 3 a článku 63 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkaz na „výrobok alebo suroviny, na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v článkoch 27 a 28 tohto nariadenia“;
 - c) odkazy na „úlohy týkajúce sa posudzovania zhody stanovené v delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 41 a odkazy na „úlohy týkajúce sa posudzovania zhody podľa príslušných delegovaných aktov prijatých podľa článku 4“ v článku 45 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkaz na „úlohy týkajúce sa posudzovania zhody stanovené v pravidlách výpočtu a overovania prijatých podľa článku 28 ods. 2 tohto nariadenia“;
 - d) odkazy na „postupy posudzovania zhody stanovené v delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 53 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkaz na „postupy posudzovania zhody stanovené v pravidlách výpočtu a overovania prijatých podľa článku 28 ods. 2 tohto nariadenia“.
6. Tento článok sa nevzťahuje na výrobky, na ktoré sa vzťahuje typové schválenie podľa nariadenia 2018/858 a nariadenia č. 168/2013.

Kapitola 6

Strategické partnerstvá

Článok 33

Strategické partnerstvá

1. Rada pravidelne rokuje:
- a) o rozsahu, v akom strategické partnerstvá uzavreté Úniou prispievajú k:
 - i) zvýšeniu bezpečnosti dodávok v Únii;
 - ii) dosiahnutiu referenčnej hodnoty stanovenej v článku 1 ods. 2 písm. b);
 - iii) zlepšeniu spolupráce medzi Úniou a partnerskými krajinami v celom hodnotovom reťazci kritických surovín;

- b) o súdržnosti a potenciálnych synergiách medzi dvojstrannou spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami a opatreniami vykonávanými Úniou v súvislosti so strategickými partnerstvami;
 - c) o tretích krajinách, ktoré by sa mali uprednostniť pri uzatváraní strategických partnerstiev vzhľadom na tieto kritériá:
 - i) potenciálny príspevok tretej krajiny k bezpečnosti dodávok s prihliadnutím na jej potenciálne rezervy, ťažobné, spracovateľské a recyklačné kapacity v oblasti kritických surovín;
 - ii) či regulačný rámec tretej krajiny zabezpečuje monitorovanie, prevenciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie, využívanie sociálne zodpovedných postupov vrátane rešpektovania ľudských a pracovných práv a zmysluplného zapojenia miestnych komunít, využívanie transparentných obchodných praktík a prevenciu škodlivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy a právneho štátu;
 - iii) či existujú dohody o spolupráci medzi treťou krajinou a Úniou a v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových hospodárstiev potenciál na zavedenie investičných projektov v rámci stratégie Global Gateway;
 - iv) či a ako by v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových hospodárstiev mohlo partnerstvo prispieť k miestnej pridanej hodnote a byť vzájomne prospešné pre partnerskú krajinu i Úniu.
2. Rada v súvislosti s odsekom 1 a v rozsahu, v akom sa to týka rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových hospodárstiev, zabezpečuje spoluprácu s inými koordinačnými fórami vrátane fór zriadených ako súčasť stratégie Global Gateway.
3. Členské štáty:
- a) koordinujú s Komisiou zabezpečenie súdržnosti medzi svojou dvojstrannou spoluprácou s príslušnými tretími krajinami a nezáväznými strategickými partnerstvami Únie s tretími krajinami, ktorých rozsah pôsobnosti zahŕňa aspoň hodnotový reťazec kritických surovín;
 - b) podporujú Komisiu pri vykonávaní opatrení spolupráce stanovených v strategických partnerstvách.

Kapitola 7

Správa a riadenie

Článok 34

Európska rada pre kritické suroviny

1. Zriaďuje sa Európska rada pre kritické suroviny.
2. Rada plní úlohy stanovené v tomto nariadení.

Článok 35

Zloženie a fungovanie Európskej rady pre kritické suroviny

1. Rada je zložená z členských štátov a Komisie. Predsedá jej Komisia.
2. Každý členský štát vymenuje do rady zástupcu na vysokej úrovni. Ak je to relevantné, pokiaľ ide o funkciu a odborné znalosti, členské štáty môžu vymenovať rôznych zástupcov v súvislosti s rôznymi úlohami rady. Každý člen rady má náhradníka.
3. Rada na návrh Komisie prijme rokovací poriadok jednoduchou väčšinou svojich členov.
4. Rada zasadá v pravidelných intervaloch s cieľom umožniť účinné plnenie svojich úloh stanovených v tomto nariadení. Rada podľa potreby zasadá na odôvodnenú žiadosť Komisie.

Rada zasadá aspoň:

- a) každé tri mesiace na účely posudzovania žiadostí o strategické projekty podľa kapitoly 3 oddielu 1;
 - b) každých šesť mesiacov na účely monitorovania vývoja podľa kapitoly 4;
 - c) jedenkrát ročne s cieľom prerokovať pokrok v plnení povinností členského štátu spojených s prieskumom stanoveným v kapitole 3 oddiele 4, a to aj z hľadiska aktualizácie zoznamov kritických alebo strategických surovín.
5. Komisia pomáha rade prostredníctvom výkonného sekretariátu, ktorý jej poskytuje technickú a logistickú podporu.
 6. Rada môže zriaďovať stále alebo dočasné podskupiny na riešenie konkrétnych otázok a plnenie konkrétnych úloh.

Rada zriadi aspoň tieto stále podskupiny:

- a) podskupinu na rokovanie o financovaní a koordináciu financovania strategických projektov podľa článku 15; zástupcovia národných podporných bánk a inštitúcií, európskych rozvojových finančných inštitúcií, skupiny Európskej investičnej banky, iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj a prípadne súkromných finančných inštitúcií sa prizývajú ako pozorovatelia;
 - b) podskupinu, v ktorej sa združujú národné geologické inštitúty alebo ústavy, alebo ak takéto inštitúty alebo ústavy neexistujú, príslušné národné orgány poverené všeobecným prieskumom, s cieľom prispieť ku koordinácii národných programov prieskumu uvedených v článku 18;
 - c) podskupinu, v ktorej sa združujú národné agentúry pre dodávky a informácie pôsobiace v oblasti kritických surovín, alebo ak takéto agentúry neexistujú, príslušné národné orgány poverené touto záležitosťou, s cieľom prispieť k úlohám monitorovania stanovených v článku 19;
 - d) podskupinu, v ktorej sa združujú národné agentúry pre reakciu na núdzové situácie a národné orgány zodpovedné za strategické zásoby, alebo ak takéto agentúry a orgány neexistujú, príslušné národné orgány poverené touto záležitosťou, s cieľom prispieť ku koordinácii strategických zásob stanovenej v článku 22.
7. Rada vyzve zástupcov Európskeho parlamentu, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na jej zasadnutiach, a to aj na zasadnutiach stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6.

Ak je to vhodné, rada môže vyzvať odborníkov, iné tretie strany alebo zástupcov tretích krajín, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na zasadnutiach stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6 alebo aby predložili písomné príspevky.

Pri plnení svojich úloh rada v prípade potreby zabezpečuje koordináciu, spoluprácu a výmenu informácií s príslušnými štruktúrami reakcie na krízu a pripravenosti na krízu zriadenými podľa práva Únie.

8. Rada prijíma potrebné opatrenia na zaistenie bezpečného zaobchádzania s dôvernými a citlivými obchodnými informáciami a ich spracúvania.
9. Rada vynaloží maximálne úsilie na dosiahnutie konsenzu.

Kapitola 8

Delegované právomoci a postup výboru

Článok 36

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku 5 ods. 2, článku 27 ods. 12, článku 28 ods. 2 a článku 30 ods. 1 a 5 sa Komisii udeľuje na obdobie ôsmich rokov od [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden mesiac od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto šesťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku 5 ods. 2, článku 27 ods. 12, článku 28 ods. 2 a článku 30 ods. 1 a 5 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Konzultácia s odborníkmi členských štátov sa uskutočňuje po konzultácií podľa článku 14.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku 5 ods. 2, článku 27 ods. 12, článku 28 ods. 2 a článku 30 ods. 1 a 5 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa uvedená lehota môže predĺžiť o dva mesiace.

Článok 37

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor pre vykonávanie [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na tento akt]. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola 9 Zmeny

Článok 38

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/1724

Nariadenie (EÚ) 2018/1724 sa mení takto:

1. V prvom stĺpci prílohy I sa dopĺňa nový riadok „S. Projekty v oblasti kritických surovín“.
2. V druhom stĺpci prílohy I sa v riadku „S. Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňa tento bod:
„1. informácie o postupe udeľovania povolení“;
„2. informácie o finančných a investičných službách“;
„3. informácie o možnostiach financovania na úrovni Únie alebo členských štátov“;
„4. informácie o službách na podporu podnikania okrem iného vrátane priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov, pracovného práva“.
3. V prvom stĺpci prílohy II sa dopĺňa nový riadok „Projekty v oblasti kritických surovín“.
4. V druhom stĺpci prílohy II sa v riadku „Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňa tento bod:
„Postupy pre všetky príslušné administratívne povolenia na plánovanie, výstavbu a prevádzkovanie projektov výroby emisne neutrálnej technológie vrátane stavebných povolení, chemických povolení a povolení na pripojenie do siete, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a ktoré sa vzťahujú na všetky administratívne žiadosti a postupy“.
5. V treťom stĺpci prílohy II sa v riadku „Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňajú tieto body:
„Všetky výstupy, ktoré sa týkajú postupov, od potvrdenia platnosti žiadosti až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu príslušným zodpovedným vnútroštátnym orgánom“.
6. V prílohe III sa dopĺňa tento bod:
„9. Príslušné vnútroštátne orgány uvedené v článku 8 ods. 1 [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na tento návrh]“.

Článok 39

Zmena nariadenia (EÚ) 2019/1020

Nariadenie (EÚ) 2019/1020 sa mení takto:

1. V článku 4 ods. 5 sa text „(EÚ) 2016/425 (35) a (EÚ) 2016/426 (36)“ nahrádza takto: „(EÚ) 2016/425 (*), (EÚ) 2016/426 (**) a [(EÚ) [...]] [rok prijatia tohto nariadenia]/...(***)]“.
2. V prílohe I sa dopĺňa tento bod: „X. [Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo] Nariadenie (EÚ) .../..., ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1020 [Úrad pre publikácie – vložiť podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia]“, v rozsahu v akom sa týka požiadaviek stanovených v článkoch 27, 28 alebo 30 tohto nariadenia.

Článok 40

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/858

Príloha II k nariadeniu (EÚ) 2018/858 sa mení takto:

V tabuľke v časti I sa dopĺňa táto položka:

[Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo v položke G]	Požiadavky na obehovosť trvalých magnetov	Nariadenie (EÚ) XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia v Ú. v. EÚ]	X	X	X	X	X	X							X	X
--	---	--	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	---	---

Článok 41

Zmena nariadenia (EÚ) č. 168/2013

Príloha II k nariadeniu (EÚ) č. 168/2013 sa mení takto:

V tabuľke v časti I sa dopĺňa táto položka:

[Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo v položke C1]	Požiadavky na obehovosť trvalých magnetov	Nariadenie (EÚ) XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia v Ú. v. EÚ]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
---	---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Kapitola 10

Záverečné ustanovenia

Článok 42

Monitorovanie pokroku

1. Komisia na základe odporúčania rady monitoruje pokrok pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 1 ods. 2 a aspoň každé tri roky uverejňuje správu, v ktorej podrobne opíše pokrok Únie pri dosahovaní týchto cieľov.
Prvá správa sa vypracuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: štyri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
2. Správa uvedená v odseku 1 obsahuje kvantitatívne informácie o rozsahu pokroku Únie pri dosahovaní referenčných hodnôt stanovených v článku 1 ods. 2 písm. a) a b).

Článok 43

Správy podávané členskými štátmi

1. Členské štáty zašlú každoročne Komisii správu obsahujúcu informácie uvedené v článku 18 ods. 4, článku 20 ods. 1 a 2, článku 21 ods. 1, článku 22 ods. 5 a článku 25 ods. 6). Prvá správa sa zašle [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
2. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor správ uvedených v odseku 1. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 1. Tieto vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2.
3. S informáciami obsiahnutými v správach uvedených v odseku 1 sa zaobchádza v súlade s článkom 44.

Článok 44

Zaobchádzanie s dôvernými informáciami

1. Informácie získané pri vykonávaní tohto nariadenia sa používajú len na účely tohto nariadenia a sú chránené príslušnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi.
2. Členské štáty a Komisia zabezpečia ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých, dôverných a utajovaných informácií získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia vrátane odporúčaní a opatrení, ktoré sa majú prijať, v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.
3. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby sa stupeň utajenia utajovaných informácií poskytovaných alebo vymieňaných podľa tohto nariadenia neznižoval a aby sa takéto utajované informácie neodtajňovali bez predchádzajúceho písomného súhlasu pôvodcu.

4. Ak členský štát usúdi, že prezentácia súhrnných informácií v kontexte článku 21 môže aj napriek tomu ohroziť jeho záujmy národnej bezpečnosti, môže odôvodneným oznámením namietat' proti prezentácii Komisiou.
5. Komisia a vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a iné osoby pracujúce pod dohľadom týchto orgánov zabezpečia dôvernosc' informácií získaných pri vykonávaní svojich úloh a činností. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na všetkých zástupcov členských štátov, pozorovateľov, expertov a iných účastníkov, ktorí sa zúčastňujú na zasadnutiach rady podľa článku 35.

Článok 45

Sankcie

Do 12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia členské štáty stanovujú pravidlá týkajúce sa sankcií za porušenie tohto nariadenia a prijímajú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, proporcionálne a odrádzajúce. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach bezodkladne informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá sa na ne vzťahuje.

Článok 46

Hodnotenie

1. Komisia do [Úrad pre publikácie – vložit': päť rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vykoná hodnotenie tohto nariadenia z hľadiska cieľov, ktoré sleduje, a predloží o tom správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.
2. V správe uvedenej v odseku sa posúdi aspoň vhodnosť stanovenia maximálnych prahových hodnôt environmentálnej stopy pre kritické suroviny, v prípade ktorých boli prijaté pravidlá výpočtu a overovania.

Článok 47

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predsedníčka*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

1.2. Príslušné oblasti politiky

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

1.4.2. Špecifické ciele

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Pravidlá monitorovania a predkladania správ

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

3.2.3.1 Odhadované potreby ľudských zdrojov

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

3.2.5. Príspevky od tretích strán

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín (európsky akt o kritických surovinách)

1.2. Príslušné oblasti politiky

„Európska zelená dohoda“,
„Európa pripravená na digitálny vek“,
„Silnejšia Európa vo svete“.

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

☒ **novej akcie**

☐ **novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu⁵⁰**

☐ **predĺženia trvania existujúcej akcie**

☐ **zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu**

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Všeobecným cieľom európskeho aktu o kritických surovinách je zaistiť bezpečný prístup EÚ ku kritickým surovinám a zároveň stimulovať rozvoj udržateľných zdrojov dodávok. Tým sa v konečnom dôsledku prispieva k hospodárskemu rastu a vysokej životnej úrovni v EÚ, zabráňuje narušeniu a problémom na jednotnom európskom trhu a zvyšuje konkurencieschopnosť európskych podnikov, pričom sa nezanedbáva úloha EÚ pri podpore udržateľného rozvoja a celosvetovej ochrany životného prostredia.

1.4.2. Špecifické ciele

Špecifický cieľ č.

- posilniť rôzne fázy hodnotového reťazca strategických surovín,
- diverzifikovať dovoz surovín do Únie,
- zlepšiť kapacity Únie na monitorovanie a zmierňovanie rizika narušenia dodávok kritických surovín,
- zabezpečiť voľný pohyb kritických surovín uvedených na trh Únie a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia zlepšením ich obehovosti a udržateľnosti.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

⁵⁰

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Očakávaným výsledkom aktu o kritických surovinách sú bezpečné dodávky kritických surovín a posilnenie kapacity EÚ v celom jej hodnotovom reťazci kritických surovín. Akt o kritických surovinách bude stimulovať ďalší rozvoj udržateľných zdrojov dodávok na dosiahnutie strategických ambícií EÚ, najmä zelenej a digitálnej transformácie a posilnených investícií do obrany.

Dostupnosť ďalších údajov, mapovanie a programy prieskumu nerastných zdrojov EÚ podporia konkurencieschopnosť hodnotového reťazca. Vďaka dodatočným informáciám by spoločnosti využívali výhody zníženia rizika v počiatočných fázach prieskumu, čo by následne podporilo vyššie investície v ďalších fázach hodnotového reťazca.

Určenie strategických projektov s efektívnejším povoľovacím konaním a lepším prístupom k financovaniu bude mať za následok silnejšiu podporu hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ a v tretích krajinách, a tým aj bezpečnejšie dodávky kritických surovín pre následných používateľov v EÚ. To prinesie jasnú pridanú hodnotu pre fungovanie jednotného trhu a ďalej aj pozitívny hospodársky vplyv na producentov kritických surovín a odberateľské sektory tým, že sa zabezpečí odolnosť priemyslu a umožní rozvoj hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ. Pozitívny bude aj jeho sociálny vplyv na zamestnanosť a súdržnosť regiónov EÚ.

Akt o kritických surovinách zabezpečí rozvoj monitorovacích kapacít a hodnotenie rizík v predstihu pred krízou. Systém riadenia s osobitnou radou pre kritické suroviny, so sieť agentúr členských štátov a s vnútornými kapacitami Komisie podporí hodnotový reťazec kritických surovín v EÚ. Spoločnosti budú mať priame výhody z pravidelného zverejňovania aktuálnych informácií o rizikách spojených s dodávkami vo forme monitorovacieho prehľadu, ktorý im umožní prispôbiť svoje stratégie zmierňovania rizík. Činnosti monitorovania a posudzovania rizík, akými sú stresové testy EÚ, vytvoria dopyt zo strany vlád a spoločností po nákupe bezpečných kritických surovín.

Strategické zásoby sa týkajú koordinácie národných strategických zásob strategických surovín. Koordináciou sa budú členské štáty motivovať, aby posilnili svoje strategické zásoby, čím sa zvýši bezpečnosť pre spoločnosti, ktorých hodnotový reťazec zahŕňa strategické suroviny. Európsky rozmer tejto koordinácie zabezpečí, aby sa zabránilo prekryvaniu a aby sa využili synergie medzi vnútroštátnymi strategickými zásobami. Táto koordinácia medzi tvorbou národných zásob v predstihu pred akoukoľvek krízou zabezpečí aj lepšiu pripravenosť na krízu v prípade aktivácie akéhokoľvek rámcového mechanizmu obozretného dohľadu alebo reakcie na krízu, ktorý sa môže vzťahovať na suroviny.

S cieľom zabezpečiť pripravenosť spoločností na riziká bude konkrétny súbor veľkých spoločností, ktorých sa ustanovenia týkajú, investovať do svojej odolnosti a zohľadní skutočné náklady na výrobu strategických surovín tým, že zabezpečí pravidelný audit a stresov testy svojich dodávateľských reťazcov, ak obsahujú určitý súbor strategických surovín.

Opatrenia týkajúce sa spoločného nákupu umožnia vnútroštátnym orgánom alebo hospodárskym subjektom spojiť sily pri nákupe strategických surovín.

Rozvoj udržateľnejšej produkcie kritických surovín je podporovaný ustanoveniami o rozvoji obehovosti trhov s kritickými surovinami. V návrhu sa stanovujú pravidlá najmä pre zhodnocovanie, zber a spracovanie výrobkov po skončení životnosti a tokov odpadu obsahujúcich kritické suroviny s cieľom podporiť rozvoj recyklačných technológií a trhov, podporiť využívanie druhotných kritických surovín vo výrobe. Opatrenia sa zamerajú aj na zhodnocovanie kritických surovín

z uzavretých a opustených skládok odpadu. Zahrnuté sú aj ustanovenia týkajúce sa vyhlásenia o environmentálnej stope a ďalších informácií o kritických surovinách uvádzaných na trh Únie.

Nariadením sa zriadi Európska rada pre kritické suroviny, v ktorej sa spoja najlepšie odborné znalosti, ktoré má Európska komisia a členské štáty k dispozícii, s cieľom analyzovať a monitorovať trhy, posudzovať riziká a poskytovať poradenstvo o stratégiách zmierňovania, pomáhať pri strategických projektoch a koordinovať tvorbu strategických zásob. Rada bude rokovať aj o prioritách a cieľoch strategických partnerstiev s tretími krajinami v oblasti surovín a o koordinácii týchto partnerstiev s podobnými partnerstvami uzavretými členskými štátmi.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uved'te ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

- množstvo údajov a máp o zdrojoch nerastných surovín v EÚ vypracovaných v členských štátoch,
- počet strategických projektov financovaných v EÚ a v zahraničí v celom hodnotovom reťazci kritických surovín,
- celkový objem investícií spoločností pôsobiacich v EÚ do kritických surovín s prihliadnutím na segment hodnotového reťazca, v ktorom pôsobia,
- monitorovanie údajov o vývoji projektov, vývoji dopytu a ponuky a obchodných tokov kritických surovín,
- množstvo strategických zásob na národnej úrovni,
- množstvo a percentuálny podiel recyklovaných kritických surovín, – množstvo druhotných kritických surovín používaných v nových výrobných procesoch.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. *Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy*

Nariadenie by malo byť plne uplatniteľné odo dňa nasledujúceho po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Na prípravu vykonávania nariadenia je však potrebné vopred prijať niekoľko opatrení. Mala by sa zriadiť rada a členské štáty by mali určiť kontaktné miesto na jej zasadnutie. Rada by mala byť plne funkčná do začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Zhromažďovanie informácií od zástupcov spoločností v celom hodnotovom reťazci kritických surovín by už malo prebiehať a členské štáty by už mali prerokúvať a vykonávať monitorovanie hodnotového reťazca kritických surovín.

1.5.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Dôvody na akciu na európskej úrovni (ex ante)

Žiadny členský štát nie je schopný sám účinne riešiť rastúce riziká súvisiace s dodávkami kritických surovín – v neposlednom rade z dôvodu nedostatku geologických nálezísk v jednotlivých členských štátoch a značných úspor z rozsahu v hodnotovom reťazci kritických surovín. Opatrenia zahrnuté v tejto iniciatíve by

neboli také účinné, ak by ich členské štáty vykonávali samostatne, pretože problémy, ktoré sa nimi riešia, sa týkajú jednotného trhu ako celku. Neobmedzujú sa len na jednotlivé členské štáty či skupinu členských štátov, ale na priemyselnú základňu EÚ a hodnotový reťazec kritických surovín v celej EÚ. Okrem toho je nepravdepodobné, že by prístupy len na úrovni členských štátov boli primerané na uspokojenie potrieb úzko prepojených dodávateľských reťazcov v rámci vnútorného trhu.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (*ex post*)

Opatrenia EÚ sú nevyhnutné na dosiahnutie úspor z rozsahu a zo sortimentu a na obmedzenie fragmentácie úsilia, ak sa jej nemožno vyhnúť, a súvisiacej neefektívnosti. V súlade s touto logikou sa navrhované opatrenia zameriavajú na oblasti, v ktorých existuje preukázateľná pridaná hodnota prijatia opatrení na úrovni Únie z dôvodu rozsahu, rýchlosti a rozmanitosti potrebného úsilia. Napríklad:

–opatrenia zamerané na mobilizáciu investícií do projektov v oblasti kritických surovín v celom hodnotovom reťazci by sa dali najúčinnšie navrhnuť a koordinovať na úrovni Únie vzhľadom na rozsah potrebných investícií a keďže výsledné kapacity by mali slúžiť celému vnútornému trhu,

–opatreniami zameranými na zlepšenie monitorovacích kapacít na úrovni Únie sa dosiahne vyššia účinnosť ako v prípade, že by zostali nekoordinované. Členské štáty spolu s Komisiou dokážu predvídať narušenia dodávok lepšie než prostredníctvom mozaiky úsilia jednotlivých členských štátov. Navrhovaný rámec by mal umožniť efektívnejšie rozdelenie úloh a výmenu relevantných informácií v snahe zabrániť duplicité úsilia.

1.5.3. Poznatzky získané z podobných skúseností v minulosti

EÚ sa v súčasnosti pri mnohých z týchto surovín spolieha takmer výlučne na dovoz. Čo je ale dôležitejšie, v rámci tohto dovozu sú dodávateľia vysoko koncentrovaní a hlavní dodávateľia sú v mnohých prípadoch vystavení významným environmentálnym, sociálnym a riadiacim rizikám.

V niektorých prípadoch je podiel dodávok z jednej krajiny vyšší ako 90 %, napríklad z Číny v prípade ľahkých vzácnych zemín, ťažkých vzácnych zemín, gália a horčíka; z Turecka v prípade bóru. Približne pri tretine nerastných surovín posudzovaných v rámci posúdenia kritickosti a pri polovici kritických surovín sú dodávky v EÚ koncentrovanejšie ako celosvetové dodávky (v prípade bauxitu, boritanu alebo mangánu). Táto koncentrácia sa rozširuje v celom hodnotovom reťazci, pričom v prípade niektorých surovín, ako je lítium, horčík alebo germánium, je fáza spracovania ešte koncentrovanejšia ako fáza ťažby. Čína kontroluje 56 % celosvetovej kapacity pre rafinované lítium, 60 % pre rafinovaný kobalt a 58 % pre rafinovaný mangán. Okrem koncentrácie dodávok v jednotlivých krajinách niektorí aktéri rozšírili svoje dominantné postavenie v globálnom hodnotovom reťazci tým, že získali kontrolu nad hospodárskymi činnosťami a aktívami v tretích krajinách, napríklad Čína kontroluje kobaltové bane v Kongu (čínski akcionári kontrolujú dve firmy v Kongu, ktoré spolu predstavujú 13,8 % svetovej produkcie kobaltu).

Takýto stupeň koncentrácie ohrozuje bezpečnosť dodávok EÚ z geopolitického hľadiska.

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

V záujme úspešného vykonávania opatrení plánovaných v akte o kritických surovinách sa budú naďalej rozvíjať synergie s opatreniami, ktoré v súčasnosti podporuje Únia

a členské štáty prostredníctvom programov a opatrení v oblasti výskumu a inovácií kritických surovín a rozvoja časti dodávateľského reťazca. Patrí medzi ne najmä rámcový program Horizont Európa, ktorého cieľom je podporovať výskum a vývoj inovácií zameraných na inovačné riešenia v hodnotovom reťazci kritických surovín.

Okrem toho na rozvoj udržateľného hodnotového reťazca kritických surovín v Európe by ako možné zdroje podpory na európskej úrovni a na úrovni členských štátov mohli slúžiť tieto prvky:

- využívanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členskými štátmi na prispievanie k potrebným investíciám,
- program Horizont Európa,
- Inovačný fond podporujúci investície v oblasti kritických surovín, najmä pokiaľ ide o recykláciu,
- Fond regionálneho rozvoja a kohézne fondy a Fond na spravodlivú transformáciu,
- záručný mechanizmus EFSD+,
- NDICI (a najmä záručný mechanizmus EFSD+ a zmiešaný nástroj) a IPA (nástroj predvstupovej pomoci),
- Nástroj technickej podpory,
- Program pre jednotný trh.

Navrhovaná iniciatíva môže byť vytvorená v kontexte niekoľkých nedávno oznámených európskych politík a priorít:

- priemyselná stratégia,
- plán európskej obnovy,
- plán REPowerEU,
- Zelená dohoda,
- výskum a inovácie v rámci navrhovaného programu Horizont Európa, pilier

II, klaster 4, „Digitalizácia, priemysel a vesmír“ majú za cieľ konkrétne prispievať k trom zastrešujúcim politikám EÚ:

- „Európa pripravená na digitálny vek“,
- „hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí“ a
- „Európska zelená dohoda“.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

neuplatňuje sa

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☐ obmedzené trvanie

- ☐ V platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR.
- ☐ Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

☒ neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR,
- a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu⁵¹

☒ Priame riadenie na úrovni Komisie

- ☒ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie;
- ☐ prostredníctvom výkonných agentúr.

☐ Zdieľané riadenie s členskými štátmi

☐ Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- ☐ verejnoprávne subjekty,
- ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ týmto subjektom budú poskytnuté dostatočné finančné záruky,
- ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,
- ☐ subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky

--

⁵¹ Vysvetlenie metód plnenia rozpočtu a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Pravidlá monitorovania a predkladania správ

Uved'te frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

V nariadení sa predpokladá zriadenie rady s poradnými funkciami. Komisia bude súčasťou tejto rady. Monitorovanie, koordinácia strategických zásob alebo výber strategických projektov sa bude vykonávať s podporou rady.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Nariadením sa zavádza nový politický rámec, pokiaľ ide o prilákanie investícií a rozvoj hodnotového reťazca kritických surovín v Únii. Zavádzajú sa ním harmonizované pravidlá koordinovaného prístupu k monitorovaniu, podávaniu správ a posudzovaniu rizík v prípade strategických surovín.

Tieto nové pravidlá si vyžadujú mechanizmus konzistentnosti pre cezhraničné uplatňovanie povinností podľa tohto nariadenia a koordináciu činností vnútroštátnych orgánov a Komisie prostredníctvom rady.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Rada zriadená nariadením má poradnú úlohu. Riziká sa zmierňujú účasťou Komisie v rade a zabezpečovaním jej sekretariátu. Komisia sa zúčastňuje na zasadnutiach rady, prispieva k plneniu úloh, ktoré jej boli pridelené, a zabezpečuje ich monitorovanie.

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

neuplatňuje sa

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce alebo plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

neuplatňuje sa

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradi, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevok			
	Číslo	DRP/NRP ⁵²	krajín EZVO ⁵³	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov ⁵⁴	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
	03.020101	DRP	NIE	NIE	NIE	NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky

V poradi, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevok			
	Číslo	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
	[XX YY YY YY]		ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE

⁵² DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁵³ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁵⁴ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	1	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika
---	----------	--

GR: GROW			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			SPOLU
○ Operačné rozpočtové prostriedky										
03.020101 ⁵⁵	Závázky	(1a)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
	Platby	(2a)	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
03.0202	Závázky	(1b)								
	Platby	(2b)								
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ⁵⁶										
Rozpočtový riadok		(3)								
Rozpočtové prostriedky pre GR GROW	Závázky	= 1a + 1b + 3	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
	Platby	= 2a + 2b + 3	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2

⁵⁵ Podľa oficiálnej rozpočtovej nomenklatúry.

⁵⁶ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

○ Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závázky	(4)								
	Platby	(5)								
○ Administratívne rozpočtové prostriedky financované z balíka prostriedkov určených na realizáciu osobitných programov SPOLU			(6)							
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 1 viacročného finančného rámca SPOLU	Závázky	= 4 + 6	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2
	Platby	= 5 + 6	0,8	0,8	0,8	0,8				3,2

Ak má návrh/iniciatíva vplyv na viaceré operačné okruhy, zopakujte oddiel uvedený vyššie:

○ Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závázky	(4)								
	Platby	(5)								
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)			(6)							
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 6 viacročného finančného rámca SPOLU (referenčná suma)	Závázky	= 4 + 6								
	Platby	= 5 + 6								

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v [prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu](#) (príloha 5 k rozhodnutiu Komisie o interných pravidlách plnenia oddielu všeobecného rozpočtu Európskej únie týkajúceho sa Komisie), ktorá sa na účely medziútvarej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			SPOLU
GR: GROW									
○ Ľudské zdroje		1,392	2,167	3,912	3,912				11,383
○ Ostatné administratívne výdavky		0,212	0,212	0,213	0,213				0,850
GR GROW SPOLU		1,604	2,379	4,125	4,125				12,233
GR ENV									
○ Ľudské zdroje		0,171	0,342	0,513	0,513				1,539
○ Ostatné administratívne výdavky									
GR ENV SPOLU		0,171	0,342	0,513	0,513				1,539
GR INTPA									
○ Ľudské zdroje		0,171	0,342	0,342	0,342				1,197
○ Ostatné administratívne výdavky									
GR INTPA SPOLU		0,171	0,342	0,342	0,342				1,197

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	1,946	3,063	4,980	4,980				14,969
---	--------------------------------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	---------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			SPOLU
Rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHU 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	2,746	3,863	5,780	5,780				18,169
	Platby	2,746	3,863	5,780	5,780				18,169

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Uved'te ciele a výstupy			Rok 2024		Rok 2025		Rok 2026		Rok 2027		Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)						SPOLU	
	VÝSTUPY																	
	Druh ⁵⁷	Priemer né náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklad y	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet spolu	Náklady spolu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ⁵⁸ ...																		
– Výstup																		
– Výstup																		

⁵⁷ Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr. počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

⁵⁸ Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifické ciele...“.

– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 1 medzisúččet																		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 2 medzisúččet																		
SPOLU																		

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			OKRUH 7
--	----------	----------	----------	----------	---	--	--	---------

viacročného finančného rámca SPOLU								
Ludské zdroje	1,734	2,851	4,767	4,767				14,119
Ostatné administratívne výdavky	0,212	0,212	0,213	0,213				0,850
Medzisúččet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	1,946	3,063	4,980	4,980				14,969

Mimo OKRUHU 7 ⁵⁹ viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúččet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca								

SPOLU	1,946	3,063	4,980	4,980				14,969
--------------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

⁵⁹ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.3.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto ľudských zdrojov:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
O Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	8	14	22	22			
20 01 02 03 (delegácie)							
01 01 01 01 (nepriamy výskum)							
01 01 01 11 (priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uveďte)							
O Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času FTE) ⁶⁰							
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)	4	5	11	11			
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)							
XX 01 xx yy zz ⁶¹							
01 01 01 02 (ZZ, DAZ, VNE – nepriamy výskum)							
01 01 01 12 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)							
Iné rozpočtové riadky (uveďte)							
SPOLU	12	19	33	33			

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	Vykonávanie aktu o kritických surovinách v plnom rozsahu • 5 FTE na zabezpečenie úloh riadenia a koordinácie: ○ 2 FTE pracujúci na koordinácii politik a príprave delegovaných a vykonávacích aktov ○ 2 FTE na zabezpečenie sekretariátu riadiacej štruktúry ○ 1 FTE na administratívnu správu štúdií a zmlúv • 10 FTE na vykonávanie úloh monitorovania, zhromažďovania údajov a posudzovania rizík, ktoré možno rozdeliť takto: ○ 7 FTE na monitorovanie trhu a podávanie správ o strategických a kritických surovinách ○ 2 FTE na koordináciu informácií od členských
--------------------------------	---

⁶⁰ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

⁶¹ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

	štátov ○ 1 FTE na budovanie a aktualizáciu databázy všetkých zozbieraných údajov a informácií v rámci monitorovania, projektov, členských štátov atď. • 11 FTE na politické opatrenia, ktoré možno rozdeliť takto: ○ 2 FTE na zabezpečenie presadzovania povinností členských štátov týkajúcich sa opatrení v oblasti obchovosti vrátane opatrení týkajúcich sa smernice o ťažobnom odpade ○ 2 FTE na posudzovanie vhodnosti environmentálnej stopy, vypracúvanie metód výpočtu a monitorovanie uplatňovania opatrení ○ 2 FTE na presadzovanie opatrení v oblasti normalizácie a prípravu žiadostí o normalizáciu (najmä v oblasti vzácnych zemín) ○ 2 FTE na koordináciu činností členských štátov v oblasti prieskumu ○ 3 FTE na koordináciu informácií o národných zásobách a vypracúvanie usmernení, ak je to možné • 5 FTE na podporu strategických projektov, ktoré možno rozdeliť takto: ○ 2 FTE na podporu rady pri výbere strategických projektov ○ 1 FTE na monitorovanie strategických projektov, najmä v oblasti povoloŕovacích konaní ○ 2 FTE na podporu strategických projektov z hľadiska prístupu k investíciám • 2 FTE na podporu strategických partnerstiev
Externí zamestnanci	

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

- ☒ môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

Prevádzkové rozpočtové prostriedky sa presunú v rámci existujúceho rozpočtového krytia programu pre jednotný trh.

- ☐ si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.

☐ vyžaduje sa revízia VFR.3.2.5. *Príspevky od tretích strán*

Návrh/iniciatíva:

- ☒ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami,
- ☐ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- ☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- ☐ Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv na príjmy:
 - ☐ vplyv na vlastné zdroje,
 - ☐ vplyv na iné príjmy,

uved'te, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov. ☐

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

Rozpočtový príjmov: riadok	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy						
		Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
Článok								

V prípade pripísaných príjmov uved'te príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

--

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).